

کتابِ اوّل پادشایو

پیشگفتار

کتابِ اوّل پادشایو ادامه کتاب های اوّل و دوّم سموئیل آسته که د باره تاریخ پادشاهی اسرائیل نوشته شده. ای کتاب ره موشه که د سه بخش تقسیم کنی:

د امزی کتاب هر حکمران د مطابق صداقت و وفاداری خو د خدا قضاوت موشه و کامیابی بنی اسرائیل ام د صداقت و وفاداری ازوا بستگی دره. امچنان دیده موشه که هر وختی بنی اسرائیل بت-پرستی و ناطاعتی مونه اونا دچار بلا و مصیبت موشه و غیتیکه توبه کده پس سون خدا مییه، کامیابی و آرامش نصیب ازوا موشه. پادشایون «اسرائیل» کلو شرارت کد که اولین ازوا یربعام باچه نباط بود؛ او مردم ره از راه خدا بر کده سون بت پرستی برد و باعث شد که مردم اسرائیل گناه کئه کنه. پادشایون «یهودا» یگ تعداد شی شرارت کد، ولی یگ تعداد دیگه شی د خدا صادق و وفادار بود که نیکنام ترین ازوا حزقیا و یوشیا بود.

یکی از موضوع های مهم کتاب اوّل پادشایو د باره ایلیا نبی آسته که از طرف خدا باجرات توره موگیه و مردم ره از بت-پرستی منع کده سون اطاعت و عبادت خدا دعوت مونه.

فهرست عنوان ها

- دورون پیری داؤود (فصل ۱ آیه ۱)
- کشمکش د باره جانشین شدن داؤود (۵:۱)
- سلیمان پادشاه موشه (۲۸:۱)

نصیحتِ داؤود دَ سُلَیْمَان (۱:۲)
 قُوْتِ دَاؤُوْد (۱۰:۲)
 حُکْمَرَانِی سُلَیْمَان پادشاه (۱۳:۲)
 درخاستِ سُلَیْمَان از خُدا (۱:۳)
 حِکْمَتِ سُلَیْمَان (۱۶:۳)
 اَعْضَایِ دَرِبَارِ سُلَیْمَان (۱:۴)
 تَرْقِی و شُهْرَتِ سُلَیْمَان (۲۰:۴)
 حِکْمَتِ سُلَیْمَان (۲۹:۴)
 اَمَادَگِی بَلَدِه اَبَاد کَدُوْنِ خَانِه خُدا (۱:۵)
 اَبَاد کَدُوْنِ خَانِه خُدا (۱:۶)
 سُلَیْمَان قَصْرِ خُوْد خُو رِه اَبَاد مُوْنِه (۱:۷)
 وَظِیْفِه حِیْرَامِ دَ اَبَاد کَدُوْنِ خَانِه خُدا (۱۳:۷)
 اُوْرْدُوْنِ صَنْدُوْقِ عَهْدِ دَ خَانِه خُدا (۱:۸)
 دُعَایِ سُلَیْمَان (۲۲:۸)
 وَقْفِ کَدُوْنِ خَانِه خُدا (۶۲:۸)
 خُداوْنِدِ بَسْمِ دَ سُلَیْمَانِ ظَاھِرِ مُوْشِه (۱:۹)
 کَارَایِ دِیْگِه سُلَیْمَان (۱۰:۹)
 مَلِکِه سَبَا دَ مُلَاقَاتِ سُلَیْمَانِ مِیْبِه (۱:۱۰)
 مَالِ و دَوْلَتِ سُلَیْمَان (۱۴:۱۰)
 خَاتُوْنُوْیِ سُلَیْمَان (۱:۱۱)
 دُشْمَنَایِ سُلَیْمَان (۱۴:۱۱)
 شُوْرِشِ یَرْبَعَامِ (۲۶:۱۱)
 قُوْتِ سُلَیْمَان (۴۱:۱۱)
 شُوْرِشِ طَایْفِه هَایِ شِمَالِی دَ خِلَافِ رِحْبَعَامِ (۱:۱۲)
 گُوْسَلِه طِلَایِیِ یَرْبَعَامِ (۲۵:۱۲)
 مَرْدِ خُدا دَ بَارِه یَرْبَعَامِ پِیْشْگُوْیِیِ مُوْنِه (۱:۱۳)
 اَخِیَا دَ ضِدِ یَرْبَعَامِ نُبُوْتِ مُوْنِه (۱:۱۴)

پادشاهی رِحْبَعَام دَ يَهُودَا (۲۱:۱۴)
أَبِيَام پادشاهِ يَهُودَا مُوشه (۱:۱۵)
آسا پادشاهِ يَهُودَا مُوشه (۹:۱۵)
ناداب پادشاهِ إِسْرَائِيل مُوشه (۲۵:۱۵)
پادشاهی بَعِشَا دَ إِسْرَائِيل (۳۳:۱۵)
ایلاه پادشاهِ إِسْرَائِيل مُوشه (۸:۱۶)
پادشاهی زِمْرِي (۱۵:۱۶)
پادشاهی عُمْرِي دَ إِسْرَائِيل (۲۱:۱۶)
پادشاهی أَخَاب دَ إِسْرَائِيل (۲۹:۱۶)
پیشگوی ایلیا نبی دَ باره خُشکسالی (۱:۱۷)
ایلیا و خاتونِ بیوه (۷:۱۷)
ایلیا و عوبدیا (۱:۱۸)
پیروزی ایلیا دَ بَلِه اَنبِیای بَعْل (۲۰:۱۸)
ایلیا دُوتا مُونه (۱:۱۹)
ایلیا خُدا ره دَ کوهِ حوریب مُلاقات مُونه (۱۱:۱۹)
ایلیا اِلِیشع ره کُوی مُونه (۱۹:۱۹)
بِن هَدَد دَ بَلِه سامره حمله مُونه (۱:۲۰)
پیروزی أَخَاب (۱۳:۲۰)
حمله دوّم بِن هَدَد (۲۳:۲۰)
یگ نبی أَخَاب ره محکوم مُونه (۳۵:۲۰)
باغ انگورِ نابوت (۱:۲۱)
نَبُوتِ مِیکایا دَ خِلافِ أَخَاب (۱:۲۲)
شِکست و مرگِ أَخَاب (۲۹:۲۲)
پادشاهی یهوشافاط دَ يَهُودَا (۴۱:۲۲)
أَخْزِیاه دَ إِسْرَائِيل پادشاهِ مُوشه (۵۱:۲۲)

دورون پیری داؤود

۱ داؤود پادشاه پیر و سالخورده شُد؛ هرچیس که او ره قد کالاها مپوشند، او گرم نموشد. ۲ پس خدمتگرای شی دزو گفت: ”بیل که بلده بادار خو پادشاه، یگ دختر خانه جوان ره پیدا کنی تا د حضور پادشاه ایسته شنه و خدمت شی ره کنه؛ بیل که او د بغل تو خاو کنه تا بادار مو پادشاه گرم بشه.“

۳ اوخته اونا بلده پیدا کدون یگ دختر نوربند تمام سرزمین اسرائیل ره پالید و ابیشگ شونمی ره پیدا کد و او ره د پیش پادشاه آورد. ۴ امو دختر غدر نوربند بود؛ او خدمتگار پادشاه شد و خدمت ازو ره موکد، لیکن پادشاه قد ازو رابطہ جنسی نداشت.

کشمکش د باره جانشین شدن داؤود

۵ د امزو غیت ادونیا باچه حکیت یکی از خاتونوی داؤود، خود ره باله کده گفت: ”ما پادشاه موشم.“ اوخته بلده خو گاډی های جنگی و اسپسوارا تهیه کد و پنجاه نفر که پیش روی شی بدوه. ۶ آته ازو د تمام روزای عمر شی او ره نرنجند و نگفتد که چرا ای کار یا او کار ره مونی. او ام رقم ابشالوم غدر خوش اندام بود ۷ ادونیا قد یوآب باچه صرویه و ابیاتار پیشوا مشوره کد و اونا ازو پشتیوانی کد. ۸ لیکن صادوق پیشوا، بنایا باچه یهویداع، ناتان نبی، شمعی، ریکی و مردای دلیر-و- جنگی داؤود قد ادونیا یگجای نشد.

۹ ادونیا گوسپندو، نرگاوها و گوسله های چاغی ره د پیش سنگ زوجیت که د پالوی عین-روگل آسته حلال کد و پگ برارون خو، یعنی باچه های پادشاه ره قد تمام مردای یهودا که خدمتگرای پادشاه بود، مهمو کد. ۱۰ لیکن ناتان نبی، بنایا، مردای دلیر-و- جنگی و برارندر خو سلیمان ره مهمو نکد.

۱۱ اوخته ناتان دَ بَتَشَبِعِ آبه سُلَيْمَانَ كُفْتُ: ”آيا نَشْنِيدِي كِه اَدُونِيا باچِه حَكِيَّتِ پادشاه شُدِه و بادار مو داؤود خبر نَدَرِه؟“ ۱۲ پس آلي بيه كه دَز تُو مشوره بَدِيْم تا بَتْنِي جانِ خود خُو و جانِ باچِه خُو سُلَيْمَانَ رِه نِجَاتِ بَدِي. ۱۳ امي آلي دَ پيشِ داؤود پادشاه بورُو و دَز شِي بُگِي، ’اَي بادار مه پادشاه، آيا تُو بَلَدِه كَنِيز خُو قَسْم خورده نَكْفَتِي كه، ’باچِه تُو سُلَيْمَانَ بعد از مه پادشاه موشه و دَ تَحْتِ مه مِيشِينِه؟“ پس چرا اَدُونِيا پادشاه شُدِه؟“ ۱۴ دَ حَالِيكِه تُو دَ اُونجِي اَسْتِي و دَرُو قَد پادشاه توره مُوگِي، ما از پُشتِ تُو داخِلِ اَمَدِه توراى تُو رِه تَصْدِيقِ مُونِم.“

۱۵ پس بَتَشَبِعِ دَ پيشِ پادشاه دَ اَتاقِ شِي رَفْت. پادشاه غَدَرِ پيرِ شُدُد و اَبِيشِگِ شُونَمِي، پادشاه رِه خِدْمَتِ مُوكد. ۱۶ بَتَشَبِعِ خود رِه خَم كَدِه دَ پادشاه اِحْتِرامِ كَد و پادشاه كُفْتُ: ”چيزخيل ميخاهي؟“ ۱۷ اُو دَز شِي كُفْتُ: ”اَي بادار مه، تُو بَلَدِه كَنِيز خُو دَ خُداوند، خُداى خُو قَسْم خوردي كه، ’باچِه تُو سُلَيْمَانَ بعد از مه پادشاه موشه و دَ تَحْتِ مه مِيشِينِه.“ ۱۸ لِيكِنِ آلي، اونه اَدُونِيا پادشاه شُدِه و تُو، اَي بادار مه پادشاه، هيج خبر نَدَرِي. ۱۹ اُو نَرِگاو ها، گوسله هاى چاغِي و گوسپندوي غَدَرِ رِه حلالِ كَدِه و پِگِ باچِه گونِ پادشاه و اَبِياتارِ پيشوا رِه قَد يواَبِ قومندانِ لشكرِ مِهْمو كَدِه، لِيكِنِ خِدْمَتِگارِ تُو سُلَيْمَانَ رِه مِهْمو نَكَدِه. ۲۰ اَي بادار مه پادشاه، چيمايِ پِگِ اِسْرَائِيلِ سُونِ اَز تُو يَه تا دَزوا بُگِي كه بعد از بادار مه پادشاه، كِي دَ بَلِه تَحْتِ شِي مِيشِينِه. ۲۱ دَ غَيْرِ اَزُو، امِيطورِ موشه كه وختِي بادار مه پادشاه قَد بابه كَلونايِ خُو خاو كنه، ما و باچِه مه سُلَيْمَانَ مُجْرِمِ حِسَابِ موشِي.“

۲۲ دَ اَمزُو غَيْتِ كه اُو دَرُو قَد پادشاه توره مُو كُفْتُ، ناتانِ نَبِيِ امِ دَ قَصْرِ اَمَد. ۲۳ خِدْمَتِگارِ دَ پادشاه خبر دَدِه كُفْتُ: ”اينه، ناتانِ نَبِيِ اَمَدِه.“ اوخته اُو دَ پيشِ پادشاه اَمَدِ و خود رِه قَد رُوِي خُو دَ زَمِي اَنَدَخْتِه دَ پادشاه اِحْتِرامِ كَد. ۲۴ و ناتان كُفْتُ: ”اَي بادار مه پادشاه، آيا تُو كُفْتِي كه، ’اَدُونِيا بعد از مه پادشاه موشه و دَ تَحْتِ مه مِيشِينِه؟“ ۲۵ چُونِ اُو اِمروزِ رَفْتِه نَرِگاو ها، گوسله هاى چاغِي و گوسپندوي غَدَرِ رِه حلالِ كَدِه و پِگِ باچِه گونِ پادشاه رِه قَد قومندانايِ لشكرِ و

أبياتار پيشوا مهمو كده؛ فعلاً أونَا دَ حُضُورِ ازُو مُوخوره و وُچي مُونه و مُوگيه،
 'زنده باد أدونيا پادشاه.'^{۲۶} ليكن خِدْمَتگار تُو ره، يعنى مره و صادوق پيشوا، بنيا
 باچه يهوِياداع و خِدْمَتگار تُو سُلَيْمان ره مهمو نكده.^{۲۷} آيا اِي كار دَ وَسِيلَه بادار
 مه پادشاه شُدِه و اُو دَ خِدْمَتگار خُو خبر ام نَدَدِه كه بعد از بادار مه پادشاه كِي دَ
 تَحْت شِي مِيشِينِه؟“

سُلَيْمان پادشاه مُوشه

^{۲۸} داؤود پادشاه دَ جواب شِي كُفْت: ”بَتَشْبَعِ ره دَ پيشِ ازمه كُوي كِنِيد.“ پس اُو دَ
 حُضُورِ پادشاه اَمَد و دَ پيشِ پادشاه ايسته شُد. ^{۲۹} اوخته پادشاه قَسَم خورده
 كُفْت: ”قَسَم دَ زِنْدَگِي خُداوند كه جان مره از تمامِ سَخْتِي ها-و-مُصِيبَتِ ها
 نِجَات دَدِه؛ ^{۳۰} اَمُو رَقْم كه ما بَلَدِه تُو دَ خُداوند، خُدايِ اِسْرَائِيلِ قَسَم خورده كُفْتُم
 كه باچه تُو سُلَيْمان بعد از مه پادشاه مُوشه و دَ جايِ ازمه دَ تَحْتِ مه مِيشِينِه، ما
 اَمُو كار ره اِمروز مُونُم.“ ^{۳۱} بَتَشْبَعِ خود ره قَد رُويِ خُو دَ زَمِي اَنَدَخْت و دَ پادشاه
 اِحْتِرام كده كُفْت: ”بادار مه داؤود پادشاه تا اَبَدِ زِنْدِه بَشِه!“

^{۳۲} اوخته داؤود پادشاه كُفْت: ”صادوق پيشوا، ناتان نَبِي و بنيا باچه يهوِياداع ره
 دَ پيشِ مه كُوي كِنِيد.“ وختي اُونَا دَ پيشِ پادشاه اَمَد، ^{۳۳} پادشاه دَزُوا كُفْت:
 ”خِدْمَتگارايِ بادار خُو ره قَد خُو بَگِيرِيد و باچه مه سُلَيْمان ره دَ بَلَه قاطِرِ مه
 سوار كده سرشيو دَ جِيحون بُرِيد. ^{۳۴} دَ اُونَجِي صادوق پيشوا و ناتان نَبِي اُو ره
 مَسَح كده دَ بَلَه اِسْرَائِيلِ پادشاه جور كنه و شِيپُور ره دَ صَدَا اُورده بُگِيه: 'زنده باد
 سُلَيْمان پادشاه!' ^{۳۵} اوخته شَمُو از پُشتِ شِي سَرِبَلَه بِيِيد تا اُو داخِلِ اَمَدِه دَ بَلَه
 تَحْتِ مه بَشِينِه و دَ جايِ مه پادشاه شُنِه؛ چُون ما اُو ره دَ بَلَه اِسْرَائِيلِ و دَ بَلَه
 يهُودا حُكْمَران تَعْيِين كديم.“ ^{۳۶} بنيا باچه يهوِياداع دَ جوابِ پادشاه كُفْت: ”آمين!
 دُعا مُونُم كه خُداوند، خُدايِ بادار مه پادشاه امي رَقْم حُكْم كنه. ^{۳۷} و اَمُو رَقْم
 كه خُداوند قَد بادار مه پادشاه بُوْدِه، اَمُو رَقْم قَد سُلَيْمان ام بَشِه و تَحْتِ شِي ره از

تختِ بادار مه داؤود پادشاه كده بزرگتر كنه.

^{۳۸} پس صادوق پیشوا، ناتان نبی، بنایا باچه یهویداع و کریتیا و فلیتیا ریی شد و سلیمان ره د بله قاطرِ داؤود پادشاه سوار كده د جیحون آورد. ^{۳۹} د اونجی صادوق پیشوا بوتلِ روغو ره از خیمه مقدس گرفت و سلیمان ره مسح كد. بعد ازو اونا شیپور ره د صدا آورد و تمام مردم گفت: "زنده باد سلیمان پادشاه!" ^{۴۰} اوخته تمام مردم از پشت ازو ریی شد و توله زده غدر كلو خوشی كد، د اندازه كه زمی از آواز ازوا میلزید.

^{۴۱} ادونیا و پگ مهمونای كه قد ازو بود، نو از نان خوردو خلاص شد كه امی آواز ره شنید. وختیكه یوآب آواز شیپور ره شنید، او گفت: "ای آواز چیغ-و-شور د شار از چی خاطر آسته؟" ^{۴۲} د حالیکه او هنوز توره موگفت، یوناتان باچه ابیاتار پیشوا رسید؛ ادونیا گفت: "داخل بیه، چون تو یگ آدم لایق آستی و حتماً خبر خوش آوردی." ^{۴۳} یوناتان د جواب ادونیا گفت: "نه، بادار مو داؤود پادشاه، سلیمان ره پادشاه جور كده؛" ^{۴۴} پادشاه صادوق پیشوا، ناتان نبی، بنایا باچه یهویداع و کریتیا و فلیتیا ره قد سلیمان ریی كده و اونا او ره د قاطرِ پادشاه سوار كده؛ ^{۴۵} و صادوق پیشوا و ناتان نبی او ره د جیحون مسح كده پادشاه جور كده. اونا ازونجی خوشی كده ریی شد و امزی خاطر د شار چیغ-و-شور آسته. ای امو آواز آسته كه میشنوی. ^{۴۶} علاوه ازی، سلیمان فعلاً د تخت پادشاهی شیشه. ^{۴۷} امچنان خدمتگاری پادشاه آمد و د بادار مو داؤود پادشاه تبریکی دده گفت، 'خدای تو نام سلیمان ره از نام ازتو كده مشهورتر و تخت شی ره از تخت ازتو كده بزرگتر كنه!' و پادشاه د بله جاگه خو سجده كد. ^{۴۸} و پادشاه اینی رقم گفت، 'حمد-و-ثنا د خداوند، خدای اسرائیل كه امروز دز مه یگ جانشین دد تا د تخت مه بشینه و چیمای مه ای واقعه ره بنگره.'

^{۴۹} اوخته پگ مهمونای ادونیا ترس خورد و هر كس باله شده سون راه خو رفت.

۵۰. ادونیا ام از ترسِ سلیمان باله شُده رفت و از شاخ های قُربانگاه محکم گرفت.
 ۵۱. د سلیمان خبر دده شد که: ”اونه، ادونیا از ترسِ سلیمان پادشاه شاخ های قُربانگاه ره محکم گرفته و مَوگيه، سلیمان پادشاه دز مه قسم بخوره که امروز خدمتگار خوره قد دم شمشیر نموکُشه.“ ۵۲. سلیمان گفت: ”اگه آدم صالح بشه، یگ تار موی شی ام د زمی نموفته، لیکن اگه دز شی بدی پیدا شنه، او مومره.“
 ۵۳. اوخته سلیمان پادشاه نفر ری کد تا او ره از پیش قُربانگاه بیره. ادونیا آمده د سلیمان پادشاه احترام کد و سلیمان گفت: ”آلی خانه خو بورو.“

نصیحتِ داوود د سلیمان

۲. وختیکه روزای مُردونِ داوود نزدیک موشد، او د باچه خو سلیمان نصیحت کده گفت: ۲ ”ما د راهی مورم که تمام مردم زمی موره. پس قوی و مرد جان خو بش. ۳ وظیفه ره که خداوند، خدای تو دز تو میدیه، انجام بدی و د راه های ازو قدم زده قوانین، احکام، دستورا و مقررات شی ره امو رقم که د شریعت موسی نوشته یه نگاه کو تا د تمام کارای که انجام میدی و د هر جای که موری کامیاب شنی. ۴ اوخته خداوند توره خو ره که د باره ازمه گفته پوره مونه؛ او گفته، اگه اولاده تو متوجه راه-و-طریق خو بشه و د حضور مه قد تمام دل و تمام جان خو صادقانه رفتار کنه، از تو همیشه یگ مرد د تخت اسرائیل میشینه و قطع نموشه.“

۵. علاوه ازی، چیزی ره که یوآب باچه صرویه د حق ازمه کد تو میدنی، یعنی چیزی ره که او قد دو قومندان لشکر اسرائیل ابنیر باچه نیر و عماسا باچه پتر کد. او اونا ره د قتل رسند و خونی ره که د غیت جنگ باید ریختنده موشد، د غیت صلح ریختند و قد خون جنگ ناحق کمر بند گرد کمر خو و چپلی های پایای خو ره آلوده کد. ۶ پس مطابق حکمت خو عمل کو و نیل که موی سفید شی د آرامی د قبر بوره. ۷ لیکن د حق باچه گون برز لای جلعادی مهربانی کو و بیل که

اونا از جُمْلِه كَسای بَشه كه دَ دِستَرخون تُو نان مُخوره، چُون وختِيكه ما از پيشِ بَرار تُو اَبشالوم دوتا كُدم، اونا ام قد مِهرياني دَ پيش مه اَمَد. ^۸ دَ باره شِمعي باچه جيراي بنياميني كه از بَحورِيم اَسته، اُو هنوز دَ دِسترس تُو يه؛ اُو دَ روزي كه ما دَ مَحناييم رسيدم مَره قد دَو-و-دشنامِ سخت دَوكري كد، ليكن وختِيكه دَ لبِ دريای اَرْدُن دَ دَم راه مه اَمَد ما بلده ازو دَ خُداوند قَسَم خورده كُفتم كه، 'تو ره قد شمشير نَموكشُم'. ^۹ مگم آلي اُو ره بے گناه حساب نكو، چُون تُو يگ مَرِد دانا اَستي و تُو ميدني كه قد ازو چيز كار كني. پس موي سفيد ازو ره خون-و-خُلود كده دَ قبر چقي كو.

فوت داؤود

^{۱۰} اوخته داؤود فوت كده قد بابِه كلوناي خُو خاو كد و دَ شارِ داؤود دَفن شد. ^{۱۱} مدتي كه داؤود دَ بله اسرائيل پادشاهي كد، چل سال بود. اُو هفت سال دَ حبرون پادشاهي كد و سي و سه سال دَ اورشليم. ^{۱۲} پس سليمان دَ بله تختِ آتِه خُو داؤود شِشت و پادشاهي ازو مُستحکم برقرار شد.

حُكراني سليمان پادشاه

^{۱۳} يگ روز ادونيا باچه حَكيت دَ پيشِ بَتشبع اِبِه سليمان اَمَد؛ بَتشبع ازو پُرسان كده كُفت: "آيا دَ نيتِ نيك اَمَدِي؟" اُو كُفت: "آري، نيتِ مه نيك اَسته."
^{۱۴} اوخته اُو كُفت: "ميتنم دَ باره يگ چيز قد تُو توره بگم؟" بَتشبع كُفت: "بگي."
^{۱۵} اُو كُفت: "تُو ميدني كه پادشاهي از مه شُد و تمامِ اسرائيل روي شي سُون از مه بود كه پادشاهي كنم؛ ليكن پادشاهي دور خورد و از بَرار مه شد، چُون پادشاهي از طرفِ خُداوند ازو شُد. ^{۱۶} آلي از تُو يگ خواهش درم؛ روي مَره دَ زمي نندز." بَتشبع دز شي كُفت: "بگي." ^{۱۷} اُو كُفت: "لُطفاً دَ سليمان پادشاه بگي كه اَبيشگِ شونمي ره دَ عنوانِ خاتو دز مه بديه، چُون اُو روي تُو ره دَ زمي

نَمِيندَزَه. “^{۱۸} بَتَشَبَعِ كُفَت: “خُوبِه، ما بَلَدِه تُو قَد پادشاه توره مُوكِيم.”

^{۱۹} پَس بَتَشَبَعِ دَ پيشِ سُلَيْمَانِ پادشاه رَفَت تا قَد اَزُو دَ بارِه اَدُونيا توره بُگِيه.
پادشاه دَ دَمِ رَاهِ اَبِه خُو باله شُد و اُو رِه اِحْتِرامِ كَدِه دَ تَخْتِ خُو شِشْتِ و اَمْرِ كَدِ
كِه بَلَدِه اَبِه پادشاه چوكي بِيَرِه و اَبِه شِي دَ دِسْتِ رَاسْتِ شِي شِشْتِ. ^{۲۰} اوخْتِه اَبِه
شِي كُفَت: “ما از تُو يِگِ خَاهِشِ رِيْزِه دَرُم؛ لُطْفاً رُويِ مَرِه دَ زَمِي نَنْدَز.” پادشاه
دَزِ شِي كُفَت: “بُگِي اَبِي جُو؛ ما رُويِ تُو رِه دَ زَمِي نَمِيندَزَم.” ^{۲۱} اُو كُفَت: “بِيلِ كِه
اَبِيشْگِ شُونَمِي دَ عِنْوَانِ خَا تُو دَ بَرارِ تُو اَدُونيا دَدِه شُنِه.” ^{۲۲} سُلَيْمَانِ پادشاه دَ
جوابِ اَبِه خُو كُفَت: “چرا اَبِيشْگِ شُونَمِي رِه بَلَدِه اَدُونيا طَلَبِ كَدِي؟ پادشاهِي رِه
اَمِ بَلَدِه اَزُو طَلَبِ كُو! چراكِه اُو بَرارِ كُتِه مِه اَسْتِه؛ نِه تَنها بَلَدِه اَزُو، بَلَكِه بَلَدِه
اَبِياتارِ پيشوا و بَلَدِه يُوآبِ باچِه صَرُويِه اَم.” ^{۲۳} اوخْتِه سُلَيْمَانِ پادشاه دَ خُداوندِ
قَسْمِ خورْدِه كُفَت: “خُدا اَمِي كارِ رِه، بَلَكِه كَلوْتَرِ اَزِي رِه دَ حَقِ مِه كَنِه اگِه اَدُونيا
اَمِي توره رِه دَ ضَرَرِ جَانِ خُو نَكُفْتِه بَشِه! ^{۲۴} اَلِي قَسْمِ دَ زِنْدِگِيِ خُداوندِ كِه تَخْتِ
مَرِه بَرَقَرارِ كَدِه و مَرِه دَ تَخْتِ اَتِه مِه داؤودِ شَنْدِه و اَمُو رَقْمِ كِه وَعْدِه كُدُ خَا نِه
مَرِه اَبادِ كَدِه، اَدُونيا اِمْرُوزِ كُشْتِه مُوشِه.” ^{۲۵} پَس سُلَيْمَانِ پادشاه بِنايا باچِه
يَهوِياداعِ رِه رِي كَدِ و اُو اَدُونيا رِه زَدِ و اُو مُردِ.

^{۲۶} اوخْتِه پادشاه دَ اَبِياتارِ پيشوا كُفَت: “تُو دَ عَناتوتِ، دَ مُلْكِ خُو بورُو، چُون تُو
سزاوارِ مَرگِ اَسْتِي؛ لِيكِنِ اِمْرُوزِ تُو رِه نَمُوكُشَم، چراكِه صَنْدُوقِ خُداوندِ- خُدا رِه
پيشِ پيشِ اَتِه مِه داؤودِ مُوبَرْدِي و دَ تَمَامِ سَخْتِيِ هَايِ اَتِه مِه سَخْتِيِ كَشِيدِي.”
^{۲۷} پَس سُلَيْمَانِ اَبِياتارِ رِه ازِ پيشوايِي خُداوندِ بَرطَرَفِ كَدِ تا توره كِه خُداوندِ دَ بارِه
خَا نَوَارِ عِيْلِي دَ شِيلُو كُفَتُد، پُورِه شُنِه.

^{۲۸} وختِيكِه خَبَرِ دَ يُوآبِ رَسِيدِ، اُو دَ خِيْمِه خُداوندِ دُوتا كَدِ و شاخِ هَايِ قُرْبانْگاهِ رِه
مَحْكَمِ گَرِفَت. اگِرچِه يُوآبِ ازِ اَبْشالومِ پُشْتِيوانِي نَكُدُد، وِلِي ازِ اَدُونيا پُشْتِيوانِي
كُدُد. ^{۲۹} وختِي دَ سُلَيْمَانِ پادشاه كُفْتِه شُدِ كِه، “يُوآبِ دَ خِيْمِه خُداوندِ دُوتا كَدِه و

فِعْلًا دَ پَالُوِي قُرْبَانْگَاہِ اَسْتَه، “سُلَيْمَانِ بِنَايَا بَاچِه يهوياداع ره رِي كده كُفْت: ”بُورُو و اُو ره بُكُش.“ ٣٠ پس بِنَايَا دَ خِيْمَه خُداوند داخِل شُد و دَزُو كُفْت: ”پادشاه اَمْر مُونَه كه، ”بُرُو بِيه.“ ”يُوآب كُفْت: ”نَه، مَا اَمِينْجِي مُومْرُم.“ ”بِنَايَا دَ پادشاه خَبْر رَسَنْدَه كُفْت: ”يُوآب اِينِي رَقْم كُفْت و اِينِي رَقْم دَز مه جَوَاب دَد.“ ٣١ پادشاه دَ بِنَايَا كُفْت: ”اُمُو رَقْم كه كُفْتَه، بُكُو؛ اُو ره بُكُش و دَفْن كُو تا خُونِ نَفْرَاي بِيگْنَاهِ ره كه يُوآب رِيخْتَنْدَه اَز گَرْدُونِ اَزْمَه و اَز گَرْدُونِ خَانَوَارِ آتِه مه دُور شُنَه. ٣٢ خُداوند خُونِي ره كه اُو رِيخْتَنْدَه پَس دَ سِرِ خُود شِي مِيرَه، چِرَاكه اُو دَ بِلَه دُو مَرْد كه اَزُو كده عَادِلْتَر و نِيكْتَر بُوَد حَمَلَه كَد و اُونَا ره قَد شَمشِير كُشْت، يَعْنِي اَبْنِيرِ بَاچِه نِير قَوْمَنْدَانِ لَشْكِرِ اِسْرَائِيلِ ره و عَمَاسَا بَاچِه يِتْر قَوْمَنْدَانِ لَشْكِرِ يَهُودَا ره، و آتِه مه داوُود هِيچ خَبْر نَدَشْت. ٣٣ پَس خُونِ اَزُوا تا اَبَد دَ سِرِ يُوآب و دَ سِرِ اَوْلَادِه شِي بَشَه؛ لِيكِن بِلَدِه داوُود و بِلَدِه اَوْلَادِه شِي و بِلَدِه خَانَوَارِ شِي و بِلَدِه تَخْتِ شِي اَز طَرْفِ خُداوند تا اَبَدُالْأَبَادِ صُلْحِ-و-سَلَامْتِي بَشَه.“ ٣٤ اوخْتَه بِنَايَا بَاچِه يهوياداع رَفْت و اُو ره زَدَه كُشْت؛ و اُو دَ خَانِه خُو كه دَ نَزْدِيكِ بِيَابُو بُوَد، دَفْن شُد. ٣٥ پادشاه بِنَايَا بَاچِه يهوياداع ره دَ جَايِ يُوآبِ قَوْمَنْدَانِ لَشْكِرِ مُقَرَّرِ كَد و صَادُوقِ پِيَشُوا ره دَ جَايِ اَبِيَاتَارِ تَعْيِينِ كَد.

٣٦ اوخْتَه پادشاه نَفْرِ رِي كده شِمْعِي ره كُوِي كَد و دَزِ شِي كُفْت: ”دَ اَوْرُشَلِيمِ بِلَدِه خُو يَكِ خَانِه اَبَادِ كده دَ اُونْجِي جَايِ-دَ-جَايِ شُو و اَزُونْجِي دَ هِيچِ جَايِ دِيگِه نَرُو. ٣٧ چُونِ رُوزِي كه اَزُونْجِي بُرُ شُدَه بوري و اَزِ دَرِه قِدْرُونِ تِيرِ شُنِي، يَقِينِ دَشْتَه بَشِ كه مُومْرِي و خُونِ تُو دَ گَرْدُونِ خُودِ تُو مُوشَه.“ ٣٨ شِمْعِي دَ پادشاه كُفْت: ”تُورِه كه كُفْتِي خُوبِ اَسْتَه. اُمُو رَقْم كه بَادَارِ مه پادشاه اَمْرِ كده، خِدْمَتْگَارِ تُو اُمُو رَقْمِ مُونَه.“ پَس شِمْعِي بِلَدِه رُوزَايِ كَلُو دَ اَوْرُشَلِيمِ زَنْدِگِي كَد.

٣٩ لِيكِن بَعْدِ اَزِ سِه سالِ اِيْطُورِ شُد كه دُو غُلامِ شِمْعِي دَ پِيَشِ اَخِيْشِ بَاچِه مَعَكِه، پادشاهِ جَتِ دُوتَا كَد. وختِي دَ شِمْعِي كُفْتَه شُد كه، ”اَوْنَه، غُلامَايِ تُو دَ جَتِ اَسْتَه،“ ٤٠ شِمْعِي بَالَه شُدَه اَلَاغِ خُو ره پَالُو كَد و دَ طَلْبِ غُلامَايِ خُو دَ پِيَشِ اَخِيْشِ

دَ جَتِ رَفْت. خُلَاصَه، شِمَعِي رَفْت و غُلَامَايِ خُو رَه اَز جَتِ پَس اُورِد. ^{۴۱} وختی دَ سُلَیْمَانِ خَبَرِ رَسِیدِ کِه شِمَعِي اَز اَوْرُشَلِیْمِ دَ جَتِ رَفْتِه و پَس اَمَدِه، ^{۴۲} پادشاهِ نَفَرِ رَیِ کَدِه شِمَعِي رَه کُو ی کَد و دَز شِی کُفْت: ”آیا تُو رَه دَ خُدَاوَنَدِ قَسَمِ نَدَدُم و دَز تُو تَاکِیدِ کَدِه نَکُفْتُم، رُوزِی کِه بُر شُدِه دَ یَکُو جَا ی دِیگِه بُو رِی یَقِینِ دَشْتِه بَش کِه مَومَرِی؟“ و تُو دَز مِه کُفْتِی، ’تُورِه تُو خُوب اَسْتِه؛ ما دَ گُوشِ خُو مِیگِیرُم.‘ ^{۴۳} پَس چِرَا قَسَمِ خُدَاوَنَدِ و حُکْمِی رَه کِه دَز تُو کَدُم نَگَا ه نَکَدِی؟“ ^{۴۴} پادشاهِ اِدَامِه دَدِه دَ شِمَعِي کُفْت: ”تُو تَمَامِ بَدِی هَا ی رَه کِه دَ حَقِ آتِه مِه دَاوُودِ کَدِی دَ دِلِ خُو خُوب مِیْدَنِی؛ پَس خُدَاوَنَدِ بَدِی تُو رَه دَ سِرِ خُودِ تُو مِیرِه. ^{۴۵} لَیکن سُلَیْمَانِ پادشاهِ بَرکَتِ یَا فْتِه مَوشِه و تَخْتِ دَاوُودِ دَ حُضُورِ خُدَاوَنَدِ تَا اَبَدِ پَا یَدَارِ مَومَنِه.“ ^{۴۶} اُو خْتِه پادشاهِ دَ بَنَا یَا بَا چِه یهویاداعِ اَمَرِ کَد و اُو بُر و رَفْتِه شِمَعِي رَه زَد و اُو مُرِد.

دَ اَمَزِی رَقْمِ پادشاهِی دَ دِستِ سُلَیْمَانِ مُسْتَحکَمِ بَرقَرارِ شُد.

دِر خَا سَتِ سُلَیْمَانِ اَز خُدَا

^۳ سُلَیْمَانِ قَد فِرْعَوْنِ پادشاهِ مِصرِ خِیشِی کَدِه قَد دُخْتَرِ اَزُو تُو ی کَد و اُو رَه گِرِ فْتِه دَ شَارِ دَاوُودِ اُورِد. اَمُو دُخْتَرِ تَا غِیْتِیکِه سُلَیْمَانِ اَبَادِ کَدُونِ خَا نِه خُودِ خُو، خَا نِه خُدَاوَنَدِ و دِیوَالِ چَار طَرَفِ اَوْرُشَلِیْمِ رَه خُلَاصِ کَد، دَ شَارِ دَاوُودِ مَنَد. ^۲ مَرْدُمِ هِنُوزِ دَ جَا ی هَا ی بِلَنَدِ قُرْبَانِی مَوکَد، چُون تَا اُو زَمَانِ هِیچِ خَا نِه بَلَدِه نَامِ خُدَاوَنَدِ اَبَادِ نَشُدَد.

^۳ سُلَیْمَانِ خُدَاوَنَدِ رَه دُوسْتِ دَشْتِ و دَ مُطَابِقِ دِستُورِایِ آتِه خُو دَاوُودِ رَفْتَارِ مَوکَد؛ لَیکن اُو اَمِ دَ جَا ی هَا ی بِلَنَدِ قُرْبَانِی تَقْدِیمِ مَوکَد و بُو خُورِ خُوشَبُویِ مَوسُوخْتَنَد. ^۴ پادشاهِ دَ جِبعونِ رَفْتِ تَا دَ اُونَجِیِ قُرْبَانِی تَقْدِیمِ کَنِه، چُون کَثَهِ تَرِینِ جَا ی بِلَنَدِ دَ اُونَجِیِ بُو د؛ سُلَیْمَانِ دَ اَمَزُو قُرْبَانِگَا ه یگِ هَزَارِ قُرْبَانِی سُوخْتَنِی تَقْدِیمِ کَد. ^۵ خُدَاوَنَدِ دَ جِبعونِ دَ سُلَیْمَانِ دَ خَا و ظَا هِرِ شُد؛ خُدَا کُفْت: ”طَلَبِ کُو،

چیز خیل دز تو بدیم؟“^۶ سلیمان گفت: ”تو د خدمتگار خو آته مه داؤود، مُحَبَّت- و- مهربانی کلو نشو ددی، چراکه او د حضور تو صادقانه و عادلانه و از دل راست رفتار کد؛ تو امی مُحَبَّت- و- مهربانی کلوی خو ره بلده ازو نگاه کدی و دزو یگ باچه ددی که د تخت ازو بشینه، رقمیکه امروز شیشه. ^۷ آلی ای خداوند، خدای مه، تو خدمتگار خو ره د جای آته شی داؤود، پادشاه جور کدی، باوجود که ما یگ باچه ریزه آستم؛ و ما نمیدنم که چی رقم برو بورم و چی رقم داخل بییم. ^۸ خدمتگار تو د مینکل قومی آسته که تو انتخاب کدی و یگ قوم کته یه؛ تعداد شی د اندازه کلو یه که نه سرشماری موشه و نه حساب. ^۹ پس د خدمتگار خو دل فامیده عطا کو تا قوم تو ره باانصاف اداره کنم و بتنم بین خوب و بد فرق کنم، چون کی میتنه ای قوم کته تو ره اداره کنه؟“

^{۱۰} ای درخاست سلیمان د نظر خداوند خوب معلوم شد. ^{۱۱} پس خدا دزو گفت: ”ازی که تو امی چیز ره درخاست کدی و بلده خو عمر دراز طلب نکدی، مال- و- دولت تقاضا نکدی و جان دشمنای خو ره طلب نکدی، بلکه بلده خو فامیدگی طلب کدی تا انصاف کدو ره پی ببری، ^{۱۲} اینه، ما د مطابق گفته تو عمل مونم و بلده تو دل دانا و فامیده میدیم که پیش از تو هیچ کس رقم از تو ندشته و بعد از تو ام هیچ کس رقم از تو نمیدشته بشه. ^{۱۳} امچنان چیزای ره که طلب نکدی، یعنی مال- و- دولت و شان- و- شوکت ره ام دز تو میدیم، د اندازه که د تمام روزای عمر تو د مینکل پادشایو کس رقم از تو آلی نبشه. ^{۱۴} و اگه د راهها- و- طریقهای مه قدم بزنی و قوانین و احکام مَره نگاه کنی رقمیکه آته تو داؤود قدم زد، اوخته روزای عمر تو ره ام دراز مونم.“

^{۱۵} د امزو غیت سلیمان بیدار شد و فامید که او خاو دیده. او پس د اورشلیم آمد و د پیش صندوق عهد خداوند ایسته شده قربانی های سوختنی ره تقدیم کد و قربانی های سلامتی ره تقدیم کده بلده تمام خدمتگرای خو یگ مهمانی ترتیب دد.

حکمت سلیمان

^{۱۶} بعد از چند وخت، دُو خاتونِ فاحِشه پیشِ پادشاه آمد و دَ حُضُورِ شی ایسته شد. ^{۱۷} اوخته یکی امزو خاتونو گُفت: ”ای بادار مه، ما و امی خاتو دَ یگ خانه زندگی مونی و غیتیکه ما یگ نلغه دَ دنیا اُوردُم ای قد ازمه دَ خانه بُود. ^{۱۸} و سه روز بعد از زیدونِ ازمه امی خاتو ام یگ نلغه دَ دنیا اُورد. مو هر دُو یگجای بُودی و هیچ کسِ دیگه قد ازمو دَ خانه نَبُود؛ تنها مو دُو نفر دَ خانه بُودی و بس. ^{۱۹} دَ غیتِ شاو باچه امزی خاتو مُرد، چراکه امی خاتو دَ بله شی خاو رفتد. ^{۲۰} و ای دَ نیمِ شاو باله شد و دَ غیتیکه کنیز تو خاو بُود، باچه مره از پالوی مه گرفت و دَ بغلِ خود خُو خاوالجی کد و باچه مُرده خُو ره دَ بغلِ ازمه ایشته. ^{۲۱} صَباح‌گاه وختی باله شدُم که باچه خُو ره شیر بدیم، دیدم که مُرده؛ ولی دَ روشنی صُبِح وختیکه از نزدیک سُون ازو توح کدُم، دیدم که او امو باچه نییه که ما زیده بُودم.“ ^{۲۲} اوخته خاتونِ دیگه گُفت: ”نه، باچه زنده از مه آسته و باچه مُرده از تو یه.“ لیکن اولی گُفت: ”نه، باچه مُرده از تو آسته و باچه زنده از مه یه.“ دَ امزی رقم اونا دَ حُضُورِ پادشاه دعوا موکد.

^{۲۳} اوخته پادشاه گُفت: ”یگ موگیه، ای باچه زنده از مه آسته و باچه مُرده از تو یه، و دیگه موگیه، نه، باچه مُرده از تو آسته و باچه زنده از مه یه.“ ^{۲۴} و پادشاه ادامه دده گُفت: ”یگ شمشیر بلده مه بیرید.“ پس بلده پادشاه یگ شمشیر اُورده شد. ^{۲۵} اوخته پادشاه گُفت: ”باچه زنده ره دُو نیم کنید و نیم شی ره دَ یگ ازیا بدید و نیم شی ره دَ دیگه شی.“ ^{۲۶} لیکن خاتونی که باچه زنده از شی بُود، دل شی دَ باچه شی سوخت و دَ پادشاه گُفت: ”ای بادار مه، اُطفأ باچه زنده ره دَزو بدی و نیل که او کشته شنه!“ مگم خاتونِ دیگه گُفت: ”ای باچه نه از مه شنه و نه از تو؛ ای ره دُو نیم کنید!“ ^{۲۷} اوخته پادشاه امر کده گُفت: ”باچه زنده ره دَ خاتونِ اولی بدید؛ او ره نکشید، چراکه امی خاتو آبه شی آسته.“ ^{۲۸} تمامِ اسرائیل دَ باره قضاوتی که پادشاه کدُ شنیید و هیبتِ پادشاه دَ بله ازوا قرار گرفت، چون اونا

دید که حکمتِ خدایی دَ وجودِ ازو آسته تا عادلانه قضاوت کنه.

اعضای دربارِ سلیمان

۴ سلیمان پادشاه دَ بله تمام اسرائیل پادشاه بود^۲ و اینیا نفرای دربار شی بود:

عزریاه باچه صادق، پیشوا؛

۳ ایحورف و آخیا باچه های شیشه منشی ها؛

یهوشافاط باچه آخیلود کاتب؛

۴ بنایا باچه یهویداع قومندان لشکر؛

صادوق و ابیاتار پیشوایو؛

۵ عزریاه باچه ناتان کته والی ها؛

زابد باچه ناتان، پیشوا و دوست نزدیک پادشاه؛

۶ آخیشار مسئول قصر

و ادونیرام باچه عبدا مسئول بیگاریا.

۷ سلیمان دوازده والی دَ تمام اسرائیل دشت که بلده پادشاه و دربار شی خوراک تهیه موكد؛ هر كدم ازوا د یگ سال باید بلده یگ ماه خوراک تهیه موكد. ^۸ نام های ازوا اینیا بود:

بن- حور د کوهستون افرایم؛

۹ بن- دقر د ماقص، شعلیم، بیت- شمس و ایلون بیت- حانان؛

۱۰ بن- حسد د اربوت که سوکوه و تمام سرزمین حیر دزو تعلق دشت؛

۱۱ بن- ابیناداب د تمام نافت- دور؛ تافت دختر سلیمان خاتون ازو بود؛

۱۲ بعنا باچه آخیلود د تعنک، مگیدو و تمام بیت- شان که د پالوی صرتان

تیلون یزرعیل آسته، یعنی از بیت- شان تا ابل- محوله و تا او طرف یقمعام؛

۱۳ بن- جابر د راموت جلعاد؛ آغیلای یاعیر باچه منسی د جلعاد دزو تعلق

دشت و منطقه أرجوب د باشان، د شمول شصت شار کته دیوالدار که
درگه های شی پشت- بند های پرونزی دشت ام مربوط ازو موشد؛

۱۴ آخیناداب باچه عدو د مَحَناییم؛

۱۵ آخیمعص د نفتالی؛ او ام یگ دختر سلیمان ره د عنوان خاتو گرفتد که
نام شی باسمت بود؛

۱۶ بعنا باچه حوشای د آشیر و بعلوت؛

۱۷ یهوشافاط باچه فاروح د یساکار؛

۱۸ شمعی باچه ایلا د بنیامین؛

۱۹ جابر باچه اوری د سرزمین جلعاد که ملک سیحون پادشاه اموریا و عوج
پادشاه باشان بود؛ جابر تنهای خو د امزو سرزمی والی بود.

ترقی و شهرت سلیمان

۲۰ مردم یهودا و اسرائیل رقم ریگ دریا آلی بے حساب بود؛ اونا موخورد و وچی
موکد و خوشحال بود. ۲۱ سلیمان د بله تمام مملکت ها از دریای فرات تا
سرزمین فلسطینیا و تا سرحد مصر پادشاهی موکد. اونا تحفه ها میورد و
سلیمان ره د تمام روزای عمر شی خدمت موکد.

۲۲ خوراک روزانه دربار سلیمان سی گر آرد نرم، شصت کر غله- و- دانه، ۲۳ ده
گاو چاغی، بیست گاو از چراگاه و صد گوسپو علاوه از آهو ها، آهویاره ها،
گوزن ها و مرغ های چاق بود. ۲۴ چون او د بله تمام منطقه غرب دریای فرات،
از تفسح تا غزه حکمرانی موکد، یعنی د بله تمام پادشایون غرب دریای فرات؛ و
او از هرطرف د صلح- و- امنیت بود. ۲۵ د روزای پادشاهی سلیمان مردم یهودا و
اسرائیل از دان تا بیئرشبع پگ شی د تی تاک انگور و درخت انجیر خو آرام- و-
بیغم میشست. ۲۶ سلیمان چل هزار آخور بلده اسپ های گاڈی های جنگی خو

دشت و دوازده هزار آسپ سوار. ^{۲۷} امو والی‌ها بلده خوراک سلیمان پادشاه و تمام کسای که د سر دسترخون سلیمان پادشاه میششت خوراک تهیه موكد؛ اونا هر كدم شی د ماه خو تهیه موكد و نمی‌ایشت که هیچ چیز کمبود شنه. ^{۲۸} اونا امچنان جو و کاه بلده آسپ‌ها و آسپ‌های تیزپای د جای تعیین شده میورد، هر کس د مطابق وظیفه خو عمل موكد.

حکمت سلیمان

^{۲۹} خدا د سلیمان حکمت و دانایی غدر کلو دد و روح فامیدگی از حد کلو رقم ریگ لب دریا آلی. ^{۳۰} حکمت سلیمان ام از حکمت تمام مردم مشرق و ام از حکمت پگ مصریا کده کلوتر بود. ^{۳۱} او از تمام انسان‌ها کده داناتر بود، داناتر از ایتان ازراحی و داناتر از حیمان، کلکول و دردع باچه‌های ماحول؛ نام ازو د مینکل تمام ملت‌های که د گردوبر شی بود مشهور شد. ^{۳۲} او سه هزار مثل گفت و تعداد بیت‌های شی یگ هزار و پنج بود. ^{۳۳} او د باره برختا و گیاه‌ها، از برخت سرو لبنان گرفته تا علف زوفا که د دیوال‌ها بر موشه توره گفت و د باره حیوانا، مرغکو، خزنده‌گو و ماهیا ام گپ زد. ^{۳۴} مردم تمام ملت‌ها میمد تا حکمت سلیمان ره گوش بگیره؛ اونا از طرف تمام پادشایون زمی که آوازه حکمت سلیمان ره شنیده بود، میمد.

آمادگی بلده آباد کدون خانه خدا

۵ ^۱ حیرام پادشاه صور خدمتگاری خو ره د پیش سلیمان ری کد، چون او شنیدد که سلیمان ره مسح کده د جای آته شی پادشاه جور کده، چون حیرام همیشه قد داوود دوست بود. ^۲ سلیمان د حیرام پیغام ری کده گفت: ^۳ ”تو میدنی که آته مه داوود نتنست بلده نام خداوند، خدای خو خانه آباد کنه، چراکه جنگ‌ها از هرطرف او ره گرفتد، تا ای که خداوند دشمنان ره د زیر پای ازو اندخت.

^۴ لیکن آلی خُداوند، خُدای مه از هرطرف دَز مه آرامی دده و هیچ دُشمو و بدبختی وجود ندره. ^۵ پس مقصد مه امی آسته که بلده نام خُداوند، خُدای خو یگ خانه آباد کنم، امو رقم که خُداوند د آته مه داوود وعده دده گُفت، 'باچه تو که ما او ره د جای از تو د تخت تو میشندم بلده نام مه خانه آباد مونه؛' ^۶ امزی خاطر امر کو که برختون سرو ره از لبنان بلده مه قطع کنه. خدمتگاری مه قد خدمتگاری تو قتی کار مونه و مزد خدمتگاری تو ره هر چیقس که تعیین کنی دزتو میدیم، چون تو میدنی که د مینکل ازمو اوطور کس نییه که رقم صیدونیا د قطع کدون برخت لایق بشه.

^۷ وختی حیرام پیغام سلیمان ره شنید، غدر کلو خوش شد و گُفت: "امروز خُداوند ره حمد-و-سپاس موگیم که بلده داوود یگ باچه دانا دده تا د بله امزی قوم کته بشه." ^۸ و حیرام د سلیمان پیغام ربی کده گُفت: "پیغامی ره که دز مه ربی کدی، ما شنیدم؛ ما خاهش تو ره د باره چيو سرو و چيو صنوبر پوره مونم. ^۹ خدمتگاری مه چيو ها ره از لبنان تاه کده د دریا میره؛ ما اونا ره بسته-بندی کده د دریا حرکت میدیم و تا جایی که بلده مه تعیین مونی میرسنم و اونا ره د اونجی واز مونم تاکه تو گرفته ببری. و تو خوراک دربار مره تهیه کده ضرورت های ازمه ره پوره کو."

^{۱۰} پس حیرام چيوای سرو و چيوای صنوبر ره د سلیمان دده خاهش ازو ره پوره کد. ^{۱۱} و سلیمان د عوض شی بیست هزار کر گندم و بیست هزار بت روغون صاف بلده خوراک دربار حیرام دد. سلیمان امی مقدار ره هر سال د حیرام میدد. ^{۱۲} خُداوند د سلیمان حکمت بخشید، امو رقم که دزو وعده کدد. د بین حیرام و سلیمان صلح برقرار بود و اونا قد یگدیگه خو عهد بسته کد.

^{۱۳} سلیمان پادشاه از تمام اسرائیل بیگار گرفت که تعداد بیگاریا سی هزار نفر بود. ^{۱۴} پادشاه اونا ره د هر ماه ده هزار نفر د نوبت د لبنان ربی موکد؛ اونا یگ

ماه دَ لِبَنانِ بُود و دُو ماه دَ خانِه خُو؛ اَدونِ پِرامِ ناظِرِ بِيگارِيا بُود. ^{۱۵} سُلَيْمانِ امچُنانِ هفتادِ هزارِ مَرَدِ بارِکَشِ و هشتادِ هزارِ نَفَرِ سَنگِ تَراشِ دَ کوهِستو دَشت؛ ^{۱۶} اِي تِعدادِ جِدا از سِه هزارِ و سِه صَدِ ناظِرِ سُلَيْمانِ بُود که مُدِيرِ کارِ بُود و مَسئُولِيتِ نَفرايِ رِه دَشتِ که کارِ مُوکد. ^{۱۷} دَ اَمَرِ پادِشاهِ اُونا سَنگايِ کُتِه و باکِيفِيتِ رِه کَند تا پايِ سَنگِ خانِه خُدا قَد سَنگايِ تَراشِ شُدِه ايشته شُنِه. ^{۱۸} پَس کارِگرايِ سُلَيْمانِ، کارِگرايِ حِيرامِ و جِباليا سَنگا رِه تَراشِ کدِ و چيو ها و سَنگا رِه آمادِه کدِ تا خانِه خُدا رِه آبادِ کُنِه.

آبادِ کدونِ خانِه خُداوند

۶ ^۱ دَ سالِ چارِصدِ و هشتادُمِ بَعَدِ از بُرِ شُدونِ بَنِي اِسرايِلِ از سِرزمينِ مِصرِ، دَ سالِ چارُمِ پادِشاهيِ سُلَيْمانِ دَ بِلِه اِسرايِلِ، دَ ماهِ «زِيو» که ماهِ دوُمِ سالِ بُود، سُلَيْمانِ آبادِ کدونِ خانِه خُداوندِ رِه شُرُوعِ کدِ. ^۲ خانِه رِه که سُلَيْمانِ پادِشاهِ بَلدِه خُداوندِ آبادِ کدِ، دِرازيِ شِي شِصتِ توغِي، بَرِ شِي بِيستِ توغِي و بِلنديِ شِي سِي توغِي بُود. ^۳ داليزِ پيشِ رُويِ جايِ مُقَدَّسِ خانِه رَقَمِ بَرِ خانِه، بِيستِ توغِي بُود و دِرازيِ شِي از ديوالِ پيشِ رُويِ خانِه دِه توغِي. ^۴ او بَلدِه خانِه کَلکينايِ چوکاتِ دارِ جورِ کدِ. ^۵ و دَ ديوالِ هايِ دُو طرفِ و پُشتِ خانِه مَنزِلِ ها آبادِ کدِ، يعني دَ ديوالِ هايِ دُو طرفِ و پُشتِ خانِه که جايِ مُقَدَّسِ و مُقَدَّسَتَرينِ جايِ مَنِه شِي بُود؛ و دَ امزُو مَنزِلِ ها دُورِ تا دُورِ اُتاقِ ها آبادِ کدِ. ^۶ مَنزِلِ اوّلِ شِي پَنجِ توغِي بَرِ، مَنزِلِ دوُمِ شِي شَشِ توغِي بَرِ و مَنزِلِ سوُمِ شِي هفتِ توغِي بَرِ دَشت؛ چُونِ او دَ دُو طرفِ و پُشتِ خانِه تاقِ ها جورِ کدِ تا تيرهايِ چَتِ هر مَنزِلِ دَ ديوالِ خانِه دَرِ نِيه. ^۷ بَلدِه آبادِ کدونِ خانِه از سَنگايِ که دَ کانِ سَنگِ تَهيه شُدُد، اِسْتِفاَدِه مُوشُدِ تا دَ وختِ آبادِ کدونِ خانِه آوازِ چکُشِ و تيشِه و دِيگِه اَسبابِ آيني شِنيدِه نَشُنِه. ^۸ درگِه اُتاقِ هايِ مَنزِلِ اوّلِ طرفِ جَنُوبِ خانِه بُود که از اُونجِي زِينِه ها دَ مَنزِلِ دُو مورفتِ و از مَنزِلِ دُو دَ مَنزِلِ سِه. ^۹ پَس سُلَيْمانِ خانِه رِه آبادِ کدِه دَ آخِرِ رَسَنَدِ و سِرِ خانِه

ره قد تیرها و تخته های چپو سرو پوشند. ^{۱۰} او د دُو طرف و پُشتِ خانه منزل ها آباد کد که بلندی هر منزل پنج توغی بود و قد تیر های سرو د خانه چسپنده شُد.

^{۱۱} د امزو غیت کلام خداوند د سلیمان آمده گُفت: ^{۱۲} ”د باره امزی خانه که تو آباد مونی، اگه مطابق قوانین مه رفتار کنی، دستورای مره د جای بیری و پگ احکام مره نگاه کده د مطابق ازوا زندگی کنی، اوخته وعده های خو ره که قد آته تو داوود کددم بلده تو پوره مونم. ^{۱۳} و ما د مینکل بنی اسرائیل جای-د-جای موشم و قوم خو اسرائیل ره ایله نمونم.“

^{۱۴} پس سلیمان خانه ره آباد کد و د آخر رسند. ^{۱۵} او دیوال های خانه ره از منه شی تخته های سرو گرفت، یعنی از قف خانه تا چت شی ره از داخل قد چپو سرو پوشند و د قف خانه تخته های صنوبر فرش کد. ^{۱۶} او از آخر خانه بیست توغی اندازه کد و از قف شی تا چت تخته های سرو گرفته یگ اتاق آباد کد؛ او امی اتاق ره د داخل خانه آباد کد تا یگ جای خاص یعنی مقدسترین جای بشه. ^{۱۷} بخش اول خانه، یعنی جای مقدس که پیش روی مقدسترین جای، بود، چل توغی درازی دشت. ^{۱۸} د چپو های سرو منه خانه کاډو ها و گل ها کنده کاری شُد. منه خانه پگ شی چپو سرو بود و هیچ سنگ دیده نموشد. ^{۱۹} او مقدسترین جای ره که د منه خانه بود آماده کد تا صندوق عهد خداوند ره د اونجی بيله. ^{۲۰} مقدسترین جای که د داخل بود، بیست توغی درازی، بیست توغی بر و بیست توغی بلندی دشت؛ سلیمان او ره قد طلای خالص پوشند. او قربانگاهی ره که از چپو سرو بود ام پوشند. ^{۲۱} او منه خانه یعنی جای مقدس ره ام قد طلای خالص پوشند و زنجیرای طلایی ره د پیش روی مقدسترین جای گرفت که قد طلای پوشنده شُد. ^{۲۲} د امزی رقم او تمام خانه ره قد طلای پوشند تا پگ خانه تکمیل شد. او امچنان قربانگاهی ره که د پیش روی مقدسترین جای بود کاملاً قد طلای پوشند.

^{۲۳} اُو دَ مَنه مُقَدَّسَتَرین جای دُو کِرُوبی از چپو دِرخت زیتون جور کد که هر کُدم شی ده توغی قد دشت. ^{۲۴} یگ بال کِرُوبی پنج توغی بود و بال دیگه شی ام پنج توغی؛ و از یگ نوک بال تا دیگه نوک بال شی ده توغی بود. ^{۲۵} کِرُوبی دوّم ام ده توغی بود که هر دُو کِرُوبی یگ اندازه و یگ شکل بود. ^{۲۶} قد یگ کِرُوبی ده توغی بود و قد کِرُوبی دیگه ام دَ امزو اندازه. ^{۲۷} اُو کِرُوبی ها ره دَ مَنه خانه دَ مُقَدَّسَتَرین جای ایشت؛ بال های کِرُوبی ها واز بود، دَ اندازه که بال یگ کِرُوبی دَ یگ دیوال و بال کِرُوبی دیگه دَ دیوال دیگه دُکه مُوکد و بال های دیگه ازوا دَ مینکل خانه قد یگدیگه خُو نوک دَ نوک بود. ^{۲۸} اُو کِرُوبی ها ره ام قد طِلا پوشند.

^{۲۹} اُو دَ تمام دیوال های چارطرف خانه نقش های کِرُوبی ها، دِرختون خُرما و گُل ها ره کندهکاری کد، یعنی دَ دیوال های جای مُقَدَّس و مُقَدَّسَتَرین جای. ^{۳۰} اُو قف خانه ره قد طِلا پوشند، ام جای مُقَدَّس و ام مُقَدَّسَتَرین جای ره.

^{۳۱} و بلده درگه مُقَدَّسَتَرین جای پله های درگه ره از چپو دِرخت زیتون جور کد که تیر سر و بازو ها قد خود درگه برابر پنجم حصّه دیوال بود. ^{۳۲} اُو دَ بله امزو دُو پله درگه که از چپو زیتون بود، نقش های کِرُوبی ها، دِرختون خُرما و گُل ها ره کندهکاری کد و قد طِلا پوشند. اَرے، اُو کِرُوبی ها و دِرختون خُرما ره قد طِلائی چکشکاری شده پوشند. ^{۳۳} اُو امچنان بلده درگه جای مُقَدَّس بازو های درگه ره از چپو دِرخت زیتون جور کد که قد خود درگه برابر چارم حصّه دیوال بود. ^{۳۴} و دُو پله امزی درگه از چپو دِرخت صنوبر بود، دُو تخته پله اولی ام قت مُوشد و دُو تخته پله دوّمی ام قت مُوشد. ^{۳۵} دَ بله ازوا نقش های کِرُوبی ها، دِرختون خُرما و گُل ها ره کندهکاری کد و اونا ره قد طِلائی چکشکاری شده که دَ اندازه ازوا جور کد پوشند. ^{۳۶} اُو حولی داخلی ره قد سه قطار سنگای تراش شده و یگ قطار تیرهای دِرخت سرو آباد کد.

^{۳۷} تادو خانه خُداوند دَ ماه «زیو» دَ سال چارم پادشاهی سلیمان ایشته شد ^{۳۸} و دَ

سال یازدهم د ماه «بُول» که ماه هشتم بود، خانه از تمام لحاظ د مطابق مُشخصات خو تکمیل شد. پس سلیمان او ره د دورون هفت سال آباد کد.

سلیمان قصر خود خو ره آباد مونه

۷ سلیمان خانه خود خو ره د دورون سیزده سال آباد کد؛ او د امزی مدت تمام خانه خو ره تکمیل کد.

۲ او یگ خانه د نام «جنگل لبنان» آباد کد که درازی شی صد توغی، بر شی پنجاه توغی و بلندی شی سی توغی بود؛ او ره د بله چار قطار ستون های چپو سرو آباد کد که تیرهای چپو سرو د بله ستون ها قرار گرفتند. ۳ چت شی د بله چل و پنج تیر قد چپو سرو جور شد که د هر قطار شی پوزده تیر بود و پگ شی د بله ستون ها قرار دشت. ۴ چوکات های کلکینای شی د سه قطار جور شد که کلکینا د هر سه قطار روی د روی یگدیگه بود. ۵ تمام درگه ها و بازو های درگه ها چوکات های چار-پالو دشت و کلکینای خانه د سه قطار روی د روی یگدیگه بود.

۶ سلیمان «صالون ستون ها» ره آباد کد که پنجاه توغی درازی و سی توغی بر دشت. د پیش روی شی یگ برنده و ستون ها بود و د پیش روی ازوا یگ سایبان.

۷ بعد ازو «صالون تخت» ره جور کد که د اونجی قضاوت موکد، امزی خاطر او صالون قضاوت ام گفته موشد و او ره از قف تا چت شی قد چپو سرو پوشند. ۸ خانه خود شی که د اونجی زندگی موکد و د پشت صالون د حولی دیگه بود، د عین شکل جور شد. سلیمان امچنان یگ خانه رقم امزی صالون بلده دختر فرعون که او ره د عنوان خاتو گرفتد جور کد.

^۹ تمامِ امزیا قد سنگای باکیفیت که د اندازه مُعین میده شُدد و از منه و بُرون خُو
 قد آره بُرش شده بُود جور شُد، از پای-سنگ تا سر دیوال و از بُرو تا حولی کُته.
^{۱۰} پای-سنگ شی از سنگای باکیفیت، یعنی از سنگای کُته بُود، از سنگای ده
 توغی و سنگای هشت توغی. ^{۱۱} د بَله ازوا سنگای باکیفیت که د اندازه مُعین بُرش
 شُدد و چپو های سَرُو بُود. ^{۱۲} د چار طرفِ حولی کُته دیوال شی از سه قطار
 سنگای تراش شده و یگ قطار تیرهای چپو سَرُو بُود؛ حولی داخلی خانه خُداوند
 و برنده خانه ام امی رقم بُود.

وظیفه حیرام د آباد کدون خانه خدا

^{۱۳} سلیمان پادشاه نفر ربی کد و حیرام ره از صُور اُورد. ^{۱۴} او باچه یگ خاتون
 بیوه از طایفه نفتالی بُود و آته شی یگ مردِ صُوری و صنعتگرِ برونز بُود. حیرام
 د هر کارِ برونز پُر از حکمت، مهارت و فامیدگی بُود. پس او د پیشِ سلیمان
 پادشاه اَمَد و تمام کارای شی ره انجام دَد.

^{۱۵} او دُو ستونِ برونزی ریختند که بلندی یگ ستون هژده توغی بُود و گردی شی
 برابرِ ریسپون دوازده توغی؛ ستونِ دوّمی ام امی رقم بُود. ^{۱۶} او دُو سرستونی از
 برونز ریختنده شده جور کد تا اونا ره د سرِ ستون ها قرار بدیه؛ بلندی یگ
 سرستونی پنج توغی بُود و بلندی سرستونی دیگه ام پنج توغی. ^{۱۷} جالی های شبکه
 کاری شده و زنجیرای بافته شده بلده سرستونی های که د سرِ ستون ها بُود،
 جور شد؛ هفت بلده یگ سرستونی و هفت بلده دیگه سرستونی. ^{۱۸} او ستون ها ره
 جور کد و د گرداگردِ شبکه کاری دُو قطار اَنارِ برونزی بُود تا سرستونی ره دُولی
 کنه. او قد سرستونی دیگه ام عین کار ره کد. ^{۱۹} سرستونی های که د سرِ ستون
 های پیشِ رُوی دالیز بُود د شکلِ گلِ سوسن جور شُدد و چار توغی بلندی دشت.
^{۲۰} سرستونی ها د سرِ دُو ستون ایشته شُد، که شکلِ کوزه‌یی دشت و د بَله شی
 شبکه کاری شُدد؛ د گرداگردِ قسمتِ تینه سرستونی اول دُوصد دانه اَنارِ برونزی

قطار بُود و دَ گِرِداگِرِدِ قِسْمَتِ تَينِه سرسُتُونی دِیگِه اَم دُوصد دانه اَنارِ برونزی قطار بُود. ^{۲۱} اُو سُتون ها ره دَ پِیشِ رُوی دالیزِ خانِه خُدا ایستلجی کد؛ اُو سُتون طرفِ راست ره ایستلجی کده یاکین نام کد و سُتونِ طرفِ چپ ره ایستلجی کده بوغز نام کد. ^{۲۲} دَ سرِ سُتون ها گُل های سوسن برونزی بُود. دَ امزی رقم کار سُتون ها تکمیل شد.

^{۲۳} بعد ازو حیرام یگ حوضِ گرد از برونزِ ریختنده جور کد که از یگ لب تا لب دِیگِه شی ده توغی، بلندی شی پنج توغی و گردی شی دَ اندازه یگ ریسپون سی توغی بُود. ^{۲۴} از لب شی تاتر دَ گِرِداگِرِدِ ازو کاڈو ها بُود، که دَ هر توغی دَ گِرِداگِرِدِ حوض ده کاڈو وجود دشت؛ امو کاڈو ها دَ دو قطار دَ غیتی ریختنده شد که خود حوض ریختنده موشد. ^{۲۵} حوض دَ بله دوازده گاو شنده شد که رُوی سه شی سون شمال، رُوی سه شی سون غرب، رُوی سه شی سون جنوب و رُوی سه شی سون شرق بُود؛ حوض دَ بله ازوا سخت شد و پس-تنه ازوا طرفِ داخل بُود. ^{۲۶} ذبلی حوض یگ قریش بُود و لب شی رقم لب پيله بُود و دَ شکل گُل سوسن جور شد که دو هزار بت او میگرفت.

^{۲۷} حیرام امچنان ده کراچی برونزی جور کد که درازی هر کراچی چار توغی، بر شی چار توغی و بلندی شی سه توغی بُود. ^{۲۸} کراچی ها دَ اینی شکل جور شد: اونا دَ بغل های خو تخته های برونزی دشت و تخته ها دَ چوکات های برونزی سخت شد. ^{۲۹} دَ بله تخته های که دَ چوکات ها سخت شد، نقش شیر ها، گاو و کِروبی ها بُود و دَ رُوی چوکات ها دَ زیر شیر ها و گاو نقش های گُل ها بُود. ^{۳۰} هر کراچی چار اراهه برونزی و میل های برونزی دشت؛ دَ چار کُنچ شی پایه ها بلده محکم گرفتون حوضچه بُود و پایه ها دَ شکلی ریختنده شد که دَ هر پالوی شی گُل ها بُود. ^{۳۱} دَ سر، دَ مینکل جای کراچی یگ خالی گاه بُود که حوضچه دَ منه شی قرار گرفتند و دان حوضچه از چوکات خالی گاه کده یگ توغی بلندتر بُود. چوکات امزو خالی گاه گرد بُود و بلده محکم گرفتون حوضچه رقم پایه کار

میدد که از لبِ کراچی یگ و نیم توغی تاتر رفتد؛ د دورِ خالی‌گاه نقش‌ها بُود؛ و تخته‌های کراچی گرد نبود، بلکه چار-کُنج بُود. ^{۳۲} چار آرابه د زیر تخته‌های کراچی بُود و میل‌های آرابه‌ها د چوکات‌ها سخت شُد؛ بلندی یگ آرابه یگ و نیم توغی بُود. ^{۳۳} آرابه‌های شی رقم آرابه‌های گاډی جنگی جور شُد؛ میل‌ها، آرابه‌ها، سیخای آرابه‌ها و جای‌های میل‌ها پگ شی از برونز ریختنده شُد.

^{۳۴} هر کراچی د چار شنگ خو چار دستگیر دشت و دستگیر‌ها قد کراچی‌ها از یگ پرچه برونز بُود. ^{۳۵} د سر کراچی یگ پٹی برونزی گرد بُود که نیم توغی بر دشت. د سر کراچی دستگیر‌ها و تخته‌های شی قد خود شی از یگ پرچه برونز بُود. ^{۳۶} د روی دستگیر‌ها و تخته‌های شی حیرام کروی‌ها، شیر‌ها و برختون خرما ره نقش کد، د هر جای شی که خالی بُود؛ و د گرداگرد شی نقش‌های گل‌ها بُود. ^{۳۷} د امزی رقم امو ده کراچی ره جور کد که پگ ازوا یگ رقم ریختنده شُد و یگ اندازه و یگ شکل بُود.

^{۳۸} اوخته حیرام ده حوضچه برونزی جور کد که هر حوضچه چل بت آو می‌گرفت و هر حوضچه از یگ لب تا دیگه لب شی چار توغی بُود و بلده هر کدم امزو کراچی‌ها یگ حوضچه بُود. ^{۳۹} او پنج کراچی ره د طرف راست خانه و پنج شی ره د طرف چپ خانه ایشت و حوض ره د پیش روی خانه سون راست طرف جنوب-شرق قرار دد.

^{۴۰} حیرام سطل‌ها، خاک‌انداز‌ها و کاسه‌ها ام جور کد. پس حیرام تمام کارای ره که بلده سلیمان پادشاه د خانه خداوند موکد د آخر رسند؛ او اینی چیزا ره جور کد:

^{۴۱} دو ستون،

دو سرستونی کوزه‌یی که د سر ستون‌ها بُود؛

دو جالی شبکه کاری شده بلده پوشندون دو سرستونی کوزه‌یی که د سر

سُتُونِ هَا بُود؛

^{۴۲} چارصد اَنارِ برونزی بَلدِه دُو شَبَکِه کاری که بَلدِه هر شَبَکِه کاری دُو قطار اَنار بُود تا قِسْمَتِ تَیْنِه دُو سرسُتُونی کُوزِه‌یی ره که دَ سرِ سُتُونِ هَا بُود بپوشَنه؛

^{۴۳} دِه کراچی و دِه حَوْضِچِه ره که دَ بِلِه کراچی هَا بُود؛

^{۴۴} حَوْض و دوازده گاو ره که دَ تَی حَوْضِ بُود.

^{۴۵} سَطَلِ هَا، خَاکِ اَندازِ هَا و کاسه هَا، یعنی تمامِ امزی چیزا ره که حِیرامِ دَ سُلَیْمَانِ پادشاهِ بَلدِه خَانِه خُداوندِ جورِ کد، برونزِ شی جَلَا دَدِه شُد. ^{۴۶} امی چیزا ره پادشاهِ دَ دَشْتِ اَرْدُنِ دَ کِلِ زَمِیْنی رِیخْتَنده جورِ کد که دَ مِیْنِکَلِ سُکوتِ و صرتانِ بُود. ^{۴۷} سُلَیْمَانِ تمامِ امزی چیزا ره بَدُونِ وَزْنِ ایشْت، چراکه غَدِرِ کَلو بُود؛ و وَزْنِ برونزِ اِسْتِفاده شُدِه مُشَخَصِ نَشُد.

^{۴۸} سُلَیْمَانِ امچنانِ تمامِ اَسبابی ره که بَلدِه خَانِه خُداوندِ ضَرُورَتِ بُود جورِ کد:

قُرْبانگاهِ طِلابی؛

مِیزِ طِلابی بَلدِه نَانِ حُضُورِ خُداوند؛

^{۴۹} چراغدانِ هایِ طِلابی خَالِصِ که پَنجِ دَ طرفِ راستِ و پَنجِ دَ طرفِ چَپِ بُود و رُوی دَ رُوی مُقَدَّسْتَرینِ جایِ قرارِ دَشْت، و کُلِ هَا و چراغِ هایِ شیِ قَدِ شیِ قَتی بُود؛

چراغِ کُلگَرکِ هایِ طِلابی؛

^{۵۰} پیلِه هَا، قِیچی هایِ پَلتِه‌بُر، کاسه هَا، تاوه هَا و اَتَشْدانِ هَا ازِ طِلابی

خَالِصِ؛

دِسْتِگِیرکِ هایِ طِلابی بَلدِه درگه هایِ حِصَّه دَاخِلیِ خَانِه، یعنی بَلدِه مُقَدَّسْتَرینِ جایِ و بَلدِه درگه هایِ جایِ مُقَدَّسِ خَانِه خُدا.

^{۵۱} دَ امزی رقم تمام کارای ره که سُلیمان پادشاه بَلدِه خانِه خُداوند مُوکد دَ آخِر رسید. اوخته سُلیمان چیزای ره که آتِه شی داوود وَقَف کُدد، یعنی نُقره، طِلا و اسبابِ رقم رقم ره اُورده دَ خزانِه های خانِه خُداوند ایشِت.

اُردونِ صندوقِ عهدِ دَ خانِه خُدا

۸^۱ اوخته سُلیمان پادشاه ریش سفیدایِ اسرائیل، پگِ رهبرای طایفه ها و کتِه کَلونایِ اولادِ بابِه های بَنی اسرائیل ره دَ پیشِ خُو دَ اورشَلیم جم کد تا صندوقِ عهدِ خُداوند ره از شارِ داوود یعنی از صَهیون بیرِه. ^۲ تمامِ مردایِ اسرائیل دَ غیتِ عیدِ دَ ماهِ ایتانیم که ماهِ هفتمِ بُوَد، دَ پیشِ سُلیمان پادشاه جم شُد. ^۳ وختی تمامِ ریش سفیدایِ اسرائیل اَمَد، پیشوایو صندوقِ ره باله کد. ^۴ پس اونا صندوقِ خُداوند ره قد خیمِه مُلاقات و تمامِ اسبابِ مُقدّس که دَ خیمِه بُوَد گِرِفْتِه دَ خانِه خُداوند اُورد. امی چیزا ره پیشوایو و لاویا اُورد. ^۵ سُلیمان پادشاه و پگِ جماعتِ اسرائیل که دَ پیشِ ازو جم شُد و قد ازو دَ پیشِ رُوی صندوقِ ایسته بُوَد، اموّقسِ گوسپو و گاو قُربانی کد که دَ حساب و کتاب جور نَمیمَد. ^۶ اوخته پیشوایو صندوقِ عهدِ خُداوند ره دَ جای شی، دَ مُقدّسترین جای خانِه، یعنی دَ قدسِ اَلقادس اُورد و دَ زیرِ بالِ های کِروبی ها ایشِت ^۷ بالِ های کِروبی ها دَ بلِه جای صندوقِ واز شُد و کِروبی ها صندوقِ و دستکِ چيوهای شی ره از بالِه پوشنُد. ^۸ دستکِ چيوها دَ اندازهِ دراز بُوَد که سر های شی از جای مُقدّس که دَ پیشِ رُوی مُقدّسترین جای بُوَد دیده موشُد، لیکن از برونِ خانِه دیده نَموشُد؛ اونا تا امروز دَ اونجی آسته. ^۹ دَ منِه صندوقِ بَغیر از دُو لُوحِ سنگی دیگِه چیز نَبُوَد؛ اموّ لُوح ها ره مُوسی دَ حوریب دَ منِه صندوقِ ایشِت، دَ امزو جای که خُداوند قد بَنی اسرائیل عهد بسته کد دَ غیتی که اونا از سرزمینِ مِصر بَرُو اَمَد. ^{۱۰} امی که پیشوایو از جای مُقدّس بَرُو اَمَد، اُور خانِه خُداوند ره پُر کد ^{۱۱} و پیشوایو بخاطرِ اُور نَتَنِست که پس بوره و خِدْمَتِ خُو ره انجام بَدیه، چراکه جلالِ خُداوند، خانِه خُداوند ره

پُر کدُ.

^{۱۲} اوخته سلیمان گفت: ”خداوند، تُو گفتی که دَ تریکی تیره جای-دَ-جای موشی. ^{۱۳} اینه، ما بلده تُو یگ خانه باشکوه آباد کدُم، یگ جای که تُو دَز شی جای-دَ-جای شده تا ابد بُمنی.“

^{۱۴} بعد از و پادشاه رُوی خُو ره دَور دَد و تمام جماعتِ اسرائیل ره برکت دَد و دَ حالیکه تمام جماعتِ اسرائیل ایسته بُود، ^{۱۵} اُو گفت: ”حمد-و-ثنا دَ خداوند، خُدایِ اسرائیل، چیزی ره که اُو قد دان خُو دَ آته مه داوود وعده کدُ، قد دست خُو پوره کد، چُون اُو گفت، ^{۱۶} از روزی که ما قوم خُو اسرائیل ره از مصر بُرو اُوردُم، ما هیچ شار ره از طایفه هایِ اسرائیل انتخاب نکدُم تا دَ اُونجی یگ خانه آباد شنه که نام مه دَز شی بَشه، لیکن داوود ره انتخاب کدُم تا سرپرست قوم مه بَشه. ^{۱۷} دَ دلِ آته مه داوود بُود که یگ خانه بلده نامِ خداوند، خُدایِ اسرائیل آباد کنه. ^{۱۸} لیکن خداوند دَ آته مه داوود گفت، ’ازی که دَ دلِ تُو بُود که بلده نام مه یگ خانه آباد کنی، خُوب کدی که امی فکر ره دَ دلِ خُو کدی. ^{۱۹} ولے تُو خانه ره آباد نمونی، بلکه باچه تُو که از پشتِ کمر تُو دَ وجود مییه، اُو خانه ره بلده نام مه آباد مونه. ^{۲۰} پس توره ره که خداوند گفتد پوره کد: اینه، ما دَ جای آته خُو داوود باله شدُم و دَ مطابقِ وعدهِ خداوند دَ تختِ اسرائیل شِسْتُم و یگ خانه بلده نامِ خداوند، خُدایِ اسرائیل آباد کدُم. ^{۲۱} دَ اُونجی ما یگ جای ره بلده صندوقی که لوح هایِ عهدِ خداوند دَ منِه شی آسته آماده کدُم؛ امو عهد ره خداوند قد بابه کلونای مو دَ غیتی بسته کد که اونا ره از مصر بُرو اُورد.“

دُعایِ سلیمان

^{۲۲} سلیمان دَ پیشِ قربانگاهِ خداوند دَ حُضُورِ تمامِ جماعتِ اسرائیل ایسته شد و دستایِ خُو ره سُونِ آسمو باله کده ^{۲۳} گفت:

”آی خُداوند، خُدایِ إِسْرَائِیل، خُدایِ رِقْمِ اَزْتُو آلی نَه باله دَ آسْمو وِجُود دَره و نَه تاه دَ بِلَه زَمی؛ تُو عهد و رَحْمت خُو ره بِلَدِه خِدْمَتگَارایِ خُو که دَ حُضُور تُو قد تَمَامِ دِلِ خُو رِفْتار مُونه، نِگَاه مُوکُنی. ^{۲۴} تُو وِعدِه ره که دَ خِدْمَتگَار خُو آتِه مه داؤود دَدی نِگَاه کَدی، چُون تُو قد دان خُو وِعدِه کَدی و قد دِسْت خُو پُورِه کَدی، اَمُو رِقْمِ که اِمْرُوز پُورِه شُدِه. ^{۲۵} پَس آلی آی خُداوند، خُدایِ إِسْرَائِیل، چِیزِی ره که دَ خِدْمَتگَار خُو آتِه مه داؤود وِعدِه دَدی نِگَاه کُو، اَمُو ره که کُفْتی، ’از تُو هِمِیشِه یِگ مَرْد دَ حُضُور مه دَ تَخْتِ إِسْرَائِیل مِیْشِیْنِه و قَطْع نَمُوشِه، دَ شَرطِی که اَوْلادِه تُو مُتَوَجِه رَاه هَایِ خُو بَشِه و دَ حُضُور مه رِقْمِی رِفْتار کَنه که تُو دَ حُضُور مه رِفْتار کَدی.‘ ^{۲۶} آلی آی خُداوند، خُدایِ إِسْرَائِیل، لُطْفاً توره ره که دَ خِدْمَتگَار خُو داؤود کُفْتی، بیل که پُورِه شُنِه.

^{۲۷} لِيكِن آيَا خُدا وَاقِعاً دَ زَمی جَای-دَ-جَای مُوشِه؟ آسْمو و حَتی بِلِنْدَتَرینِ آسْمونَا کُنْجَایِش تُو ره نَدَرِه، چي بَرَسِه دَ ای خَانِه که ما آبَاد کَدِيم. ^{۲۸} مِگَم آی خُداوند، خُدایِ مه، دَ دُعا و نَالِه-و-زَارِیِ خِدْمَتگَار خُو نَظَر کُو و فَریَاد و دُعايِ ره که خِدْمَتگَار تُو اِمْرُوز دَ حُضُور تُو مُونه بَشِنُو. ^{۲۹} بیل که چِیمَايِ تُو شَاو و رُوز دَ بِلَه اَمْزِی خَانِه بَشِه، دَ بِلَه جَایِی که دَ بَارِه شِی کُفْتی، ’نَام مه دَ اُونْجِی بَشِه، تا دُعايِ ره که خِدْمَتگَار تُو سُون اَمْزِی جَایِ مُونه، قَبُول کَنی. ^{۳۰} نَالِه-و-زَارِیِ خِدْمَتگَار خُو و قَوْمِ خُو إِسْرَائِیلِ ره که سُون اَمْزِی جَایِ دُعا مُونه، بَشِنُو؛ اَرِی، از عَالَمِ بَالِه، از جَایِ بُوْد-و-بَاشِ خُو بَشِنُو؛ بَشِنُو و بَبَخْشِ.

^{۳۱} اِگِه یِگُو کَس دَ حَقِ هَمْسَايِه خُو کُنْاه کَنه و وَادار دَ قَسْمِ خُورِدو شُنِه و اَمْدِه دَ پِیْشِ قُرْبَانْگَاهِ تُو دَ اَمْزِی خَانِه قَسْمِ بُخُورِه، ^{۳۲} اوخْتِه از عَالَمِ بَالِه بَشِنُو و عَمَلِ کُو؛ دَ بَیْنِ خِدْمَتگَارِایِ خُو قَضَاوَتِ کَدِه مُجْرِمِ ره مَحْکُومِ کُو و کَارِیِ ره که کَدِه دَ سَرِ خُودِ شِی بَیر و آدَمِ نِیکِ ره عَادِلِ حِسَابِ کَدِه دَ مُطَابِقِ عَدَالَتِ شِی اَجْرِ بَدِی. ^{۳۳} وِخْتِیکِه قَوْمِ تُو إِسْرَائِیلِ بَخَاطِرِیِ که دَ ضِدِ اَزْتُو کُنْاه کَدِه دَ پِیْشِ دُشْمُونِ خُو

شکست بخوره، لیکن تاو خورده پس سُون ازتو بییه و اقرار کده نام ازتو ره بگیره و دَ پیش ازتو دَ امزی خانه دُعا و ناله-و-زاری کنه،^{۳۴} اوخته از عالم باله بشنو و گناه قوم خو اسرائیل ره ببخش و اونا ره دَ سرزمینی که دَ بابه کلونای ازوا ددی دویاره برقرار کو.

^{۳۵} وختیکه آسمو بسته شنه و بخاطر گناهی که قوم تو دَ ضد تو کده بارو نباره، لیکن بعد ازو اونا سُون امزی جای دُعا کنه و اقرار کده نام ازتو ره بگیره و بخاطر مصیبتی که تو دَ بله ازوا اوردی از گناه خو پس تاو بخوره،^{۳۶} اوخته از عالم باله بشنو و گناه خدمتگاری خو، قوم اسرائیل ره ببخش و راه راست ره که مطابق ازو باید رفتار کنه، دزوا تعلیم بدی و دَ زمین خو که او ره بلده قوم خو دَ عنوان ملکیت ددی، بارو ری کو.

^{۳۷} اگه دَ امی سرزمی قحطی پیدا موشه، اگه مرض وُبا، خشکسالی، آفت، مَلخ یا مور مییه؛ اگه دشمن ازوا اونا ره دَ شارای سرزمین ازوا محاصره مونه، یا بلا ها و ناجوری های دیگه مییه،^{۳۸} اوخته هر دُعا و هر ناله-و-زاری که دَ وسیله هر فرد یا تمام قوم تو اسرائیل موشه، چراکه پگ ازوا از مصیبت دل های خو باخبر آسته و اونا دستای خو ره سُون امزی خانه دراز مونه،^{۳۹} اوخته از عالم باله که جای بود-و-باش تو آسته بشنو و ببخش؛ و قد هر کس دَ مطابق رفتار شی عمل کو، چراکه تو از دل های ازوا باخبر آستی، ارے، تنها تو از دل تمام بنی آدم باخبر آستی،^{۴۰} تا اونا دَ تمام روزای زندگی خو دَ سرزمینی که دَ بابه کلونای مو ددی از تو ترس دشته بشه.

^{۴۱} امچنان بیگنه که از قوم تو اسرائیل نییه و از سرزمین دور بخاطر نام ازتو مییه،^{۴۲} چون اونا آوازه نام بزرگ، دست زورتو و بازوی قوی تو ره میشنوه، پس وختیکه مییه و سُون امزی خانه دُعا مونه،^{۴۳} اوخته از عالم باله که جای بود-و-باش تو آسته بشنو و هر چیزی که نفر بیگنه از تو درخواست مونه بلده شی انجام

بدی تا پگ قوم های دنیا نام تو ره بنخشه و رقم قوم تو اسرائیل، از تو بترسه و بدنه که نام از تو د امزی خانه که آباد کدیم، قرار گرفته.

^{۴۴} وختیکه قوم تو د خلاف دشمنای خو د جنگ موره، د هر راهی که تو اونا ره ربی مونی و اونا سون شاری که تو انتخاب کدی و سون خانه که ما بلده نام تو آباد کدیم، د پیش از تو، ای خداوند دعا مونه، ^{۴۵} اوخته دعا و ناله-و-زاری ازوا ره از عالم باله بشنو و د داد ازوا برس.

^{۴۶} وختیکه اونا د خلاف تو گناه مونه، چون هیچ انسان نییه که گناه نکنه، و تو د بله ازوا قار شده اونا ره د دست دشمنان تسلیم مونی و اونا اسیر شده د سرزمین دشمنو برده موشه، دور یا نزدیک، ^{۴۷} ولی اونا د امزو سرزمی که د اونجی اسیر آسته د خود آمده توبه مونه و امزو سرزمین اسیری خو د پیش تو ناله-و-زاری کده موگیه، 'مو گناه کدی، مو خطا کدی و مو شیرانه رفتار کدی'؛ ^{۴۸} و قد تمام دل و تمام جان خو د سرزمین دشمنای خو که اونا ره د اسیری برده پس سون از تو مییه، و طرف سرزمینی که د بابه کلونای ازوا ددی، طرف شاری که انتخاب کدی و طرف خانه که ما بلده نام تو آباد کدیم، د پیش تو دعا مونه، ^{۴۹} اوخته از عالم باله که جای بود-و-باش تو آسته، دعا و ناله-و-زاری ازوا ره بشنو و د داد ازوا برس؛ ^{۵۰} قوم خو ره که د خلاف تو گناه کده ببخش و تمام خطاهای ازوا ره که د خلاف تو کده معاف کو و بلده ازوا د دل کسای که اونا ره اسیر گرفته رحم بندز تا د بله ازوا رحم کنه. ^{۵۱} چراکه اونا قوم تو و حصه خاص تو آسته، کسای که تو از مصر از منه کوره این برو اوردی. ^{۵۲} بیل که چیمای تو د ناله-و-زاری خدمتگار تو و د ناله-و-زاری قوم تو اسرائیل بشه و د هر باره که اونا تو ره کوی مونه آواز ازوا ره بشنو. ^{۵۳} چون تو، ای خداوند-خدا، اونا ره از تمام قوم های دنیا جدا کدی تا حصه خاص تو بشه، امو رقم که د وسیله خدمتگار خو موسی وعده کدی د غیتیکه بابه کلونای مو ره از مصر برو اوردی.

^{۵۴} وختی سُلیمان تمامِ امزی دُعا و ناله-و-زاری ره دَ پیش خُداوند عرض کده خلاص شد، اُو از پیش قُربانگاهِ خُداوند، از جایی که زانو زده بود و دستای خُو ره سُون آسمو یراز کدُد باله شد؛ ^{۵۵} اُو ایسته شد و تمامِ جماعتِ اسرائیل ره دَ آوازِ بلند بَرکت دده گُفت:

^{۵۶} ”حمد-و- ثنا دَ خُداوند که دَ قومِ خُو اسرائیل مُطابقِ هر وعده که کده بود آرامی دده؛ چُون از پگِ وعده های خُوب که دَ وسیله خِدمتگارِ خُو موسی دده بود، یگِ توره شی ام نَمند که پوره نَشده بَشه. ^{۵۷} دُعا مُونم که خُداوند، خُدای مو قد ازمو بَشه، اُمو رقم که قد بابه کَلونای مو بود؛ و اُو مو ره ایله نَکنه و از مو دُور نَشنه، ^{۵۸} بلکه دلِ های مو ره سُون خود مایل کنه تا دَ مُطابقِ تمامِ راه های شی رفتار کنی و احکام، قوانین و دستورای شی ره که دَ بابه کَلونای مو امر کدُد، دَ جای بیری. ^{۵۹} بیل که امی تورای مه که قد شی دَ پیشِ خُداوند دُعا کدُم، شاو و روز دَ نزدیکِ خُداوند، خُدای مو بَشه و خُداوند دَ دادِ خِدمتگارِ خُو و دَ دادِ قومِ خُو اسرائیل دَ مُطابقِ ضرورتِ هر روز بَرسه، ^{۶۰} تا تمامِ قومِ های دُنیا بدنه که خُداوند، خُدا آسته و بَغیر ازو دیگه نییه. ^{۶۱} پس دلِ خُو ره کاملاً دَ خُداوند، خُدای مو مایل کنید تا مُطابقِ قوانینِ ازو رفتار کنید و احکامِ شی ره رقمِ امروز دَ جای بیرید.“

وَقْفِ كَدُونِ خَانِه خُدا

^{۶۲} اوخته پادشاه و تمامِ قومِ اسرائیل قد ازو قتی دَ حُضورِ خُداوند قُربانی ها تقدیم کد. ^{۶۳} سُلیمان قُربانی سلامتی دَ خُداوند تقدیم کد که بیست و دُو هزار گاو و یگ صد و بیست هزار گوسپو بود. دَ امزی رقمِ پادشاه و تمامِ بنیِ اسرائیل خانه خُداوند ره وَقْف کد.

^{۶۴} دَ امزو روز پادشاه مینکلِ حولی ره که دَ پیشِ رُوی خانه خُداوند بود تقدیس کد

و د اُونجی اُو قُرْبانی های سوختنی، هدیه های غلّه-و-دانه و چربی قُرْبانی های سلامتی ره تقدیم کد، چراکه قُرْبانگاهِ برونزی که د حُضُورِ خُداوند بُود، بلده قُرْبانی های سوختنی، هدیه های غلّه-و-دانه و چربی قُرْبانی های سلامتی امزُو روز غدر ریزه بُود.

^{۶۵} د امزُو غیت سلیمان عید گرفت و تمام اسرائیل قد شی قتی بُود، د اُونجی یگ جمعیتِ غدر کته بُود، مردُم از لبو-حمات گرفته تا دریاچه مصر جم شُدُد. اونا هفت روز و هفت روز دیگه، یعنی چارده روز د حُضُورِ خُداوند، خُدای مو عید گرفت. ^{۶۶} د روز هشتم هفته دوّم، اُو مردُم ره ری کد و اونا پادشاه ره برکت دده قد خوشی و دل خوش د خانه های خو رفت؛ خوشی ازوا بخاطر تمام خویی های بُود که خُداوند د حق خدمتگار خو داوود و د حق قوم خو اسرائیل کدُد.

خُداوند بسم د سلیمان ظاهر موشه

^۹ وختیکه سلیمان آباد کدون خانه خُداوند و خانه پادشاه ره خلاص کدُد و تمام چیزای ره که قصد جور کدون شی ره دشت تکمیل کدُد، ^۲ خُداوند بسم د سلیمان ظاهر شُد، امو رقم که د جبعون دز شی ظاهر شُدُد. ^۳ خُداوند دزُو گُفت: ”دعا و ناله-و-زاری تُو ره که د حُضُورِ مه کدی، شنیدم؛ ما امی خانه ره که آباد کدی تقدیس کدُم و نام خُو ره دز شی بلده همیشه قرار ددُم و چیمما و دل مه همیشه-وخت دز شی آسته. ^۴ و اگه تُو قد دل راست و صادقانه رقمی که آته تُو داوود رفتار مُوکد د حُضُورِ مه رفتار کنی و هر چیزی ره که دز تُو امر مُونم د جای بیری و قوانین و دستورای مَره نگاه کنی، ^۵ اوخته تخت پادشاهی تُو ره د بله اسرائیل تا ابد برقرار مُونم، امو رقم که د آته تُو داوود وعده دده گُفتم، از تُو همیشه یگ مرد د تخت اسرائیل میشینه و قطع نموشه.“

^۶ لیکن اگه شمو یا باچه های شمو از پیروی ازمه روی گردو شنید و احکام و

قوانینی ره که دَز شُمو دَدُم دَ جای نَیرید و رفته خُدایون بیگنه ره عبادت و سَجده کنید،^۷ اوخته ما قومِ اسرائیل ره از سرزمینی که دَزوا دَدیم قطع مُونم و امی خانه ره که بلده نام خُو تقدیس کدیم از حُضور خُو دُور مُونم و اسرائیل دَ مینکل پگ قوم ها یگ مثال و مایه ریشخندی موشه.^۸ ای خانه یگ کوډ خرابه جور موشه و هر کسی که از پالوی شی تیر شنه، حیرو شده آه میکشه و موگیه، چرا خداوند قد ازی سرزمی و قد ازی خانه ای رقم کار ره کده؟^۹ اوخته مردم موگیه، ازی که اونا خداوند، خُدای خُو ره که بابه کلونای ازوا ره از سرزمینِ مصر بُرو اُورد، ایله کد و دَ خُدایون بیگنه خود ره چَسپنده اونا ره سَجده و عبادت کد، امزی خاطر خداوند تمام امزی بلا ره دَ بله ازوا اُورد.“

کارای دیگه سلیمان

^{۱۰} بعد از ختم بیست سال سلیمان امو دُو خانه، یعنی خانه خداوند و خانه پادشاه ره آباد کده تکمیل کد.^{۱۱} ازی که حیرام پادشاه صُور دَ دُورون امزو سال ها بلده سلیمان چیو سَرو، چیو صَنوبر و طِلا هرچیقس که تقاضا کد تهیه کد، سلیمان پادشاه بیست شار ره دَ منطقه جلیلیه دَ حیرام دد.^{۱۲} لیکن وختی حیرام از صُور بلده دیدون شارای امد که سلیمان دَزو دده بود، امو شارا دَ نظر شی خوش نَخورد.^{۱۳} پس او گُفت: ”ای برار مه، ای چی رقم شارا آسته که تو بلده مه ددی؟“ و اونا ره زمین کابول نام کد که تا امروز امی نام شی آسته.^{۱۴} چون حیرام یگ صد و بیست وزنه طِلا بلده پادشاه ری کدد.

^{۱۵} اینی حساب بیگاری های آسته که سلیمان پادشاه گرفتد تا خانه خداوند و خانه خود شی ره آباد کنه و چُقوری ها ره پُر کنه و دیوالای اورشلیم، شارای حاصور، مَگیدو و جازر ره مُستحکم جور کنه.^{۱۶} فرعون پادشاه مصر دَ بله جازر حمله کده او ره تَصرف کدد و قد آتش سوختندد و کنعانیای ره که دَ شار زندگی موکد کُشتد و او ره دَ عنوان جهیز دَ دختر خُو خاتون سلیمان ددد.^{۱۷} پس سلیمان

جَازِر رِه دُوباره آباد کد. اُو بَیت- حورون تینه،^{۱۸} بَعَلت و تَدَمور رِه که دَ بیابون سرزمین شی بود^{۱۹} و تمام شارای رِه که دَ خیره گاه های سُلیمان بود و شارها بلده گاڈی های جنگی و اَسپای خُو ام آباد کد. خُلاصه، سُلیمان هر چیزی که قَصَد دَشت دَ اورشَلیم، دَ لِبنان و دَ تمام زَمین مَمَلکت خُو آباد کنه، آباد کد.^{۲۰} تمام مردُمای که از اَموریا، حِتیا، فِرِزیا، حویا و یبوسیا باقی مَندد و از جُمله بَنی اِسرائیل نُبود،^{۲۱} یعنی اولادِه ازوا که دَ سرزمین اِسرائیل باقی مَندد و بَنی اِسرائیل نَتِنسُتد که اونا رِه کاملاً از بَین بُره، سُلیمان اونا رِه دَ عِنوان غُلام دَ کار گِرِفت که تا اَمروز امی رقم اَسته.^{۲۲} لیکن از بَنی اِسرائیل سُلیمان یگ شی رِه ام غُلام جور نکد، بلکه اونا مَرَدای جنگی، خِدمتگارا، نَفرای دَربار، سرکرده ها، قومندانای گاڈی های جنگی و سوارای ازو بود.

^{۲۳} ناظرای که کارای سُلیمان رِه پیش مُویرد و سرپرستی کسای رِه مُوکد که مشغول کار بود، تعداد ازوا پَنج صد و پنجاه نفر بود.

^{۲۴} پس دُخترِ فِرَعون از شارِ داؤود دَ خانه خود خُو که سُلیمان بلده شی آباد کد اَمد؛ دَ امزو زمان سُلیمان چُقوری های گِرِد شار رِه پُر مُوکد.

^{۲۵} سُلیمان سال سه دَفعه قُربانی های سوختنی و قُربانی های سلامتی دَ بله قُربانگاہی که بلده خُداوند آباد کد تقدیم مُوکد و بُخورِ خوشبُوی رِه دَ حُضورِ خُداوند دُود مُوکد. امی که خانه تکمیل شد، سُلیمان عِبادت کدو رِه دَ اُونجی شروع کد.

^{۲۶} سُلیمان پادشاه دَ عِصیون- جَابَر که دَ نزدیک ایلوت دَ بَغلِ دریای سُرَخ دَ سرزمین اِدوم اَسته، کِشتی ها جور کد.^{۲۷} حیرام خِدمتگاری خُو رِه که کِشتی وانا بود و دریا رِه خُوب بَلد بود، رَی کد تا قد خِدمتگاری سُلیمان کومک کنه.^{۲۸} اونا دَ کِشتی دَ اوفیر رفت و ازونجی چارصد و بیست و زنه طِلا گِرِفت و بلده سُلیمان پادشاه اُورد.

مَلِكِه سَبَا دَ مُلَاقَاتِ سُلَيْمَانَ مِيِه

۱۰ وختی مَلِكِه سَبَا آوازِه سُلَيْمَانَ رِه شَنِيد، اُو نامِ خُداوند رِه سِتائِش كد و اَمَد تا سُلَيْمَانَ رِه قد سوال هَايِ سَخْتِ اِمْتِحَانِ كنه. ۲ اُو قد يگِ جَمْعِيَتِ غَدْرِ كُتِه كه اُو رِه هَمْرَاهِي مُوَكِدِ و قد اُسْتُرَايِ كه مَوَادِ خُوشْبُوِي، طِلَّايِ غَدْرِ كَلُو و سَنگَايِ قِيَمَتِي بارِ شُدُدِ دَ اُورُشَلِيمِ رَسِيْدِه دَ پِيَشِ سُلَيْمَانَ اَمَدِ و دَ بارِه تَمَامِ چِيَزَايِ كه دَ دِلِ شِي بُوَد، قد اَزُو توره كُفَت. ۳ سُلَيْمَانَ دَ تَمَامِ سوال هَايِ اَزُو جَوَابِ دَدِ و اُوَطورِ چِيَزِ نَبُوَد كه از پادشاه پوشيده بَشِه و نَتَنَه دَزُو بِيَانِ كنه. ۴ وختی مَلِكِه سَبَا تَمَامِ حِكْمَتِ سُلَيْمَانَ و خَانِه رِه كه اَبَادِ كُودِ دِيْدِ، ۵ و دَ خُورَاكِ دِسْتَرخُونِ شِي، جَايِ شِيشتونِ خِدْمَتگَارَايِ شِي، نَظْمِ و كَالَايِ خِدْمَتگَارَايِ شِي، سَاقِي هَايِ شِي و قُرْبَانِي هَايِ سُوخْتَنِي شِي كه دَ خَانِه خُداوند تَقْدِيْمِ مُوَكِدِ، نَظَرِ اَنَدَخْتِ، اُو اَگِ شُدِه مَنَد.

۶ اُو دَ پادشاه كُفَت: ”آوازِه رِه كه دَ بارِه كَارَايِ تُو و حِكْمَتِ تُو دَ سِرزَمِيْنِ خُو شَنِيدُم، رَاسْتِ اَسْتِه، ۷ لِيكِنِ اَمُو توره هَا رِه باوَرِ نَمُوَكُدُم تا اِيِ كه اَمَدُم و خُودِ مِه قد چِيَمَايِ خُو دِيْدُم. اَلِيِ كه مِيَنگَرُم، حَتِي نِيْمِ شِي اَمِ دَزِ مِه كُفْتِه نَشُدِه؛ حِكْمَتِ و مَالِ-و- دَوْلَتِ تُو غَدْرِ كَلُو از چِيَزِي اَسْتِه كه ما شَنِيدِيْم. ۸ نِيكِ دَ بَخْتِ مَرْدُمَايِ تُو و نِيكِ دَ بَخْتِ اَمزِيِ خِدْمَتگَارَايِ تُو كه هَمِيْشِه دَ حُضُورِ تُو اِيْسْتِه مُوشِه و حِكْمَتِ تُو رِه مِيْشَنُوِه. ۹ حَمْدِ-و- سِپَاسِ دَ خُداوندِ، خُدايِ تُو كه از تُو رَاضِيِ اَسْتِه و تُو رِه دَ تَخْتِ اِسْرَائِيْلِ شَنَدِه. اَزِيِ كه مُحَبَبَتِ خُداوندِ بَلَدِه اِسْرَائِيْلِ اَبَدِيِ اَسْتِه، اُو تُو رِه پادشاه جُورِ كد تا اِنصافِ و عَدَالَتِ رِه دَ جَايِ بِيْرِيِ.“ ۱۰ اوخته مَلِكِه سَبَا يگِ صَدِ و بِيْسْتِ وَزَنِه طِلَّا، مَوَادِ خُوشْبُوِي غَدْرِ كَلُو و سَنگَايِ قِيَمَتِي دَ پادشاه تُحْفَه دَدِ. مَوَادِ خُوشْبُوِي كه مَلِكِه سَبَا دَ پادشاه دَدِ، دَ اِنْدازِه كَلُو بُوَد كه دِيگِه هَرگِزِ اُوَقَسِ كَلُو دَ مُلِكِ شِي نَمَد.

۱۱ علاوه اَزِيِ، كِشْتِي هَايِ حِيْرَامِ كه از اُوْفِيْرِ طِلَّا اُورِدِ، اَمچُنَانِ دَ اِنْدازِه كَلُو چِيُو

صَنْدَل و سَنگای قِیمَتی از اوفیر اُورد. ^{۱۲} پادشاه امزی چپو های صَنْدَل بَلَدِه خانِه خُداوند و بَلَدِه خانِه پادشاه سَتُون ها جور کد و بَلَدِه سازنده ها چنگ ها و بِرِبط ها. دَ امزُو اندازه چپو صَنْدَل تا اِمروز دِیگِه نَه اَمَد و نَه دِیده شُد.

^{۱۳} سُلیمان پادشاه بَلَدِه مَلِکِه سَبَا تمام چِیزای ره که اُو خاهش کد، دَز شی دَد؛ اِی علاوه از بَخشِش های شاهانه بُود که سُلیمان دَزُو بَخشید. اوخته اُو قد خِدْمَتگَرای خُو پَس دَ سرزمینِ خود خُو رفت.

مال-و-دولتِ سُلیمان

^{۱۴} وَزَن طِلاّی که دَ یگ سال دَ پِیشِ سُلیمان رسید، شَش صد و شصت و شَش وَزَنه طِلاّ بُود. ^{۱۵} اِی علاوه از عایدی بُود که از تُجارا، از خرید-و-فروش سَوَدَاگَرا، از تمامِ پادشایونِ عَرَب و والی های سرزمینِ اِسْرَائیلِ حاصِلِ مُوشُد.

^{۱۶} سُلیمان پادشاه دُو صد سِپَرِ کُتِه از طِلاّی چکُشکاری شُدِه جور کد که دَ هر سِپَرِ شَش صد مِثقالِ طِلاّ اِسْتِفاَدِه شُد. ^{۱۷} اُو امچنان سِه صد سِپَرِ رِیزِه از طِلاّی چکُشکاری شُدِه جور کد که دَ هر سِپَرِ سِه مِنا طِلاّ اِسْتِفاَدِه شُد؛ و پادشاه اونا ره دَ خانِه جَنگَلِ لِبْنانِ اِیشت. ^{۱۸} پادشاه امچنان یگ تَخْتِ کُتِه از عاج جور کد و اُو ره قد طِلاّی خالِصِ پُوشند. ^{۱۹} تَخْتِ شَش پَئِه دَشْت و سِرِ تَخْتِ از پُشتِ خُو گِرد بُود. هر دُو طرفِ چوکِی شی بازُو دَشْت و دُو مُجَسِمِه شیر دَ دُو بَغْلِ بازُو ها ایسته بُود؛ ^{۲۰} دَ اُونجی امچنان دوازده مُجَسِمِه شیر دَ دُو طرفِ امزُو شَش پَئِه ایسته بُود. رقمِ امزی تَخْتِ دَ هیچ مَمَلکَتِ جور نَشُد. ^{۲۱} تمامِ ظرفای که سُلیمان دَز شی وُچی مُوکد از طِلاّ بُود و تمامِ ظرفای خانِه جَنگَلِ لِبْنانِ از طِلاّی خالِصِ بُود. هیچ کُدَمِ ازوا از نُقره نَبُود، چُون نُقره دَ روزای پادشاهی سُلیمان هیچ دَ حِسابِ نَمِیَمَد. ^{۲۲} پادشاه کِشتی های تُجاری دَشْت که قد کِشتی های حِیرامِ دَ دریا بُود. کِشتی های تُجاری هر سِه سال بعد یگ دفعه مِیَمَد و طِلاّ، نُقره، عاج، شادی

و طاؤوس می‌ورد.

^{۲۳} دَ امزی رقم سلیمان پادشاه دَ مال-و-دولت و دَ حکمت از تمام پادشایون زمی کده بزرگتر شد. ^{۲۴} تمام مردم دنیا میخواست دَ حضور سلیمان بیه تا حکمت شی ره بشنوه، حکمتی ره که خداوند دَ دل ازو قرار دده بود. ^{۲۵} هر کدم ازوا تحفه خو ره که چیزای نقره‌یی و طلائی، رخت ها، سلاح ها، موادهای خوشبوی، آسپ ها و قاطر ها بود، می‌ورد؛ اونا هر سال میمد.

^{۲۶} سلیمان گاډی های جنگی و آسپ ها مو ام جم کد؛ او یگ هزار و چار صد گاډی جنگی و دوازده هزار آسپ دشت که اونا ره دَ شارای گاډی های جنگی و دَ پیش خود خو دَ اورشلیم جای-د-جای کدد. ^{۲۷} پادشاه نقره ره دَ اورشلیم رقم سنگ و چپو درخت سرو ره رقم چپو درخت انجیر تپه ها، پریمو جور کد. ^{۲۸} آسپای سلیمان از مصر و کوئے آورده مؤشد و تجارای پادشاه اونا ره از کوئے دَ قیمت معین میخرد. ^{۲۹} اونا یگ گاډی جنگی ره دَ قیمت شش صد مثقال نقره از مصر می‌ورد و یگ آسپ ره دَ قیمت یگ صد و پنجاه مثقال نقره. و امی رقم اونا ره بلده تمام پادشایون حتیا و پادشایون ارامیا ام صادر مؤکد.

خاتونوی سلیمان

۱۱ ^۱ سلیمان پادشاه علاوه از دختر فرعون، غدر خاتونوی بیگنه ره که از جم موآبیا، عمونیا، ادومیا، صیدونیا و حتیا بود، ام دوست دشت. ^۲ اونا از ملت های بود که خداوند دَ باره ازوا دَ بنی اسرائیل گفتد: "نه ازوا خاتو بگیرید و نه اونا ره بیلید که از شمو خاتو بگیره؛ اگه نه، اونا دل های شمو ره دَ پیروی خدایون خود خو مایل مونه." لیکن سلیمان قد ازوا محبت کده خود ره دزوا چسپند. ^۳ او هفت صد خاتو از خانوارای نامتو دشت و سه صد خاتو از کنیزا؛ و خاتونوی شی دل ازو ره از راه بر کد. ^۴ وختیکه سلیمان پیر شد، خاتونوی شی

دِلِ اَزُو رِه دَ پَيْرَوِي خُدَايُونِ بِيگِنَه مَایِل کَد و دِلِ اَزُو دَ خُدَاوَنَد، خُدَايِ شِي رَاسَت-و- صَادِقِ نُبُود، رَقْمِي کِه دِلِ آتِه شِي دَاوُودِ رَاسَت-و- صَادِقِ بُود؛^۵ چُون سُلَيْمَانِ پَيْرَوِي عَشْتَارَوَت، بُتِ صَيْدُونِيَا و مَلِکُومِ بُتِ نَفَرَتِ اَنگِيزِ عَمُونِيَا شُد. ^۶ پَس سُلَيْمَانِ دَ نَظَرِ خُدَاوَنَدِ شَرَارَتِ کَد و کَامِلَا اَزِ خُدَاوَنَدِ پَيْرَوِي نَکَد، رَقْمِي کِه آتِه شِي دَاوُودِ پَيْرَوِي مُوکَد. ^۷ دَ اَمَزُو غَيْتِ سُلَيْمَانِ دَ بَلِه کُوهِي کِه رُوي دَ رُوي اَوْرُشَلِيمِ اَسْتِه يگِ جَايِ عِبَادَتِ بَلَدِه کِمُوشِ بُتِ نَفَرَتِ اَنگِيزِ مَوَابِيَا و يگِ دِيگِه بَلَدِه مَوْلِکِ بُتِ نَفَرَتِ اَنگِيزِ عَمُونِيَا اَبَادِ کَد. ^۸ اَو عَيْنِ کَارِ رِه بَلَدِه پَگِ خَا تُونُوِي بِيگِنَه خُو کِه دَ خُدَايُونِ خُو بُخُورِ خُوشَبُوي مُوسُوخْتَنَد و قُرْبَانِيَا هَا تَقْدِيمِ مُوکَد، اِنجَامِ دَد.

^۹ پَس خُدَاوَنَدِ دَ بَلِه سُلَيْمَانِ قَارِ شُد، چِرَاکِه دِلِ اَزُو اَزِ پَيْرَوِي خُدَاوَنَد، خُدَايِ اِسْرَائِيلِ گُشْت، اَزِ خُدَايِ کِه دُو دَفْعِه بَلَدِه اَزُو ظَاهِرِ شُد. ^{۱۰} و دَ اَمَزِي بَارِه دَزُو اَمْرِ کَدِه گُفْتَد کِه اَزِ خُدَايُونِ بِيگِنَه پَيْرَوِي نَکَنَه؛ لِيکِنِ چِيْزِي رِه کِه خُدَاوَنَدِ اَمْرِ کَد، اَو دَ جَايِ نُورِد. ^{۱۱} اَمَزِي خَا طَرِ خُدَاوَنَدِ دَ سُلَيْمَانِ گُفْت: ”اَزِي کِه اَمِي کَارِ رِه کَدِي و عَهْدِ و قَوَائِنِ مَرِه کِه دَزِ تُو اَمْرِ کَدَمِ نِگَاهِ نَکَدِي، يَقِينَا مَا پَادِشَاهِي رِه اَزِ تُو کَنَدِه دَ خِدْمَتگَارِ تُو مِيدِيم. ^{۱۲} لِيکِنِ اِي کَارِ رِه بَخَا طَرِ آتِه تُو دَاوُودِ، دَ رُوزَايِ زِنْدِگِي اَزِ تُو نَمُونُم، بَلِکِه اَزِ دِسْتِ بَا چِه تُو کَنَدِه مِيگِيرُم. ^{۱۳} و لِي تَمَامِ مَمْلَکَتِ رِه کَنَدِه نَمِيگِيرُم، بَلِکِه بَخَا طَرِ خِدْمَتگَارِ خُو دَاوُودِ و بَخَا طَرِ اَوْرُشَلِيمِ کِه اِنْتِخَابِ کَدِيم، يگِ طَايْفِه رِه دَ بَا چِه تُو مِيدِيم.“

دُشْمَنَايِ سُلَيْمَانِ

^{۱۴} اُوخْتِه خُدَاوَنَدِ يگِ دُشْمُو رِه دَ خِلَافِ سُلَيْمَانِ بَالِه کَد، يَعْنِي هَدَدِ اِدُومِي رِه کِه اَزِ اَوْلَادِه پَادِشَايُونِ اِدُومِ بُود. ^{۱۵} چُون وَخْتِيکِه دَاوُودِ اِدُومِ رِه تَصْرُفِ کَد و يُوآبِ قَوْمَنَدَانِ لَشْکَرِ بَلَدِه دَفْنِ کَدُونِ نَفْرَايِ کُشْتِه شُدِه رَفْتَد، اَو پَگِ مَرْدَا-و- بَا چِه گُونِ اِدُومِ رِه کُشْتَد؛ ^{۱۶} اَرْمِي، يُوآبِ و پَگِ اِسْرَائِيلِيَا مُدَتِ شَشِ مَاهِ دَ اَوْنَجِي مَنَدِ تَاکِه

تمام مردا- و- باچه گون اِدوم ره نابود كد. ^{۱۷} ليكن هدد قد بعضی اِدوميا كه خدمتگرای آته شی بود د مصر دوتا كد. هدد د امزو غیت یگ باچه ریزه بود. ^{۱۸} اونا حرکت كده د مديان رسيد، ازونجی د پاران و از پاران چند نفر ره قد خو گرفته د مصر د پیش فرعون پادشاه مصر آمد و فرعون بلده ازو خانه دده بلده شی خرج- و- خوراك تعیین كد و زمی ام دد.

^{۱۹} هدد د نظر فرعون غدر خوش خورد و او ایچی خو، یعنی خوار مَلِكه تحینیس ره د عنوان خاتو دزو دد. ^{۲۰} خوار تحینیس بلده ازو یگ باچه د دنیا آورد و او ره گنوبت نام كد؛ تحینیس او ره د خانه فرعون از شیر جدا كد و گنوبت د خانه فرعون د مینكل باچه های فرعون بود. ^{۲۱} وختی هدد د مصر شنید كه داوود فوت كده قد بابه كلونای خو خاو كده و یوآب قومندان لشكر ام مرده، هدد د فرعون گفت: ”دز مه اجازه بدی تا د ملك خود خو بورم.“ ^{۲۲} فرعون دز شی گفت: ”تو د پیش ازمه چیز خیل كمبود دری كه میخاهی د ملك خود خو بوری؟“ او گفت: ”هیچ چیز، لیكن لطفاً مره بیل كه بورم.“

^{۲۳} خدا یگ دشمنون بیگه ام د خلاف سلیمان باله كد، یعنی رزون باچه الیداع ره كه از پیش بادار خو هددعزر پادشاه صوبه دوتا كدد. ^{۲۴} رزون د زمان داوود چند نفر ره د گرد خو جم كدد و سركرده یگ گروه غارتگر شد؛ وختیكه داوود چند نفر ازوا ره كشت، اونا د دمشق رفته د امونجی جای- د- جای شد و د دمشق حكمرانی موكد. ^{۲۵} او د تمام روزای پادشاهی سلیمان، دشمنون اسرائیل بود و رقم هدد مشكل خلق موكد؛ او از اسرائیل بد موبرد و د بله ارام حكمرانی موكد.

شورشِ یربعام

^{۲۶} یربعام باچه نباط افرایمی از مردم صیرداه كه خدمتگار سلیمان بود و آبه شی

صِرُوعه نام دشت و یگ خاتون بیوه بود، ام دست خو ره د خلاف پادشاه باله کد. ^{۲۷} قصه دست باله کدون یربعام د خلاف پادشاه ازی قرار بود: سلیمان چقوری ها ره پر موکد و خالی گاه دیوال شار آته خو داوود ره کور موکد. ^{۲۸} وختی سلیمان دید که امو جوان یعنی یربعام یگ مرد لایق آسته و کارای خو ره د خوبی انجام میدیه، او ره د بله تمام بیگاری های خانوار یوسف مقرر کد. ^{۲۹} د امزو غیت، وختیکه یربعام از اورشلیم برو مورفت، آخیای نبی که از شیلوه بود د راه قد ازو روی د روی شد. آخیا چپن نو پوشیدد و هر دوی ازوا د دشت تنها بود. ^{۳۰} اوخته آخیا چپن نو ره که د جان شی بود چک کده دوازده توته کد ^{۳۱} و د یربعام گفت: ”ده توته ره بلده خود خو بگیر، چون خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم موگیه، ’اینه، ما پادشاهی ره از دست سلیمان کنده میگیرم و ده طایفه ره دز تو میدیم. ^{۳۲} لیکن بخاطر خدمتگار مه داوود و بخاطر اورشلیم، شاری که از مینکل تمام طایفه های اسرائیل انتخاب کدیم، یگ طایفه ازو موشه. ^{۳۳} چراکه او مره ایله کد و عشتاروت بت صیدونیا، کموش بت موآبیا و ملکوم بت عمونیا ره عبادت کد و د مطابق راه های ازمه رفتار نکد و چیزی ره که د نظر ازمه درست آسته د جای نورد و قوانین و دستورای مره نگاه نکد، رقمی که آته شی داوود نگاه موکد.

^{۳۴} باوجود ازی، ما تمام پادشاهی ره از دست ازو نمیگیرم، بلکه او ره د تمام روزای عمر شی حکمران نگاه مونم؛ ای کار ره بخاطر خدمتگار خو داوود که او ره انتخاب کدم و او احکام و قوانین مره د جای آورد، مونم. ^{۳۵} لیکن پادشاهی ره از دست باچه شی میگیرم و او ره دز تو میدیم، یعنی ده طایفه ره دز تو میدیم. ^{۳۶} ولے یگ طایفه ره د باچه سلیمان میدیم تا خدمتگار مه داوود د اورشلیم، د شاری که انتخاب کدم که نام خو ره دز شی قرار بدیم، یگ چراغ همیشه د حضور مه دشته بشه. ^{۳۷} ما تو ره مقرر مونم تا د بله تمام جای های که دل تو بخایه پادشاهی کنی و د بله اسرائیل پادشاه بشی. ^{۳۸} اگه تمام چیزای ره که ما دز تو امر مونم، گوش کنی و د مطابق راه-و-طریق مه رفتار کنی و چیزی ره که د

نظر مه دُرست اَسْتِه اِنجام بَدی و قَواین و احکام مَره نِگاه کنی، اُمُو رقم که خِدمتگار مه داؤود نِگاه کد، اوخته ما قد از تُو اَسْتُم و بَلدِه تُو خانِه مُسْتَحکم آباد مُونم، اُمُو رقم که بَلدِه داؤود آباد کدُم؛ و ما اِسرائیل ره دَز تُو مِیدیم.^{۳۹} ما اولادِه داؤود ره خار-و-ذلیل مُونم، لیکن نَه بَلدِه همیشه.“^{۴۰} پس سُلیمان قَصِدِ کُشتون یَرُبعام ره کد، لیکن یَرُبعام باله شُدِه دَ مِصر دَ پِیشِ شِیشَق پادشاهِ مِصر دُوتا کد و تا وختِ قَوْت کدونِ سُلیمان دَ اُمونجی مَند.

قَوْتِ سُلیمان

^{۴۱} دَ بارِه باقی کارای سُلیمان و چیزای که او اِنجام دَد و دَ بارِه حِکمت شی دَ کِتَابِ اَعْمالِ سُلیمان نِوِشته اَسْتِه.^{۴۲} روزای که سُلیمان دَ اورشَلیم دَ بَلِه تمامِ اِسرائیل پادشاهی کد، چل سال بُود.^{۴۳} وختی سُلیمان قَوْت کده قد بابِه کَلونای خُو خاو کد و دَ شارِ آتِه خُو داؤود دَفن شُد، باچه شی رِحَبعام دَ جای ازو پادشاه شُد.

شورِشِ طایفه های شمالی دَ خِلافِ رِحَبعام

۱۲ رِحَبعام دَ شِکیم رفت، چُون تمامِ اِسرائیل دَ شِکیم اَمَدُ تا او ره پادشاه جور کنه.^۲ وختی یَرُبعام باچه نِباط دَزی باره شِنید، او هنوز دَ مِصر بُود، چُون او از پِیشِ سُلیمان پادشاه دُوتا کدُ و دَ مِصر جای-د-جای شُد.^۳ اوخته اونا نفر رِبی کده یَرُبعام ره کُوی کد و او و تمامِ جماعتِ اِسرائیل رفته دَ رِحَبعام کُفت:
^۴”آتِه تُو یوغ مو ره گِرَنگ جور کد، لیکن آلی تُو کارِ سخت و یوغِ گِرَنگی ره که آتِه تُو دَ گردون مو ایشته سُبک کُو و مو تُو ره خِدمت مونی.“^۵ او دَزوا کُفت:
 ”بورید، بَلدِه سه روز معطل کنید و بعد ازو دُوباره دَ پِیشِ مه بیید.“ پس مردُم رفت.

۶ اوخته رِحْبَعَام پادشاه قد ریش سفیدای که دَ حُضُورِ آتِه شی سُلیمان دَ دَورون زندگی شی بَلدِه خِدْمَت شی ایسته موشد، مشوره کده گُفت: ”شمو بَلدِه مه چی صلاح-و- مشوره میدید تا دَ امزی قوم یگ جواب بدیم؟“

۷ اونا دَ جواب شی گُفت: ”اگه تُو امروز خِدْمَتگارِ امزی قوم شنی و امیا ره خِدْمَت کده جوابِ امزیا ره قد تورای خوب بدی، اوخته امیا بَلدِه همیشه خِدْمَتگارِ تُو موشه.“^۸ لیکن اُو مشوره ریش سفیدا ره رد کد و قد جوانای که قد ازو قتی کته شدد و دَ حُضُورِ شی بَلدِه خِدْمَت ایسته موشد، مشوره کد. ^۹ اُو دزوا گُفت: ”شمو چی صلاح-و- مشوره میدید؟ مو دَ امزی قوم که مویگه، یوغی ره که آتِه تُو دَ گردون مو ایسته، سُبک کو، چی جواب بدی؟“

۱۰ جوانای که قد ازو قتی کته شدد، دزو گُفت: ”دَ امزی قوم که دز تُو گُفته، آتِه تُو یوغ مو ره گِرَنگ جور کده، لیکن تُو اُو ره بَلدِه مو سُبک کو، اینی رقم بگی، کِلکک ریزه مه از کمر آتِه مه کده دَبَلتر آسته.“^{۱۱} آلی آتِه مه یوغِ گِرَنگ ره دَ گردون شمو ایسته، ولی ما دَ یوغ شمو اضافه مونم. آتِه مه شمو ره قد قمچی اصلاح موکد، لیکن ما شمو ره قد دُمکجک ها اصلاح مونم.“

۱۲ یربعام و پگ قوم دَ روزِ سوّم دَ پیشِ رِحْبَعَام آمد، امو رقم که پادشاه گُفتد: ”دَ روزِ سوّم دُوباره دَ پیش مه بیید.“^{۱۳} اوخته پادشاه دَ مردم جوابِ سخت دد و مشوره ره که ریش سفیدا دزو دده بود، رد کد ^{۱۴} و دَ مطابقِ مشوره جوانا دزوا گُفت: ”آتِه مه یوغ شمو ره گِرَنگ جور کد، لیکن ما دَ یوغ شمو اضافه مونم. آتِه مه شمو ره قد قمچی اصلاح موکد، لیکن ما شمو ره قد دُمکجک ها اصلاح مونم.“^{۱۵} پس پادشاه توره مردم ره گوش نکد، چون ای کار از طرفِ خداوند شدد تا کلامی ره که خداوند دَ وسیله اخیای شیلونی دَ یربعام باچه نباط گُفتد، پوره شنه.

۱۶ وختی تمام اسرائیل دید که پادشاه توره ازوا ره گوش نمونه، مردم دَ جواب

پادشاه گُفت:

”مو د داؤود چی حصّه دَری؟“

مو از باچه یسی بے نصیب اُستی.

اُی مردُمِ اِسرائیل دَ خیمه های خُو بورید!

اُلی اُی داؤود، فکر خُو ره سُون خانه خود خُو بگیری!“

پس مردُمِ اِسرائیل دَ خیمه های خُو رفت. ^{۱۷} لیکن رِحبعام دَ بله بنی اِسرائیل که دَ شارای یهُودا زندگی مُوكد، هنوز ام پادشاهی مُوكد. ^{۱۸} وختی رِحبعام پادشاه اُدورام ره که ناظرِ بیگاری ها بُود، دَ پیشِ اِسرائیلی ها رَی کد، تمامِ اِسرائیل اُو ره سنگسار کده کُشت، لیکن رِحبعام پادشاه دَ عَجَله دَ گاډی خُو سوار شد و دَ اورشَلیم دُوتا کد. ^{۱۹} امزی خاطرِ اِسرائیل تا اِمروز دَ خِلافِ خانوارِ داؤود شورش مُونه.

^{۲۰} وختی تمامِ اِسرائیل شنید که یربعام پس اَمده، اُونا نفر رَی کده اُو ره دَ پیشِ جماعتِ اِسرائیل کُوی کد و اُو ره دَ بله تمامِ اِسرائیل پادشاه جور کد. دَ امزو سرزمی هیچ کس نَمند که از خانوارِ داؤود پیروی کنه، بغیر از طایفه یهُودا.

^{۲۱} وختیکه رِحبعام دَ اورشَلیم رسید، اُو از تمامِ خانوارِ یهُودا و طایفه بنیامین یگ صد و هشتاد هزار نفر جنگی اِنْتخاب شده ره جم کد تا اُونا قد خانوارِ اِسرائیل جنگ کنه و پادشاهی ره بلده رِحبعام باچه سُلیمان پس بگیری. ^{۲۲} لیکن کلامِ خُدا دَ شَمعیا مَرِدِ خُدا، نازل شده گُفت: ^{۲۳} ”دَ رِحبعام باچه سُلیمان، پادشاه یهُودا و دَ تمامِ خانوارِ یهُودا و بنیامین و دَ باقی قومِ بگی که ^{۲۴} خُداوند اِینی رقم مُوگیه، نُرَوید و دَ خِلافِ برارون خُو بنی اِسرائیل جنگ نکنید، هر کس پس دَ خانه خُو بوره، چُون اِی کار از طرفِ ازمه شده.“ پس اُونا کلامِ خُداوند ره گوش کد و دَ

مُطَابِقِ أَمْرِ خُداوند پس رفت.

گوسله طَلایی یربعام

^{۲۵} یربعام شکیم ره د کوهستون افرایم مُستَحکم جور کده د اُونجی جای-د-جای شد و اَزونجی بُر شُده فنوئیل ره آباد کد. ^{۲۶} یربعام قد خود خو گُفت: ”آلی پادشاهی دویاره د دست خانوار داؤود موفته. ^{۲۷} اگه ای مردُم بلده تقدیم کدون قُربانی ها د خانه خُداوند د اورشَلیم بوره، اوخته دل امزی مردُم بسم سونِ بادار ازیا رَحبعام پادشاهِ یهودا تاو مُوخوره و مره کُشته دویاره د پیشِ رَحبعام پادشاهِ یهودا موره.“

^{۲۸} پس پادشاه مشوره کده، دُو گوسله طَلایی جور کد و د مردُم گُفت: ”اورشَلیم رفتو بلده شمو غدر کلو شد؛ اینه، خُدايون شمو، ای مردُم اسرائیل که شمو ره از مصر بُرو اُورد.“ ^{۲۹} اوخته او یگ شی ره د بیت ئیل قرار دد و دیگه شی ره د دان ایشت. ^{۳۰} امی کار باعث شد که مردُم گناه کنه؛ مردُم د پیشِ یکی امزوا این تا دان مورفت که او ره عبادت کنه. ^{۳۱} یربعام امچنان بُت خانه ها د جای های بلند آباد کد و از بین پگِ مردُم پیشوایو تعیین کد، از بین مردُمی که لاوی نُبود. ^{۳۲} یربعام د ماه هشتم د روزِ پوزدهم ماه عید گرفت، رقمِ عیدی که د یهودا گرفته موشد و قُربانی ها ره د بله قُربانگاه تقدیم کد. او عین کار ره د بیت ئیل کد و بلده گوسله های که جور کد قُربانی تقدیم کد؛ و د بیت-ئیل بلده بُت خانه های که آباد کد ام پیشوایو تعیین کد. ^{۳۳} او د روزِ پوزدهم ماه هشتم، د ماهی که خود شی از دل خو انتخاب کد، د پیشِ قُربانگاهی که د بیت ئیل آباد کد رفت؛ د اُونجی او بلده بنی اسرائیل عید گرفت و خود شی د پیشِ قُربانگاه رفت تا بُخور خوشبوی بسوزنه.

نبی خدا د باره یربعام پیشگوی مونه

۱۳ د حالیکه یربعام بلده سوختندون بخور خوشبوی د پیش قربانگاه ایسته بود، یگ مرد خدا د امر خداوند از یهودا د بیت-ئیل آمد^۲ و د امر خداوند د آواز بلند د قربانگاه گفت: "ای قربانگاه! ای قربانگاه! خداوند اینی رقم موگیه، یگ باچه د نام یوشیا د خانوار داوود د دنیا مییه و پیشوایون بت خانه ها ره که د بله تو بخور خوشبوی موسوزنه، د بله تو قربانی مونه و استغونای انسان ره د بله تو موسوزنه." او د امزو روز د باره یگ علامت پیشگوی کده گفت: "علامتی که خداوند د باره شی گفته اینی آسته: اینه، ای قربانگاه دو شق موشه و خگستری که د بله شی آسته، تیت موشه." وختی پادشاه توره مرد خدا ره که د بله قربانگاه بیت-ئیل چیغ زد شنید، او دست خو ره از پیش قربانگاه یراز کده گفت: "او ره دستگیر کنید!" لیکن امو دست ره که د خلاف ازو یراز کدد، خشک شد و او نتنست که دست خو ره پس کش کنه. د امزو لحظه قربانگاه دو شق شد و خگستر از روی قربانگاه تیت شد؛ ای مطابق علامتی بود که مرد خدا د امر خداوند پیشگوی کدد. اوخته پادشاه درخاست کده د مرد خدا گفت: "لطفاً د پیش خداوند، خدای خو ناله-و-زاری کده بلده مه دعا کو تا دست مه دز مه پس دده شنه." پس مرد خدا د پیش خداوند ناله-و-زاری کد و دست پادشاه دز شی پس دده شده رقم اول خو شد. پادشاه د امزو مرد خدا گفت: "بیه، قد ازمه خانه بورو و مندگی خو ره بگیر و ما بلده تو یگو تحفه میدیم." لیکن مرد خدا د پادشاه گفت: "اگه نیم خانه خو ره ام دز مه بدی، قد تو نمورم؛ د اینجی نه نان موخورم و نه او وچی مونم. چون خداوند د وسیله کلام خو دز مه اینی رقم امر کده، د اونجی نان نخور و او وچی نکو و از راهی که آمدی، دزو راه پس نرو." پس او از یگ راه دیگه رفت و از راهی که د بیت-ئیل آمد، ازو راه پس نرفت.

۱۱ د امزو زمان یگ نبی پیر-و-سالخورده د بیت-ئیل زندگی موکد؛ باچه های

شی وختی خانه آمد، اونا از تمام کارای که امو مرد خدا د امزو روز د بیت-ئیل کدد، دزو خبر دد و ام تورای ره که د پادشاه گفد، بلده آته خو نقل کد. ^{۱۲} اوخته آته ازوا دزوا گفد: ”او از کدم راه رفت؟“ و باچه های شی بلده ازو نشو دد که امو مرد خدا که از یهودا آمد د کدم راه رفته. ^{۱۳} پس او د باچه های خو گفد: ”الاغ ره بلده مه پالو کنید.“ اونا الاغ ره بلده شی پالو کد و او د بله شی سوار شده ^{۱۴} از پشت مرد خدا رفت و او ره که د تی یگ برخت بلوط شستد، پیدا کد و دز شی گفد: ”آیا تو امو مرد خدا آستی که از یهودا آمدی؟“ او گفد: ”آری، ما آستم.“ ^{۱۵} اوخته او دز شی گفد: ”بیه، قد ازمه خانه بورو و نان بخور.“ ^{۱۶} لیکن او د جواب شی گفد: ”ما نمیتنم که قد ازتو پس بورم و قد تو د خانه تو داخل شتم؛ ما د اینجی قد ازتو نه نان موخورم و نه آو وچی مونم، ^{۱۷} چون د وسیله کلام خداوند دز مه گفته شده که، د اونجی نان نخور و آو وچی نکو و از راهی که آمدی، دزو راه پس نرو.“ ^{۱۸} مگم نبی پیر دز شی گفد: ”ما ام رقم ازتو آلی یگ نبی آستم و یگ ملایکه د مطابق کلام خداوند قد ازمه گپ زده گفد، او ره قد خو پس د خانه خو بیر تا نان بخوره و آو وچی کنه.“ ^{۱۹} لیکن نبی پیر دزو دروغ گفد. پس مرد خدا قد ازو د خانه شی رفت و قد ازو نان خورد و آو وچی کد.

^{۲۰} وختیکه اونا د سر دسترخو شسته بود، کلام خداوند د امزو نبی پیر که او ره پس اوردد نازل شد ^{۲۱} و د امزو مرد خدا که از یهودا آمده بود، تغری گفد: ”خداوند اینی رقم موگیه، ازی که تو از امر خداوند سرپیچی کدی و حکمی ره که خداوند، خدای تو دز تو دده بود نگاه نکدی، ^{۲۲} بلکه پس آمده د جایی نان خوردی و آو وچی کدی که دز تو گفته شدد، د اونجی نان نخور و آو وچی نکو،“ امزی خاطر جسد تو د قبرستون بابه کلونای تو دفن نموشه.“ ^{۲۳} وختیکه مرد خدا از خوردو و وچی کدو خلاص شد، نبی پیر که او ره پس اوردد بلده شی یگ الاغ ره پالو کد. ^{۲۴} اوخته او د راه خو رفت و یگ شیر د دم راه ازو آمده او ره کشت. جسد ازو د راه افنده بود و الاغ د پالوی شی ایسته شدد و شیر ام د

بغل شی ایسته بُود. ^{۲۵} بعضی کسای که ازونجی تیر شُد و دیدد که جَسَد د راه
اُفته بُود و شیر ام د پالوی جَسَد ایسته بُود، اونا آمده د امزو شار که نبی پیر دز
شی زندگی مُوکد، نقل کد.

^{۲۶} وختی نبی پیری که او ره از راه پس اُورد دزی باره شنید، او گُفت: ”ای امو
مرد خدا آسته که از حکم خداوند سرپیچی کد. امزی خاطر خداوند او ره د شیر
تسلیم کد و د مطابق کلامی که خداوند دزو گُفتد، شیر او ره تکه-و-پاره کده
کُشت.“ ^{۲۷} اوخته او د باچه های خو گُفت: ”الاغ ره بلده مه پالو کنید.“ و اونا پالو
کد. ^{۲۸} او رفت و جَسَد ازو ره که د راه اُفته بُود پیدا کد و الاغ و شیر د پالوی
جَسَد ایسته بُود و شیر جَسَد ره نخوردد و د بله الاغ ام حمله نکدد. ^{۲۹} امو نبی پیر
جَسَد مرد خدا ره باله کد و د بله الاغ ایسته پس د شار خو اُورد تا ماتم بگیره و
او ره دفن کنه. ^{۳۰} او جَسَد ازو ره د قبر خود خو ایشته و بلده ازو ماتم گرفته
گُفت: ”آه، ای برار مه!“ ^{۳۱} وختیکه او ره دفن کد، د باچه های خو گُفت: ”زمانی
که ما مُردم مره د قبری که مرد خدا دز شی دفن شده، دفن کنید و استغونای
مره د پالوی استغونای شی بیلید. ^{۳۲} چون کلامی ره که مرد خدا د باره قربانگاه
بیت-ئیل و د باره بت خانه های جای های بلند شارای سامره د امر خداوند
گُفته، حتماً رُخ میدیه.“

^{۳۳} حتی بعد امزی واقعه ام یربعم از راه های پُرشارت خو تاو نخورد، بلکه
پیشوايو ره د بت خانه ها از بین تمام مُردم تعیین کد؛ هر کسی که میخاست
پیشوا شنه، یربعم او ره بلده بت خانه ها تقدیس مُوکد. ^{۳۴} قد امزی کار خانوار
یربعم گناه کد و گناه ازوا باعث شد که اونا نابود شنه و از روی زمی گم-و-
گل شنه.

أخيا د ضدِ يربعام نبوت مونه

۱۴ د امزو غيت أبيا باچه يربعام ناجور شد. ۲ يربعام د خاتون خو گُفت: ”باله شو، شكل خو ره تغيير بدی تا سنخته نشنی که خاتون يربعام آستی و د شيلوه بورو، چون أخياى نبی که د باره مه گُفت که ما د بله امزی قوم پادشاه موشم، د امونجی آسته. ۳ ده دانه نان، چند دانه کُچه و یگ کوزه عسل ره د دست خو گُرفته د پیش ازو بورو و او تو ره از چیزی که د بله باچه مییه، باخبر مونه.“

۴ پس خاتون يربعام امو رقم کد؛ او باله شده د شيلوه رفت و د خانه أخيا رسید. أخيا دیده نَمیتنست، چراکه چیمای شی بخاطر پیری تریک شد. ۵ لیکن خداوند د أخيا گُفت: ”اونه، خاتون يربعام مییه تا د باره سرنوشت باچه خو که ناجور آسته، از تو پُرسان کنه. پس تو بلده ازو اینی رقم و اینی رقم بگی. وختیکه او د پیش تو مییه، شكل خو ره دیگه رقم جور کده مییه.“

۶ وختی أخيا صدای پایای ازو ره د دان درگه شنید، گُفت: ”آی خاتون يربعام داخل بیه. چرا شكل خو ره دیگه رقم جور کدے؟ بلده ازمه وظیفه دده شده که خبر سخت ره دز تو پرسنم. ۷ بورو و د يربعام بگی که خداوند، خدای اسرائیل اینی رقم مویگه، ما از مینکل قوم مقام تو ره باله کدم و تو ره د بله قوم خو اسرائیل رهبر جور کدم. ۸ ما پادشاهی ره از خانوار داوود کندم و دز تو ددم، ولے تو رقم خدمتگار مه داوود نبودی؛ او احکام مره نگاه کده قد تمام دل خو از مه پیروی موکد و تنها چیزی ره که د نظر ازمه دُرست بود، انجام میدد؛ ۹ لیکن تو از تمام کسای که از تو کده پیش زندگی موکد کلوتر شرارت کدی و رفته بلده خو خدایون بیگنه و بُت‌های ریختنده شده جور کدی و قار مره باله آوردی. دَمزی رقم تو مره پُشت سر خو اندخته از مه روی گردو شدی. ۱۰ امزی خاطر ما د بله خانوار يربعام بلا- و- مُصیبت میرم: ما از خانوار يربعام تمام مردا- و- باچه ها ره نابود مونم، ام بندی و ام آزاد شی ره که د اسرائیل آسته. ما خانوار

یُرْبَعَام رِه دَر مِیدِیم، اُمُو رَقْم کِه سَرگِین رِه دَر مِیدِیه تا کَامِلاً بُسوزِه. ^{۱۱} هر کسی که از خانوارِ یُرْبَعَام دَ شَار بُمَرِه، سَگَا مُوخوره و هر کسی که دَ بیابو بُمَرِه، مَرغکوی هَوَا مُوخوره، چُون خُداوند اَمی رَقْم کُفْتِه. ^{۱۲} پس تُو بالِه شُدِه خانِه خُو بورُو. اَمی کِه پایای تُو دَ شَار بَرَسِه، باچِه مومَرِه ^{۱۳} و تمامِ اِسْرَائیل بَلدِه شی ماتَم گِرِفْتِه اُو رِه دَفن مُونِه. اُو تنها کسی اَسْتِه کِه از خانوارِ یُرْبَعَام دَ قَبْر مورِه، چِراکِه دَزُو یَگُو چِیزِ خُوب دَ نَظَرِ خُداوند، خُدايِ اِسْرَائیل دَ مَنِه خانوارِ یُرْبَعَام پِیدا شُدِه. ^{۱۴} علاوه ازی، خُداوند اَمروز بَلدِه خُو یَگ پادشاه دَ بِلِه اِسْرَائیل اِنْتِخاب کدِه و اُو خانوارِ یُرْبَعَام رِه نَابُود مُوکَنِه. چِی بَگِیم، اَمی اَلی اِی کار شُرُوع شُدِه. ^{۱۵} خُداوند اِسْرَائیل رِه مِیزَنِه و رَقْم نَبی کِه دَ آو اِیسُو و اُوسُو مورِه جور مُونِه. اُو رِیشِه اِسْرَائیل رِه اَمزی زَمینِ خُوب کِه دَ بابِه کَلونای اَزوا دَدِه بُوَد مِیکَنِه و اُونَا رِه دَ اُو طرفِ دِریایِ فَرَات تِیت-پَرک مُونِه، چِراکِه اُونَا بَلدِه خُو بُتْهایِ اَشیره جور کدِه قارِ خُداوند رِه بالِه اُورده. ^{۱۶} اُو اِسْرَائیل رِه بخاطرِ گُناه هایِ یُرْبَعَام تَسْلیم مُونِه، چِراکِه اَم خُودِ اَزُو گُناه کد و اَم باعِث شُد کِه اِسْرَائیل گُناه کَنِه.

^{۱۷} اوخته خاتونِ یُرْبَعَام بالِه شُدِه رِبی شُد و دَ شَار تِرِصِه اَمْد؛ اَمی کِه پای شی دَ لَخکِ دَرگِه خانِه رَسید، باچِه مُرد. ^{۱۸} تمامِ اِسْرَائیل اُو رِه دَفن کد و بَلدِه اَزُو ماتَم گِرِفْت؛ اِی کار دَ مُطابِقِ کَلَامِ خُداوند کِه دَ وَسِیلِه خِدْمَتگَار خُو اَخیایِ نَبی کُفْتُد، رُخ دَد.

^{۱۹} باقی کارایِ یُرْبَعَام کِه چِی رَقْم جَنگ کد و چِی رَقْم پادشاهی کد، دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسْرَائیل نَوشْتِه یِه. ^{۲۰} روزای کِه یُرْبَعَام پادشاهی کد، بیست و دُو سال بُوَد. اوخته اُو فَوْت کدِه قَد بابِه کَلونایِ خُو خاو کد و باچِه شی ناداب دَ جای اَزُو پادشاه شُد.

پادشاهی رَحَبَعَام دَ يَهُودَا

^{۲۱} رَحَبَعَام باچه سُلَيْمَان دَ يَهُودَا پادشاهی مُوَكَّد. رَحَبَعَام وختیکه پادشاه شد چل و یگ ساله بود؛ او دَ اورشَلیم دَ شاری که خُداوند از مینکلِ تمام طایفه های اسرائیل اِنْتِخاب کُود تا نام خُو ره دَ بِلَه ازو قرار بدیه، هفده سال پادشاهی کد. نام آبه ازو نَعْمَه بود از جُمْلَه عمونیا. ^{۲۲} مردُم يَهُودَا دَ نظرِ خُداوند شرارت کد؛ اونا قد گُناه های که مُرتکب شد، غِیرتِ خُداوند ره کَلوتر دَ شور اُورد نِسبت دَ پگ چیزای که بابه کَلونای ازوا کُود. ^{۲۳} اونا ام بَلدِه خُو بُتخانه ها و ستون های پَرستشی و بُت های اَشیره دَ بِلَه هر تپه و دَ تی هر درخت سوز آباد کد. ^{۲۴} لواطگرا ام دَ سرزمینِ ازوا دَ بُتخانه ها مَوْجُود بود؛ اونا تمام کارای زشتِ مِلّت های ره که خُداوند از پیشِ رُوی بنی اسرائیل هی کُود، انجام میدد.

^{۲۵} دَ سالِ پَنجُمِ حُکمرانی رَحَبَعَام پادشاه، شیشق پادشاهِ مِصر دَ بِلَه اورشَلیم حَمَله کد. ^{۲۶} او خزانه های خانه خُداوند و خزانه های خانه پادشاه ره گِرِفْتَه بُرد؛ اَرِی، او پگ چیزا ره گِرِفْتَه بُرد، دَ شَمُولِ سِپَرهای طِلائی که سُلَيْمَان جور کُود. ^{۲۷} پس رَحَبَعَام پادشاه دَ عَوْضِ ازوا سِپَرهای برونزی جور کد و دَ دِست قومندانای پیره دارای که دَ درگه خانه پادشاه پیره داری مُوَكَّد، تسلیم کد. ^{۲۸} هر وختیکه پادشاه دَ خانه خُداوند مورفت، پیره دارا سِپَرها ره گِرِفْتَه مُوَبُرد و بعد ازو اونا ره پس دَ پیره دارخانه میُورد.

^{۲۹} باقی کارای رَحَبَعَام و چیزای که انجام دَد دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ يَهُودَا نوشته یه؟ ^{۳۰} دَ مینکلِ رَحَبَعَام و یَرُبَعَام دَ تمام روزای پادشاهی ازوا جنگ بود. ^{۳۱} رَحَبَعَام فُوت کده قد بابه کَلونای خُو خاو کد و دَ شارِ داوود دَ مینکلِ بابه کَلونای خُو دَفن شد؛ نام آبه شی نَعْمَه بود، از جُمْلَه عمونیا. بعد ازو باچه شی اَبیام دَ جای ازو پادشاه شد.

آبیام پادشاه یهودا موشه

۱۵ د سال هژدهم پادشاهی یربعام باچه نباط، آبیام د بله یهودا پادشاه شد. آبیام سه سال د اورشلیم پادشاهی کد و نام آبه شی معکه دختر ابشالوم بود. ۳ او تمام گناه های ره کد که آته شی پیش ازو موکد؛ دل ازو د خداوند، خدای شی راست-و-صادق نبود، رقمی که از بابه کلون شی داوود بود. ۴ باوجود ازی ام خداوند، خدای شی بخاطر داوود بلده ازو یگ چراغ د اورشلیم د تا تخت باچه شی ره بعد ازو برقرار کنه و اورشلیم ره استوار کنه. ۵ چون داوود چیزی ره که د نظر خداوند درست بود، انجام دد و از چیزای که دز شی امر کد، د تمام روزای عمر خو سرپیچی نکد، بغیر از موضوع اوریای حتی. ۶ جنگی که د مینکل ربحعام و یربعام شروع شد د تمام روزای زندگی آبیام ادامه دشت. ۷ باقی کارای آبیام و چیزای که کد د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه. د مینکل آبیام و یربعام ام جنگ بود. ۸ آبیام فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د شار داوود دفن شد و باچه شی آسا د جای ازو پادشاه شد.

آسا پادشاه یهودا موشه

۹ د سال بیستم پادشاهی یربعام پادشاه اسرائیل، آسا د بله یهودا پادشاه شد ۱۰ و چل و یگ سال د اورشلیم پادشاهی کد. نام آجه ازو معکه دختر ابشالوم بود. ۱۱ آسا چیزی ره که د نظر خداوند درست بود، رقم بابه کلون خو داوود انجام دد. ۱۲ او لواطگرای بتخانه ها ره از ملک بر کد و بت های ره که بابه کلونای شی جور کدد دور پورته کد. ۱۳ او آجه خو معکه ره ام از ملکه بودو برطرف کد، چراکه او یگ بت نفرت انگیز د شکل اشیره جور کدد. آسا بت ازو ره میده کد و برده د دره قدرون سوختند. ۱۴ اگرچه عبادت گاه های جای های بلند بیرو نشد، لیکن دل آسا د تمام روزای زندگی شی د خداوند راست-و-صادق بود. ۱۵ او چیزای ره که آته شی وقف کدد و چیزای ره که خود شی وقف کدد، یعنی نقره، طلا و ظرفا

ره دَ خانِه خُداوند اُورد.

^{۱۶} دَ مینکلِ آسا پادشاهِ یهوذا و بعشا پادشاهِ اسرائیل، دَ تمامِ روزای پادشاهی ازوا جنگ بُود. ^{۱۷} بعشا پادشاهِ اسرائیل دَ بله یهوذا آمد و رامه ره مُستحکم جور کد تا کس ره نیله که دَ پیشِ آسا پادشاهِ یهوذا رفت و آمد کنه. ^{۱۸} اوخته آسا پادشاه تمامِ نُقره و طَلایِ ره که دَ خزانه های خانِه خُداوند و خزانه های خانِه پادشاه باقی مندُدِ گِرَفْتِه دَ دِسْتِ خِدْمَتگَرایِ خُو دَد و اونا ره دَ پیشِ بِنِ هَدَدِ باچه طَبَرِمونِ نوسِه حَزیون، پادشاهِ آرام که دَ دَمَشقِ زَنَدگیِ مُوکد، رِیِ کده گُفت: ^{۱۹} ”بیل که دَ مینکلِ ازمه و ازتو یگِ عهد-و-پیمانِ بَشه، رَقمی که دَ مینکلِ آتِه ازمه و آتِه ازتو بُود. اینه، ما دَز تُو یگِ تَحْفِه نُقره و طَلایِ رِیِ مُونم؛ پس عهد-و-پیمانِ خُو ره قد بعشا پادشاهِ اسرائیل میده کُو تا او از نزدیک مه بوره.“ ^{۲۰} بِنِ هَدَدِ قد آسا پادشاه موافقت کد و قومندانای لشکر خُو ره دَ خِلافِ شارایِ اسرائیلِ رِیِ کده عیون، دان، اَبِلِ بَیت-مَعکه و تمامِ مَنطِقَه کِنروت ره قد پگِ سرزمینِ نَفتالی تَصَرُفِ کد. ^{۲۱} وختی بعشا ای توره ره شِنید، او از مُستحکم جور کدونِ رامه دِسْتِ کَشید و رفته دَ تِرِصه جای-د-جای شُد. ^{۲۲} اوخته آسا پادشاه دَ تمامِ یهوذا یگِ اِعلانِ کد که هیچ کس ازی اَمَرِ بُرو نَبُود: اِعلانِ ای بُود که مردُمِ سَنگا و چِیوایِ ره که بعشا بَلدِه مُستحکم جور کدونِ رامه اُورِدُدِ باله کده بُبره و آسا پادشاه جِبِعِ بَنیامین و مِصَفه ره قد ازوا مُستحکم جور کد. ^{۲۳} باقی تمامِ کارایِ آسا، قُدْرَتِ شی، تمامِ چِیزایِ که او اِنجامِ دَد و شارایِ ره که او مُستحکم جور کد دَ کِتَابِ تَواریخِ پادشایونِ یهوذا نِوِشته یه. مَتاسِفانِه پایایِ آسا دَ زمانِ پیریِ شی عیبی شُد. ^{۲۴} آسا فَوْتِ کده قد بابِه کَلونایِ خُو خاو کد و پالویِ ازوا دَ شارِ بابِه کَلونِ خُو داوود دَفنِ شُد و باچه شی یهوشافاط دَ جایِ ازو پادشاه شُد.

ناداب پادشاهِ اسرائیلِ مُوشه

^{۲۵} دَ سالِ دوّمِ پادشاهیِ آسا پادشاهِ یهوذا، ناداب باچه یُرِعامِ دَ بلهِ اسرائیلِ پادشاه

شُد و دُو سال دَ بِلَه اِسْرَائِيل پادشاهی کد. ^{۲۶} اُو چِیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود انجام دَد و دَ راهِ آتِه خُو رفته دَ گُناهی اِدامه دَد که آتِه ازُو باعثِ شُد مُردُم اِسْرَائِيل گُناه کنه.

^{۲۷} بَعشا باچِه اَحیا که از خانوارِ یساکار بُود، دَ خِلافِ ناداب نَقشه کَشید و بَعشا اُو ره دَ منطقه جِبْتون که دَ فَلَسطِینیا تعلق دَشْت زده کُشت؛ اِی کار دَ غِیتی شُد که ناداب و تمامِ اِسْرَائِيل جِبْتون ره محاصِرِه کُدد. ^{۲۸} پَس دَ سالِ سوّم پادشاهی آسا پادشاهِ یهُودا، بَعشا ناداب ره کُشت و دَ جای شی پادشاه شُد. ^{۲۹} امی که بَعشا پادشاه شُد، اُو پگِ خانوارِ یربعام ره کُشت؛ اُو یگ نفر ره ام از خانوارِ یربعام زنده نه اِشت، بَلکه پگ شی ره نابُود کد. اِی کار دَ مُطابِقِ کلامِ خُداوند شُد که دَ وسیله اَحیای شیلونی گُفتد؛ ^{۳۰} اَرَمی، اِی بخاطرِ گُناه های شُد که ام خودِ یربعام مُرتکب شُد و ام باعثِ شُد که اِسْرَائِيل گُناه کنه و دَ وسیله ازوا قارِ خُداوند، خُدای اِسْرَائِيل ره باله بیره.

^{۳۱} باقی کارای ناداب و پگ چِیزای که انجام دَد، دَ کِتابِ تواریخِ پادشایونِ اِسْرَائِيل نَوِشته یه. ^{۳۲} دَ بَینِ آسا پادشاهِ یهُودا و بَعشا پادشاهِ اِسْرَائِيل، دَ تمامِ روزای پادشاهی ازوا جنگ بُود.

پادشاهی بَعشا دَ اِسْرَائِيل

^{۳۳} دَ سالِ سوّم پادشاهی آسا پادشاهِ یهُودا، بَعشا باچِه اَحیا دَ بِلَه تمامِ اِسْرَائِيل دَ ترصه پادشاه شُد و بیست و چار سال پادشاهی کد. ^{۳۴} اُو چِیزی ره که دَ نظرِ خُداوند بَد بُود، انجام دَد و دَ راهِ یربعام رفته دَ گُناه ازُو که باعثِ شُد اِسْرَائِيل گُناه کنه، اِدامه دَد.

۱۶ دَ امزُو غِیتِ کلامِ خُداوند دَ ییهُو باچِه حَنانی دَ خِلافِ بَعشا نازل شُد

گفت: ^۲ "ای بعشا، ما تو ره از خاک باله کدم و د بله قوم خو اسرائیل رهبر جور کدم، لیکن تو د راه یربعام رفتی و باعث شدی که قوم مه اسرائیل گناه کنه و قار مره د وسیله گناه های خو باله بیره. ^۳ اینه، ما تو و خانوار تو ره گم-و-گل مونم و خانوار تو ره رقم خانوار یربعام باچه نیاط جور مونم. ^۴ هر کسی که از خانوار تو د شار بمره، سگا موخوره و هر کس شی که د دشت بمره، مرغکوی هوا."

^۵ باقی کارای بعشا و چیزای که کد و قدرت شی د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه. ^۶ بعشا فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د ترصه دفن شد و باچه شی ایلاه د جای ازو پادشاه شد. ^۷ کلام خداوند د یهوه نبی باچه حنانی د خلاف بعشا و خانوار شی از دو لحاظ نازل شد: ام بخاطر پگ شرارتی که بعشا د نظر خداوند کدد و د وسیله کار دستای خو قار خداوند ره باله آوردد و رقم خانوار یربعام شدد و ام بخاطری که پگ خانوار یربعام ره نابود کدد.

ایلاه پادشاه اسرائیل موشه

^۸ د سال بیست و ششم پادشاهی آسا پادشاه یهودا، ایلاه باچه بعشا د ترصه د بله اسرائیل پادشاه شد و دو سال پادشاهی کد. ^۹ زمری یکی از خدمتگاری ایلاه که قومندان نیم گاڈی های جنگی ازو بود، د خلاف ازو نقشه کشید. وختیکه ایلاه د ترصه د خانه ارسا که مسئول خانه شی د ترصه بود، وچی کده خود ره نشه موکد، ^{۱۰} زمری داخل شد و او ره زده کشت. د امزی رقم زمری د سال بیست و هفتم پادشاهی آسا پادشاه یهودا د جای ایلاه پادشاه شد. ^{۱۱} امی که زمری پادشاه شد و د تخت ایلاه شیش، تمام خانوار بعشا ره کشت. او یگ مرد-و-باچه ام دزو نه ایش، نه د قومای ازو و نه د دوستای شی. ^{۱۲} د امزی رقم زمری تمام خانوار بعشا ره د مطابق کلام خداوند که د وسیله یهوه نبی د خلاف بعشا گفتد، از بین برد. ^{۱۳} ای کار بخاطر تمام گناه های بعشا و گناه های باچه شی ایلاه شد، چون اونا ام باعث شد که اسرائیل گناه کنه و ام قد بت های بے ارزش خو قار

خداوند، خدای اسرائیل ره باله اُورد. ^{۱۴} باقی کارای ایلاه و تمام چیزای که کد د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه.

پادشاهی زمری

^{۱۵} د سال بیست و هفتم پادشاهی آسا پادشاه یهودا، زمری هفت روز د ترصه پادشاهی کد. د امزو غیت لشکر اسرائیل د نزدیک جبتون که د فلسطینیا تعلق دشت، خیمه زد؛ ^{۱۶} و لشکری که د خیمه‌گاه بود یگ آوازه ره شنید که ”زمری نقشه کشیده و پادشاه ره ام کشته.“ پس تمام اسرائیل عمری ره که قومندان لشکر بود، د امزو روز د خیمه‌گاه د بله اسرائیل پادشاه جور کد. ^{۱۷} اوخته عمری قد تمام لشکر اسرائیل قتی از جبتون رفت و ترصه ره محاصره کد. ^{۱۸} وختی زمری دید که شار گرفته شده، او د برج قصر پادشاه در آمد و خانه پادشاه ره قد خود خو قتی د آتش سوختند و مُرد. ^{۱۹} ای کار بخاطر گناه های ازو شد و بخاطر شرارتی که او د نظر خداوند انجام دد؛ چون او د راه یربعام رفته د مطابق گناه ازو رفتار کد که او باعث شد اسرائیل گناه کنه. ^{۲۰} باقی کارای زمری و نقشه که او کشید د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه.

^{۲۱} د امزو غیت قوم اسرائیل د دو دسته تقسیم شد؛ نیم شی از تبنی باچه گینت طرفداری کد تا او ره پادشاه جور کنه و نیم دیگه شی از عمری. ^{۲۲} لیکن مردمی که طرفدار عمری بود د بله مردمی که طرفدار تبنی باچه گینت بود، زور شد؛ پس تبنی مُرد و عمری پادشاه شد.

پادشاهی عمری د اسرائیل

^{۲۳} د سال سی و یکم پادشاهی آسا پادشاه یهودا، عمری د بله اسرائیل پادشاه شد و دوازده سال پادشاهی کد که شش سال شی د ترصه بود. ^{۲۴} عمری تپه سامره ره از سامر د دو وزنه نقره خرید و د بله امزو تپه یگ شار آباد کد و نام شی ره

سامره ایشت که نام صاحب پیشنه تپه بود. ^{۲۵} عمری چیزی ره که د نظر خداوند بد بود انجام دد و از پگ کسای که ازو پیش پادشاه بود، کلوتر شرارت کد. ^{۲۶} او د تمام راه های یربعام باچه نباط رفت و د مطابق گناه های ازو که باعث شد اسرائیل گناه کنه رفتار کد و قد بت های بے ارزش خو قار خداوند، خدای اسرائیل ره باله آورد. ^{۲۷} باقی کارای که عمری انجام دد و قدرت نمایی کد د کتاب تواریخ پادشایون اسرائیل نوشته یه. ^{۲۸} وختی عمری فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د سامره دفن شد، باچه شی آخاب د جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی آخاب د اسرائیل

^{۲۹} آخاب باچه عمری د سال سی و هشتم پادشاهی آسا پادشاه یهودا، د بله اسرائیل پادشاه شد؛ آخاب باچه عمری د بله اسرائیل د سامره بیست و دو سال پادشاهی کد. ^{۳۰} آخاب باچه عمری از پگ کسای که ازو پیش پادشاه بود کلوتر شرارت کد. ^{۳۱} معلوم موشه که رفتار کدو د مطابق گناه های یربعام باچه نباط بلده ازو یگ کار ساده بود که او ایزابل دختر ایتبعل پادشاه صیدونیا ره ام خاتو کد و رفته بت بعل ره عبادت و سجده کد. ^{۳۲} او د بت - خانه بعل که د سامره آباد کد یگ قربانگاه ام بلده بعل جور کد. ^{۳۳} آخاب امچنان یگ بت آشیره جور کد. آخاب قد اعمال خو قار خداوند، خدای اسرائیل ره از پگ پادشایون اسرائیل که ازو پیش حکمرانی موکد کلوتر باله آورد. ^{۳۴} د روزای پادشاهی آخاب، حیئیل بیت - ئیلی شار اریحا ره آباد کد. او پای سنگ شی ره د قیمت جان باچه اولباری خو ابیرام ایشت و درگه های شی ره د قیمت جان باچه ریزه خو سگوب شند. ای کار د مطابق کلام خداوند شد که د وسیله یوشع باچه نون گفتد.

پیشگویی ایلیا نبی د باره خشکسالی

۱۷ ایلای تشبی که از باشنده های جلعاد بود د آخاب گفت: ”د زندگی خداوند، خدای اسرائیل که د حضور شی ایسته یم قسم که د امزی سال های آمدنی نه شبتم مییه و نه بارو موباره تاکه ما نکیم.“^۲ اوخته کلام خداوند دزو نازل شده گفت: ”ازینجی بورو و طرف شرق تاو خورده د دره کریت که روی د روی دریای اردن آسته، خود ره تاشه کو. د اونجی از جوی آو وچی کو و ما د زاغ ها امر کدیم که بلده تو خوراک بیره.“^۵ پس او ربی شده مطابق کلام خداوند عمل کد و رفته د دره کریت روی د روی دریای اردن جای-د-جای شد.^۶ زاغ ها بلده ازو ام د غیت صبح نان و گوشت میورد و ام د غیت شام نان و گوشت میورد؛ و او از جوی آو وچی موکد.^۷ لیکن بعد از چند وخت جوی خشک شد، چراکه بارو د امزو سرزمی نموبارید.

ایلیا و خاتون بیوه

^۸ اوخته کلام خداوند دزو نازل شده گفت: ”باله شو، د صرفه که د نزدیک صیدون آسته بورو و د اونجی جای-د-جای شو؛ چون ما د یگ خاتون بیوه امر کدیم که د اونجی دز تو خوراک بدیه.“^{۱۰} پس ایلیا باله شده د صرفه رفت و غیتیکه د نزدیک درگه شار رسید، دید که یگ خاتون بیوه هیزم جم مونه. ایلیا او ره کوی کده گفت: ”از خیر خو کم وری آو د یگ ظرف بلده مه بیر تا وچی کنم.“^{۱۱} وختیکه او بلده اوردون آو مورفت، ایلیا او ره کوی کده گفت: ”یگ لغمه نان ام بلده مه د دست خو گرفته بیر.“^{۱۲} لیکن او گفت: ”د زندگی خداوند، خدای تو قسم که یگ نان ام ندرم، فقط یگ مشت آرد د کندو و یگ مقدار روغو د دیگلی منده که اینمی دو چپو ره جم مونم تا رفته امو ره بلده خود خو و باچه خو پخته کنم؛ امو ره که بخوری بعد ازو از گشنگی مومری.“^{۱۳} ایلیا دز شی گفت: ”ترس نخور؛ بورو و چیزی ره که گفتی انجام بدی، لیکن امزو چیزی که

دَری اوّل یگِ ټکی ریزه بَلدِه ازمه پُخته کُو و بعد ازُو بَلدِه خود خُو و باچه خُو پُخته کُو. ^{۱۴} چُون خُداوند، خُدايِ اِسْرائیل اِینی رَقْم مُوگیه، 'کَنْدُوی آرد تُو خالی نَمُوشه و روغو از دیگلی تُو خلاص نَمُوشه تا روزی که خُداوند دَ زمی بارو بُبارنه.‘’ ^{۱۵} پس اُو رفته اَمُو کار ره کد که ایلیا دَ ز شی گُفتد؛ اوخته خاتو و ایلیا قد خانوارِ خاتو بَلدِه روزای کَلو امزُو کَنْدُو و دیگلی خورد. ^{۱۶} نه کَنْدُوی آرد خالی شُد و نه روغو از دیگلی خلاص شُد، مُطابِقِ کلامِ خُداوند که دَ وَسِیله ایلیا گُفته شُد.

^{۱۷} بعد از چند وخت باچه امزُو خاتو که صاحبِ خانه بُود ناجور شُد. ناجوری ازُو غَدر سخت بُود، دَ اندازه که دَ زُو نَفَس باقی نَمَند. ^{۱۸} اوخته اُو دَ ایلیا گُفت: ”اِی مَرَدِ خُدا، تُو قد ازمه چی غَرَضِ دَری؟ اِیا دَ پِیش ازمه اَمَدِے تا گُناه های مَره دَ یاد اُورده باچه مَره بُکُشی؟“ ^{۱۹} لیکن ایلیا دَ زُو گُفت: ”باچه خُو ره دَ ز مه بدی.“ اُو ره از بَغلِ ازُو گِرِفْتِه دَ باله- خانه که زندگی مُوکد بُرد و دَ بَله جاگه خُو خاَوَلجی کد ^{۲۰} و دَ پِیش خُداوند ناله- و- فَریاد کده گُفت: ”اِی خُداوند، خُدايِ مه، اِیا دَ بَله امزی خاتونِ بیوه که ما دَ پِیش شی زندگی مُونم ام بلا- و- مُصِیبت میری و باچه شی ره مُوکُشی؟“ ^{۲۱} اوخته سِه دَفعه خود ره دَ بَله امزُو باچه دِراز کد و بَسَم دَ پِیش خُداوند ناله- و- فَریاد کده گُفت: ”اِی خُداوند، خُدايِ مه، بیل که جانِ امزی باچه دَ ز شی پس بییه.“ ^{۲۲} خُداوند آوازِ ایلیا ره شَنید و جانِ باچه دَ ز شی پس اَمَد و اُو زنده شُد. ^{۲۳} ایلیا باچه ره گِرِفْتِه از باله خانه تاه اُورد و دَ آبه شی تسلیم کد و گُفت: ”توخ کُو، باچه تُو زنده یه.“ ^{۲۴} خاتو دَ ایلیا گُفت: ”اِلی ما فامیدم که تُو مَرَدِ خُدا اَسْتی و کلامِ خُداوند از دانِ از تُو راست- و- حَقِیقت اَسْتِه.“

ایلیا و عوبدیا

۱۸ بعد از روزای گلو، د سالِ سوّمِ خُشکسالی، کلامِ خُداوند د ایلیا نازل شده گُفت: ”بورو، خود ره د آخاب نِشو بدی و ما د زمی بارو موبارنم.“^۲ پس ایلیا رفت تا خود ره د آخاب نِشو بدیه. د امزو غیت د سامره سخت قحطی بُود^۳ و آخاب عوبدیا ره که مسؤلِ خانه شی بُود کوی کد. عوبدیا از خُداوند غدر ترس مُوخورد؛^۴ وختیکه ایزابلِ انبیای خُداوند ره مُوکُشت، عوبدیا صد نفر از انبیا ره گِرِفته پنجاه پنجاه نفر د دُو غار تاشه کد و بلده ازوا نان و آو تهیه کد.^۵ اوخته آخاب د عوبدیا گُفت: ”د تمام سرزمی د پگ چشمه های آو و د تمام دره ها بگرد؛ شاید مو بتنی علف پیدا کنی و آسپ ها و قاطرا ره زنده نگاه کنی و مجبور نشنی حیوانای خو ره بکُشی.“^۶ پس اونا زمی ره د بین خو تقسیم کد تا د امزو جای ها بگرده؛ آخاب تنهای خو د یگ طرف رفت و عوبدیا تنهای خو د دیگه طرف.

۷ وختیکه عوبدیا د راه بُود، ایلیا قد ازو روی د روی شد؛ عوبدیا او ره شَنخت و خود ره قد روی خو د زمی اندخته گُفت: ”آی بادار مه ایلیا، ای تُو آستی؟“^۸ او د جواب شی گُفت: ”آری، ما آستم. بورو و د بادار خو بگی که ایلیا د اینجی آسته.“^۹ عوبدیا گُفت: ”ما چی گناه کدیم که خدمتگار خو ره د دستِ آخاب تسلیم مونی تا مره بکُشه؟“^{۱۰} د زندگی خُداوند، خُدای تُو قسم که اُطور ملّت و مَمَلکت نمنده که بادار مه بلده طلب کدون تُو د اُنجی نفر ری نکده بشه؛ غیتیکه اونا مُوگُفت، ”اُو د اینجی نیسته، اُو امو مَمَلکت یا ملّت ره قسم میدد که اونا واقعا تُو ره پیدا نکده.“^{۱۱} آلی تُو دز مه مُوگی، بورو و د بادار خو بگی که ایلیا د اینجی آسته.“^{۱۲} امی که ما از پیش تُو بورم، روح خُداوند تُو ره د جایی موبره که ما نموفامم؛ پس وختیکه ما رفته د آخاب خبر بدیم و اُو بییه و تُو ره پیدا ننته، اُو مره مُوکُشه، باوجودِ که ما خدمتگار تُو از بچکیچگی از خُداوند ترس درم.^{۱۳} آیا د بادار مه گُفته نشده که ما چیز کار کدم وختیکه ایزابلِ انبیای خُداوند ره مُوکُشت

و چی رقم صد نفر از انبیای خُداوند ره پنجاه پنجاه نفر د دُو غار تاشه کده بلده ازوا نان و آو تهیه کدم؟^{۱۴} و آلی تُو موگی، بُورو و د بادار خو بُگی که ایلیا د اینجی آسته، اُو حتماً مَره مُوکُشه.“^{۱۵} ایلیا گُفت: ”د زندگی خُداوند لشکرها که د حُضور شی ایسته یُم قَسَم که امروز خود ره دزو نشو میدیم.“^{۱۶} پس عویدیا د پیش آخاب رفته اُو ره خبر دد و آخاب بلده دیدون ایلیا آمد.

^{۱۷} وختی آخاب ایلیا ره دید، آخاب دزو گُفت: ”آیا ای تُو آستی، کسی که د بله اسرائیل مُصیبیت اُورده؟“^{۱۸} ایلیا د جواب شی گُفت: ”ما د بله اسرائیل مُصیبیت نوردیم، بلکه تُو و خانوار آته تُو مُصیبیت اُوردید، چراکه شمو احکام خُداوند ره ایله کدید؛ و تُو از بعل ها پیروی کدی.“^{۱۹} آلی پیغام ریی کده تمام اسرائیل ره د کوه کرمَل د پیش مه جم کُو؛ و چار صد و پنجاه نفر از انبیای بعل و چار صد نفر از انبیای آشیره که از دسترخون ایزابل مُخوره ام د اُونجی بییه.“

پیروزی ایلیا د بله انبیای بعل

^{۲۰} پس آخاب بلده تمام بنی اسرائیل پیغام ریی کد و انبیای بعل ره ام د کوه کرمَل جم کد.^{۲۱} اوخته ایلیا د نزدیک تمام مردُم آمده گُفت: ”تا کی از یگ شاخچه د دیگه شاخچه مُوپرید؟ اگه خُداوند خُدا آسته، اُو ره پیروی کنید! اگه بعل خُدا آسته، اُو ره پیروی کنید!“ لیکن مردُم د جواب شی هیچ چیز نگُفت.^{۲۲} پس ایلیا د مردُم گُفت: ”ما تنها نبی خُداوند آستُم که باقی مندیم و انبیای بعل چار صد و پنجاه نفر آسته.“^{۲۳} آلی دز مو دُو نرگاو بدید و بیلید که اونا یگ نرگاو ره بلده خو انتخاب کنه و اُو ره ثوئه ثوئه کده د بله هیزُم بیله، لیکن آتش دَر ندیه؛ ما ام نرگاو دیگه ره آماده کده د بله هیزُم میلم و آتش دَر نمیدیم.^{۲۴} اوخته شمو نام خُدای خودون خو ره گِرِفته کوی کنید و ما نام خُداوند ره گِرِفته کوی مونم؛ خُدای که قد آتش جواب بدیه، امو خُدا آسته.“ و تمام مردُم د جواب شی گُفت: ”خوب گُفتی.“

۲۵ پس ایلیا د انبیای بعل گُفت: ”یگ گاو ره بلده خو انتخاب کده اول شمو آماده کنید، چراکه شمو کلو آستید؛ و نام خدای خو ره گرفته کوی کنید، لیکن آتش در ندید.“ ۲۶ اونا امو گاو ره که بلده ازوا دده شد، گرفته آماده کد و از صبح تا چاشت نام بعل ره گرفته کوی کد و گُفت: ”آی بعل دز مو جواب بدی!“ لیکن هیچ آواز یا جوابی نمد. اونا امو رقم گُفته د گرد قربانگاهی که آباد کد، قرتک- و- خیزک میزد. ۲۷ د غیت چاشت ایلیا اونا ره ریشخند کده گُفت: ”بلندتر چیغ بزید، چون او خدا آسته! شاید د چورت زدو بشه یا بلده رفع حاجت برو رفته بشه و یا د سفر بشه، یا شاید ام خاو بشه که باید بیدار شنه!“ ۲۸ پس اونا بلندتر چیغ زد و د مطابق رسم- و- رواج خو خودون ره قد شمشیر ها و نیزه ها زخمی کد، د اندازه که خون از جسم ازوا جاری شد. ۲۹ بعد از تیر شدون چاشت تا وخت تقدیم کدون هدیه شام اونا د آواز بلند ایله گویی کد، لیکن نه آوازی آمد و نه کس جواب دد و نه توجه کد.

۳۰ اوخته ایلیا د تمام مردم گُفت: ”پیش ازمه بیید.“ و تمام مردم پیش ازو آمده قربانگاه خداوند ره که بیرو شد دوباره آباد کد. ۳۱ و ایلیا د مطابق تعداد طایفه های اولاده یعقوب دوازده سنگ گرفت؛ نام دیگه یعقوب اسرائیل بود، چون کلام خداوند دزو نازل شده گُفتند: ”نام تو اسرائیل بشه.“ ۳۲ او قد امزو سنگا یگ قربانگاه د نام خداوند آباد کد و د گرداگرد قربانگاه یگ جویچه کند که گنجایش دو منک تخم ره دشت. ۳۳ بعد ازو هیزم ره د ترتیب چیند و گاو ره ٹوٹه ٹوٹه کده د بله هیزم ایشت و گُفت: ”چار کوزه ره پُر او کنید و د بله قربانی سوختنی و د بله هیزم شیو کنید.“ اونا امو کار ره کد. ۳۴ او گُفت: ”بلده دفعه دوم امی کار ره کنید.“ اونا بلده دفعه دوم امو کار ره کد. او گُفت: ”بلده دفعه سوم امی کار ره کنید.“ اونا بلده دفعه سوم امو کار ره کد. ۳۵ اوخته او از گرداگرد قربانگاه جاری شد و جویچه ام از او پُر شد.

۳۶ د غیت تقدیم کدون هدیه شام ایلای نبی نزدیک قربانگاه آمده گُفت: ”آی

خُداوند، خُداى اِبْرَاهِيم، اِسْحاق و اِسْرَائِيل، بیل که اِمروز معلُوم شُنه که تُو د اِسْرَائِيل خُدا اَسْتى و ما خِدْمَتگار تُو اَسْتَم و ما تمام اِمزى کارا ره د اَمْر اَز تُو کدیم.^{۳۷} اى خُداوند، دَز مه جواب بَدى! دَز مه جواب بَدى تا اى مرْدَم بَدنه که تُو خُداوند، خُدا اَسْتى و تُو دِل هاى اِزیا ره پَس سُون خود تاو دَدى.^{۳۸} اوخته آتَش خُداوند تاه اَمده قُرْبانى سوختنى، هیزم، سِنگا و خاک ره قُورت کد و آوى ره که د جویچه بُود، لیسید.^{۳۹} وختى مرْدَم اى کار ره دید، پگ ازوا خود ره قد روى خُو اَندخته گُفت: ”خُداوند، خُدا اَسْتَه! خُداوند، خُدا اَسْتَه!“^{۴۰} ایلیا دَزوا گُفت: ”انبیای بَعْل ره دَسْتگیر کنید و یکى ازوا ره ام نیلید که دوتا کنه!“ اوخته مرْدَم اونا ره دَسْتگیر کد و ایلیا اونا ره د دَره قیشون تاه کده د اَمونجى کُشت.

^{۴۱} بعد ازوا ایلیا د اَخاب گُفت: ”بورو، بَخور و وُچى کُو، چُون صَدای بارون تیز مییه.“^{۴۲} پَس اَخاب رفت که بَخوره و وُچى کنه؛ و ایلیا د قیلی کوه کَرْمَل بُر شُده د اُونجى خود ره د زمى خَم کد و روى خُو ره د مینکل زانوهاى خُو قرار دده^{۴۳} د خِدْمَتگار خُو گُفت: ”باله بورو و سُون دریا توخ کُو.“ اُو باله رفته توخ کد و گُفت: ”چیزی نیسته.“ ایلیا دَزوا گُفت: ”بسم بورو.“ هفت دَفعه اُو ره ریی کد.

^{۴۴} دَفعه هفتم خِدْمَتگار گُفت: ”اونه، یگ اُوْر ریزگگ د اندازه قف اَلْغِه اِنسان از دریا باله موشه.“ اوخته ایلیا گُفت: ”بورو، د اَخاب بْگى، گَاډى خُو ره آماده کُو و از کوه تاه شو؛ نَشْنه که بارو مانع تُو شنه.“^{۴۵} بعد از یگ زَمَان کم آسمو د وسیله اُوْر سیاه تریک شد و باد باله شُده بارون شَدید شُرُوع شد؛ اَخاب گاډى خُو ره سوار شُده د یزرعیل اَمْد.^{۴۶} دَسْت خُداوند قد ایلیا بُود و اُو کمر خُو ره بسته کده پیشلون اَخاب تا یزرعیل دَوید.

ایلیا دوتا مونه

۱۹ اَخاب تمام کارای ره که ایلیا کُدد و چطور پگ انبیای بَعْل ره قد شمشیر

كُشْتُد، د ايزابل نَقْل كد. ^۲ اوخته ايزابل يگ قاصد ره د پيش ايليا رِي كده كُفت: ”خدايو د حق ازمه امو كار ره، بلكه سخت تر ازو ره كنه اگه صباح د امزي غيت ما جان تو ره رقم جان يكي امزوا نكيړم.“ ^۳ ايليا ترس خورد و بخاطر جان خو باله شده دوتا كد؛ وختي او د بئير شبع كه د يهودا آسته رسيد، او خدمتگار خو ره د امونجي ايشت، ^۴ ولې خود شي د اندازه يگ روز راه د بيابو پيده رفت و آمده د تي يگ درخت ششت و بلده خو مرگ طلب كده كُفت: ”آي خداوند بس آسته! جان مره بگير، چون ما از بابه كلوناي خو كده خوبتر نيستم.“ ^۵ و د تي درخت دراز كشيده خاو كد.

اوخته بې بلغه يگ ملايكة او ره دكه دده كُفت: ”باله شو و بخور.“ ^۶ او توح كد و ديد كه يگ ټكي كه د بله سنگاي داغ پخته شدد قد يگ كوزه او د نزيك سر شي بود. او خورد و وچي كد و بسم خاو كد. ^۷ ملايكة خداوند دفعه دوّم آمد و او ره دكه دده كُفت: ”باله شو و بخور، اگه نه سفر بلده تو كلو سخت موشه.“ ^۸ او باله شده خورد و وچي كد و د قوت امزو خوراك چل روز و چل شاو سفر كد تا د حوريب، يعنى د كوه خدا رسيد. ^۹ د اونجي او د يگ غار در آمده شاو ره د امونجي تير كد.

اوخته كلام خداوند دزو نازل شده كُفت: ”آي ايليا، تو د اينجي چيز موني؟“ ^{۱۰} او د جواب شي كُفت: ”آي خداوند، خدای لشكرها، ما د باره تو غيرت كلو درم؛ افسوس كه بنی اسرائيل عهد تو ره ايله كده و قربانگاه های تو ره بيرو كده و انبيای تو ره قد شمشير كشته، تنها ما باقی منديم و اونا قصد گرفتون جان ازمه ره ام دره.“

ايليا خدا ره د كوه حوريب ملاقات مونه

^{۱۱} خداوند كُفت: ”بر شو و د بله كوه د حضور مه ايسته شو؛ اينه، ما تير موشم.“

اوخته یگ بادِ غدر تیز کوه ها ره شَق کد و قاده ها ره دَ حُضُورِ خُداوند ثوټه۔
 و۔ پرچه کد، لیکن خُداوند دَ مَنه باد نَبُود؛ بعد از باد یگ زلِزله شُد، لیکن خُداوند
 دَ مَنه زلِزله نَبُود؛ ^{۱۲} بعد از زلِزله یگ آتِش پَیدا شُد، لیکن خُداوند دَ مَنه آتِش ام
 نَبُود؛ بعد از آتِش یگ آوازِ مَلايم و آهسته آمد. ^{۱۳} وختی ایلِیا او ره شنید، رُوی خُو
 ره قد چپن خُو پوشنده بُرو آمد و دَ دانِ غار ایسته شُد. اوخته یگ صَدا دَ گوشِ
 ازو آمده گُفت: ”آی ایلِیا، تُو دَ اینجی چیز مونی؟“ ^{۱۴} او دَ جواب شی گُفت: ”آی
 خُداوند، خُدای لشکرها، ما دَ باره تُو غَیرتِ کَلو دَرُم؛ افسوس که بنی اسرائیل
 عهد تُو ره ایله کده و قُربانگاه های تُو ره بیرو کده و انبیای تُو ره قد شمشیر
 کُشته، تنها ما باقی مندیم و اونا قَصدِ گِرفتونِ جانِ ازمه ره ام دَره.“ ^{۱۵} خُداوند
 دَ شی گُفت: ”باله شو و پس دَ راهِ خُو دَ بیابونِ دَمِشَق بورو؛ وختی دَ دَمِشَق
 رسیدی، حزائیل ره مَسَح کُو که دَ بِلَه آرام پادشاه شُنه. ^{۱۶} و ییهُو باچه نِمشی ره
 مَسَح کُو که دَ بِلَه اسرائیل پادشاه شُنه و ایشع باچه شافاط ره که از اَبِل۔ مَحوله
 آسته، مَسَح کُو تا دَ جای از تُو نَبی شُنه. ^{۱۷} اِیطور موشه که هر کس از شمشیرِ
 حزائیل خطا بُخوره، ییهُو او ره مَوکُشه و هر کس که از شمشیرِ ییهُو خطا
 بُخوره، ایشع او ره مَوکُشه. ^{۱۸} لیکن هفت هزار نفر ره دَ اسرائیل باقی میلم، یعنی
 یگ کسای ره که زانوهای شی دَ پیشِ بَعل خَم نَشده و یگ کسای ره که دان های
 ازوا او ره ماخ نکده.“

ایلیا ایشع ره کوی مونه

^{۱۹} پس ایلِیا ازونجی رَی شُد و ایشع باچه شافاط ره پَیدا کد؛ او قد دوازده جوړه
 گاو زمی ره قلبه مَوکد و خودِ ازو دَ پُشتِ جوړه دوازدهم بُود. اوخته ایلِیا از
 پالوی ازو تیر شُد و چپن خُو ره دَ بِلَه ازو اندخت. ^{۲۰} او گاوو ره ایله کد و از
 پُشتِ ایلِیا دَویده گُفت: ”بیل که رفته آته و آبه خُو ره ماخ کده خُدا حَافِظی کُنم و
 بعد ازو از پُشتِ از تُو بییم.“ ایلِیا گُفت: ”بورو، ما تُو ره کُدم چیز گُفتیم؟“
^{۲۱} ایشع از دُمبال کدونِ ازو پس تاو خورد و یگ جوړه گاو ره گِرفته کُشت و

گوشت ازوا ره د بَلِه اَسبابِ قُلْبِه پُخته كده د نَفْرای خُو دَد و اُونَا خورد. بعد ازو باله شُدِه از پُشت ایلیا رفت و خِدْمَتگارِ ازو شُد.

بِن هَدَد د بَلِه سامِرِه حَمَلِه مُونِه

۲۰^۱ بِن هَدَد پادشاهِ ارامِ تمامِ لشکرِ خُو ره جمِ كد و سی و دُو پادشاهِ قد اَسپ ها و گاډی های جنگی قد شی قَتی بُوْد. اُو د خِلَافِ سامِرِه رفته اُو ره محاصِرِه كد و قد شی جنگِ كد. ^۲ بِن هَدَد قاصِدَا ره د پِيشِ اَخابِ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ د مَنِه شارِ رِي كد و قاصِدَا دَزُو كُفْت: ”بِن هَدَد اِیني رَقْمِ مُوگِيه، ^۳ نَقْرِه و طِلّايِ تُو از مِه اَسْتِه و خُوْبَتَرِينِ خَاْتُونُو و بچِكِيچايِ تُو ام از مِه يه.“ ^۴ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ د جَوَابِ شَي كُفْت: ”اَيِ بَادار مِه پادشاه، اَمُو رَقْمِ كِه كُفْتِي، ما و هر چِيْزِي كِه دَرُم از تُو يه.“ ^۵ قاصِدَا بَسْمِ اَمْدِه كُفْت: ”بِن هَدَد اِیني رَقْمِ مُوگِيه، ما قاصِدَا ره د پِيشِ تُو رِي كده كُفْتُم كِه نَقْرِه، طِلّا، خَاْتُونُو و بچِكِيچايِ خُو ره دَز مِه بَدِي. ^۶ لِيكِن اَلِي مُوگِيْم كِه ما صَبّاحِ د اَمْزِي غَيْتِ خِدْمَتگارايِ خُو ره د پِيشِ تُو رِي مُونُم تا خَاْنِه اَز تُو و خَاْنِه های خِدْمَتگارايِ تُو ره تَلّاشِي كَنِه و هر چِيْزِي كِه د نَظَرِ اَز تُو بَا اَرزِشِ اَسْتِه د بَلِه شَي دِسْتِ بِيْلِه و گِرِفْتِه بِيْرِه.“

^۷ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ تمامِ رِيشِ سَفِيْدايِ سِرْزَمِينِ خُو ره كُوِي كده كُفْت: ”تُوخِ كَنِيد و بِنْگَرِيْد كِه اِي اَدَمِ چِطُوْر د فِكْرِ بَدِي كِدُو اَسْتِه؛ چُوْن اُو بَلْدِه گِرِفْتُوْنِ خَاْتُونُوِي مِه، بچِكِيچايِ مِه، نَقْرِه و طِلّايِ مِه قاصِدَا ره رِي كد و ما اُو ره رَد نَكْدُم. اَلِي اُو پِيْغَامِ نُو رِي كده.“ ^۸ اوخْتِه پَگِ رِيشِ سَفِيْدَا و تَمَامِ قَوْمِ دَزُو كُفْت: ”تُوْرِه اَزُو ره گُوْشِ نَكُو و تَسْلِيْمِ نَشُو.“ ^۹ پَس اُو د جَوَابِ قاصِدَايِ بِن هَدَد كُفْت: ”د بَادار مِه، پادشاهِ بُوْگِيْد، هر چِيْزِي كِه دَفْعِه اوّلِ از خِدْمَتگارِ خُو طَلَبِ كَدِي، ما د جايِ مِيْرُم، لِيكِن اَمِي چِيْزِ نُو ره د جايِ اُوْرْدِه نَمِيْتُم.“ ^{۱۰} قاصِدَا پَس اَمْد و جَوَابِ ره د بِن هَدَد اُوْرْد. ^{۱۰} اوخْتِه بِن هَدَد قاصِدَا ره د پِيشِ اَزُو رِي كده كُفْت: ”خُدَايُو د حَقِ اَزْمِه اَمِي كارِ ره، بَلِكِه كَلُوْتَرِ اَزِي ره كُنِه، اگِه خَاكِ سامِرِه د تَمَامِ نَفْرَايِ كِه قَد

ازمه آسته، یگ یگ مُشت ام برسه.“^{۱۱} پادشاهِ اسرائیل دَ جوابِ قاصدا گُفت: “دزو بُگید، کسی که اسبابِ جنگِ مویوشه نباید رقمِ کسی لافِ بزنه که او ره بر مونه.“^{۱۲} وختی بن هدد امی جواب ره شنید دَ حالیکه او و پادشایو دَ خیمه ها شراب وچی موکد، او دَ خدمتگاری خو گُفت: “آماده شنید!” و اونا دَ برابرِ شار آمادگی گرفت.

پیروزی آخاب

^{۱۳} اوخته یگ نبی دَ پیشِ آخاب پادشاه آمده گُفت: “خداوند اینی رقمِ مویگه، امی لشکرِ کته ره مینگری؟ توخ کو، ما امروز او ره دَ دستِ ازتو تسلیم مونم تا بدنی که ما خداوند استم.“^{۱۴} آخاب گُفت: “دَ وسیله کی؟” او گُفت: “خداوند مویگه، دَ وسیله خدمتگاری والی های ولایت ها.“ پادشاه گُفت: “جنگ ره کی شروع مونه؟” او دَ جواب شی گُفت: “تو.“^{۱۵} پس پادشاه خدمتگاری والی های ولایت ها ره جم کد و اونا دو صد و سی و دو نفر بود؛ بعد ازوا او تمام مردم، یعنی لشکرِ اسرائیل ره جم کد که اونا هفت هزار نفر بود.

^{۱۶} اونا دَ وختِ چاشت برو رفت و دَ امزو غیت بن هدد قد امزو سی و دو پادشاه که همدست شی بود دَ خیمه ها مصروفِ شراب خوری بود.^{۱۷} خدمتگاری والی های ولایت ها اول برو رفت. کشکی های ره که بن هدد ری کدد، دزو خبر دده گُفت: “مردا از سامره برو مییه.“^{۱۸} بن هدد گُفت: “اگه اونا بلده صلح برو آمده، ام اونا ره زنده بگیرید و اگه بلده جنگ برو آمده، ام اونا ره زنده بگیرید.“

^{۱۹} اونا از شار برو آمد، ام خدمتگاری والی های ولایت ها و ام لشکری که از پشتِ ازوا میمد.^{۲۰} هر کدم ازوا حریف خو ره کُشت؛ ارامیا دوتا کد و لشکرِ اسرائیل اونا ره دُمال کد، لیکن بن هدد پادشاهِ ارام دَ بله اسپ سوار شده قد چند اسپ سوار دوتا کد.^{۲۱} پادشاهِ اسرائیل بر شده دَ بله اسپ ها و گاڈی های جنگی

حمله کد و قد کُشتارِ غدر کُته ارامیا ره شکست دد.

^{۲۲} اوخته امو نبی بسم د پیش پادشاه اسرائیل آمد و دزو گفت: ”بورو، خود ره قوی کو و خوب فکر کو که چی باید بکنی؛ چون د بهار سال پادشاه ارام بسم د خلاف تو مییه.“

حمله دوم بن هدد

^{۲۳} خدمتگرای پادشاه ارام دزو گفت: ”خدایون ازوا خدایون کوه ها آسته، امزی خاطر اونا د بله مو زور شد، لیکن اگه قد ازوا د آواری جنگ کنی، حتماً د بله ازوا زور موشی.“ ^{۲۴} پس اینی کار ره بکو: هر پادشاه ره از مقام شی برطرف کو و د جای شی قومندان تعیین کو؛ ^{۲۵} و یگ لشکر رقم لشکری که از دست ددی تیار کو، آسپ د جای آسپ و گاڈی جنگی د جای گاڈی جنگی؛ اوخته مو قد ازوا د آواری جنگ مونی و حتماً د بله ازوا زور موشی.“ پس او توره ازوا ره گوش کد و امو رقم کد.

^{۲۶} د وخت بهار سال بن هدد ارامیا ره جم کد و د آفیک بر شد تا قد اسرائیل جنگ کنه. ^{۲۷} بنی اسرائیل ام جم شده مجهز شد و د خلاف ازوا رفت؛ بنی اسرائیل روی د روی ازوا خیمه زد و رقم دو ریمه ریزه بزغله بود، د حالیکه ارامیا زمی ره پر کد. ^{۲۸} اوخته یگ مرد خدا آمده د پادشاه اسرائیل گفت: ”خداوند اینی رقم مویگه، ازی که ارامیا مویگه، ”خداوند، خدای کوه ها آسته و خدای دره ها نییه،“ امزی خاطر ما تمام امزی لشکر کته ره د دست از تو تسلیم مونم تا بدید که ما خداوند آستم.“ ^{۲۹} اونا روی د روی یگدیگه خو خیمه زد و هفت روز امو رقم بود؛ د روز هفتم جنگ شروع شد و بنی اسرائیل صد هزار عسکر پیده ارامیا ره د یگ روز کشت. ^{۳۰} باقی منده های ازوا د شار آفیک دوتا کد و دیوال د بله بیست و هفت هزار نفر از باقی منده ها چپه شد. بن هدد ام دوتا کد و د منه شار

دَر آمده دَ یگ اُتاقِ حِفاظت شُدِه تاشه شُد.

^{۳۱} خِدْمَتگَرایِ بِنِ هَدَدِ دَزُو کُفَت: ”توخ کُو، مو شِنیدِے که پادشایونِ خانَوارِ اِسْرائیل، پادشایونِ رَحْم-دِل اَسْتِه؛ بیه که دَ کمرِ خُو پلاس و دَ سرِ خُو ریسپونا ره بسته کنی و دَ پیشِ پادشاهِ اِسْرائیل بوری؛ شاید اُو جان تُو ره بُبَخْشه.“ ^{۳۲} پس اونا دَ کمرِ هایِ خُو پلاس و دَ سرِ هایِ خُو ریسپونا ره بسته کد و دَ پیشِ پادشاهِ اِسْرائیل آمده کُفَت: ”خِدْمَتگَارِ تُو بِنِ هَدَدِ مُوگیه، اُطفاً مَرِه بیل که زنده بُمْنَم.“
اَخاب کُفَت: ”آیا اُو تا آلی ره زنده یه؟ اُو پَرار مه اَسْتِه.“ ^{۳۳} نَفْرایِ بِنِ هَدَدِ ای ره یگ نشانه خُوب دَنِست و دِستی ای توره ره از دانِ اَزُو گِرِفْتِه کُفَت: ”اَرِے، بِنِ هَدَدِ پَرار تُو یه.“ اوخته اُو کُفَت: ”بورید و اُو ره بیرید.“ پس بِنِ هَدَدِ بَرُو آمد و اَخاب اُو ره دَ گاډی خُو سوار کد. ^{۳۴} بِنِ هَدَدِ دَزُو کُفَت: ”ما شارای ره که آته مه از آته تُو گِرِفْتُد، پس میدیم و تُو دَ دِمَشَقِ بِلْدِه خُو تِجارتِ خانه ها جور کُو، رقمی که آته مه دَ سامره جور کد.“ اَخاب کُفَت: ”ما قد از تُو یگ عهد بسته مُونَم و تُو ره ایله مُوکنَم.“ پس اُو قد بِنِ هَدَدِ عهد بسته کد و اُو ره ایله کد که بوره.

یگ نَبی اَخاب ره محکوم مونه

^{۳۵} یگ مرد از جُمْلِه اَنْبیا دَ اَمْرِ خُداوند دَ رَفیقِ خُو کُفَت: ”مَرِه بَزَن!“ لیکن اُو نفر قَبُول نَکد که اُو ره بَزَنه. ^{۳۶} اوخته اُو دَزِ شی کُفَت: ”ازی که از ایدِ خُداوند نَشُدی، امی که از پیشِ مه بوری شیر تُو ره مُوکُشه.“ پس وختیکه اُو از پیشِ اَزُو رفت، یگ شیر قد اَزُو رُوی دَ رُوی شُدِه اُو ره کُشت. ^{۳۷} اَمُو مرد یگ نفر دِیگه ره پیدا کده کُفَت: ”مَرِه بَزَن!“ اَمُو نفر اُو ره زَد و زخمی کد. ^{۳۸} اوخته اَمُو نَبی رفته دَ سرِ راه معطلِ پادشاه ایسته شُد، اُو یگ دِستمالِ ره دَ بِلِه چیمایِ خُو بسته کده شکلِ خُو ره تغییر دده بُود. ^{۳۹} وختی پادشاه تیر موشُد، اُو چیغِ زده دَ پادشاه کُفَت: ”خِدْمَتگَارِ تُو دَ غولِ جنگِ رَفْتُد که یگ عسکر تاو خورد و یگ نفر ره دَ پیشِ مه اُورد و کُفَت: ’ای نفر ره نِگاه کُو؛ اگه ای گُم شنه جان تُو دَ عِوضِ جان شی

گرفته موشه یا یگ و زنه نقره باید بدی.^{۴۰} وختی خدمتگار تُو د اینجی و اُونجی مصرُوف بُود، اُو نفر گم شد. پادشاه اسرائیل دزُو گُفت: ”حکم د بَله تُو امو رقم اجرا موشه؛ خود تُو فتوا ددی.“^{۴۱} نبی دستی دستمال ره از چیمای خو پس کد و پادشاه اسرائیل اُو ره شَنخت که یکی از انبیا آسته.^{۴۲} اوخته اُو د پادشاه گُفت: ”خداوند اینی رقم موگیه، ازی که تُو امو مرد ره که ما د نابودی تسلیم کده بُودم از دست خو ايله کدی، جان تُو د عَوْضِ جان شی و قوم تُو د عَوْضِ قوم شی گرفته موشه.“^{۴۳} پس پادشاه اسرائیل پریشان و غمگی شد و سون خانه خو ری شده د سامره آمد.

باغ انگور نابوت

۲۱ بعد از چند وخت اینی واقعه ها رخ دد: یگ نفر د نام نابوت یزرعیلی یگ باغ انگور د یزرعیل د پالوی خانه آخاب پادشاه سامره دشت^۲ و آخاب د نابوت گُفت: ”باغ انگور خو ره دز مه بدی تا بلده کرد سوزی کاری از شی استفاده کنم، چون د نزدیک خانه مه آسته؛ و ما د عَوْضِ شی ازو کده یگ باغ انگور خوبتر دز تُو میدیم، و یا اگه د نظر تُو خوب معلوم شنه ما قیمت شی ره دز تُو نقره میدیم.“^۳ لیکن نابوت د آخاب گُفت: ”خداوند از مه دور دشته بشه که میراث بابه کلونای خو ره دز تُو بدیم.“^۴ پس آخاب بخاطر توره که نابوت یزرعیلی دزُو گُفتد، پریشان و غمگی شده خانه خو رفت، چون نابوت گُفتد که: ”میراث بابه کلونای خو ره دز تُو نمیدیم.“ اُو د جاگه خو دراز کشیده روی خو ره سون دیوال تاو دد و نان نخورد.

۵ خاتون شی ایزابل د پیش ازو آمده دز شی گُفت: ”چرا پریشان حال آستی و نان نمُوخوری؟“^۶ اُو دز شی گُفت: ”بخاطری که ما قد نابوت یزرعیلی گپ زدیم و دزُو گُفتم، باغ انگور خو ره د نقره دز مه بدی، یا اگه بخاهی د عَوْضِ شی یگ باغ انگور دیگه دز تُو میدیم، لیکن اُو د جواب مه گُفت، ما باغ انگور خو ره دز

تُو نَمِيدِيمُ.“^۷ خاتون شی ایزابل دَزُو کُفْت: ”آیا تُو فِعْلًا دَ بِلِه اِسْرَائِيل پادشاهی نَمُونی؟ باله شو، نان بُخور و خوش بَش؛ ما باغ اِنگُورِ نابوتِ یزرعیلی ره دَز تُو مِیدِيمُ.“

^۸ اوخته ایزابل چند خط دَ نامِ آخابِ نوشته کد و اَمُو خطِها ره قد مَهرِ آخابِ مَهر-و-مُوم کده دَ ریش سفیدا و کتّهسرای که قد نابوت دَ یگ شارِ زندگی مَوکد، ریی کد. ^۹ دَ اَمزُو خطِها اینی رقمِ نوشته کد: ”یگ روز ره روزه اعلان کنید و نابوت ره دَ باله سر جای مردُم شنده ^{۱۰} دُو نفرِ بد-و-بیکاره ره رُوی دَ رُوی شی بَشَنَدِنید تا دَ بِلِه ازُو شَاهِدی دده بگیه، تُو دَ ضِدِ خُدا و پادشاه کُفرگویی کدے.“ اوخته اُو ره بُرو بُرید و سنگسار کنید تا بُمره.“

^{۱۱} پس مردُم شارِ نابوت، یعنی ریش سفیدا و کتّهسرای که دَ شارِ ازُو زندگی مَوکد، دَ مُطابِقِ پیغامی که ایزابل دَزُوا ریی کد، عمل کد؛ اونا دَ مُطابِقِ نوشته خطِهای که ایزابل بلده ازُوا ریی کد ^{۱۲} روزه اعلان کد و نابوت ره دَ باله سر جای مردُم شند. ^{۱۳} اوخته دُو نفرِ بد-و-بیکاره آمده پیشِ رُوی ازُو شِشت و اَمُو دُو نفرِ دَ پیشِ رُوی مردُم دَ بِلِه نابوت شَاهِدی دده کُفْت: ”نابوت دَ ضِدِ خُدا و پادشاه کُفرگویی کده.“ پس اونا نابوت ره از شارِ بُرو بُرد و سنگسار کده کُشت. ^{۱۴} بعد ازُو اونا دَ ایزابل پیغام ریی کده کُفْت: ”نابوت سنگسار شد و مُرد.“

^{۱۵} وختی ایزابل شنید که نابوت سنگسار شده و مُرده، اُو دَ آخابِ کُفْت: ”باله شو و باغِ اِنگُورِ نابوتِ یزرعیلی ره که اُو نَخاست اُو ره دَ نُقره دَز تُو بدیه، صاحب شو؛ چُون نابوت زنده نییه، بلکه مُرده.“ ^{۱۶} امی که آخابِ شنید که نابوت مُرده، اُو باله شده رفت تا که باغِ اِنگُورِ نابوتِ یزرعیلی ره صاحب شنه.

^{۱۷} دَ اَمزُو غیتِ کلامِ خُداوند دَ ایلایایِ تَشْبِی نازل شده کُفْت: ^{۱۸} ”باله شو و بلده دیدونِ آخابِ پادشاهِ اِسْرَائِيل که دَ سامِرِه آسته بورُو؛ اونه، اُو دَ باغِ اِنگُورِ نابوت آسته، اُو دَ اُونجی رفته تا اُو ره صاحب شنه. ^{۱۹} قد ازُو گپ زده بگی، خُداوند

اینی رقم مُوگیه: آیا ام قتل مُونی و ام مُلک شی ره صاحب مُوشی؟“ بسم دزو
بُگی، خُداوند اینی رقم مُوگیه: د جایی که سگا خُونِ نابوت ره لیسید، سگا خُونِ
ازتو ره ام د اُمونجی میلیسه.“

۲۰ وختی آخاب، ایلیا ره دید، گُفت: ”آی دُشمون مه، مره پیدا کدی؟“ او د جواب
شی گُفت: ”آرے، تو ره پیدا کدُم، چراکه تو خود ره گرو بدی کدی تا چیزی ره
که د نظر خُداوند زشت آسته، انجام بدی. ۲۱ خُداوند مُوگیه، ’اینه، ما د بله تو
بلا-و- مُصیبت اُورده تو ره کاملاً نابود مُونم و از خانوار آخاب هر مرد-و-
باچه شی ره که د اسرائیل بشه چی بندی و چی آزاد، از بین مُوبرم. ۲۲ خانوار تو
ره رقم خانوار یربعام باچه نباط و رقم خانوار بعشا باچه آخیا جور مُونم، چراکه
تو قار مره باله اُورده و باعث شدی که اسرائیل گناه کنه. ۲۳ امچنان د باره
ایزابیل خُداوند مُوگیه، ’سگا ایزابل ره د نزدیک دیوال یزرعیل مُوخوره. ۲۴ هر
کسی که از خانوار آخاب د شار بُمره، سگا مُوخوره و هر کسی که د دشت
بُمره، مُرغکوی هوا مُوخوره.“

۲۵ واقعاً، هیچ کس د اندازه آخاب خود ره گرو بدی نکد تا چیزی ره که د نظر
خُداوند زشت آسته انجام بدیه، چُون او د وسیله خاتون خو ایزابل اُشتک مُوشد.
۲۶ او نفرت انگیزترین عمل ره د وسیله پیروی از بتها انجام دد و رقم اموریای
که خُداوند اونا ره از پیش روی بنی اسرائیل هی کدد، رفتار کد.

۲۷ وختی آخاب امی تورا ره شنید، کالای خو ره چک کده پلاس پوشید و روزه
گرفته د بله پلاس خاو شد؛ او ماتم زده ایسو و اوسو مورفت.

۲۸ اوخته کلام خُداوند د ایلای تشبی نازل شده گُفت: ۲۹ ”آیا مینگری که آخاب
چطور د حضور مه فروتن شده؟ پس بخاطری که خود ره د حضور مه فروتن
کده، ما بلا-و- مُصیبت ره د روزای زندگی ازو نمیرم، لیکن د روزای زندگی
باچه شی ای بلا-و- مُصیبت ره د بله خانوار ازو میرم.“

نُبُوتِ مِيكَايَا دَ خِلَافِ اَخَاب

۲۲ ^۱ بَلَدِه سِه سال دَ بَيْنِ اِرام و اِسْرَائِيلِ جَنگِ نُبُود. ^۲ لِيكِن دَ سالِ سَوَمِ وختي يهوشافاط پادشاهِ يهودا دَ پيشِ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ اَمَد، ^۳ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ دَ خِدْمَتِگارايِ خُو كُفْت: "اَيَا نَمِيدِنِيدِ كِه رَاموت-جِلْعَادِ اَز مو اَسْتِه و مو هِيچِ كارِ نَمُونِي تا اُو رِه اَز دِسْتِ پادشاهِ اِرامِ پَسِ بَغِيرِي؟" ^۴ اوخته دَ يهوشافاط كُفْت: "اَيَا تُو قَدِ اَزْمِه دَ رَاموت-جِلْعَادِ بَلَدِه جَنگِ موري؟" يهوشافاط دَ جَوَابِ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ كُفْت: "اَرَمِي، ما قَدِ تُو اَسْتُمِ و قَوْمِ مِه و اَسْپايِ مِه دَ خِدْمَتِ تُو يَه."

^۵ و يهوشافاط اِدَامِه دَدِه دَ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ كُفْت: "لُطْفاً اَوَّلِ كَلَامِ خُداوندِ رِه دَزِي بارِه پِي بِير." ^۶ پَسِ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ اَنبِيَا رِه جَمِ كَدِ كِه تَعْدَادِ اَزوا تَقْرِيباً چارصدِ نَفَرِ بُوَد و دَزوا كُفْت: "اَيَا دَ رَاموت-جِلْعَادِ بَلَدِه جَنگِ بُوَرْمِ يا صَرَفِ نَظَرِ كُنْم؟" اونا كُفْت: "بُوَرُو، چُونِ خُداوندِ اُو رِه دَ دِسْتِ پادشاهِ تَسْلِيمِ مُونِه." ^۷ لِيكِنِ يهوشافاط كُفْت: "اَيَا دَ اِنجِي دِيگِه نَبِيِ خُداوندِ نَبِيِه كِه اَز شِي مَشَوَرِه بَغِيرِي؟" ^۸ پادشاهِ اِسْرَائِيلِ دَ يهوشافاط كُفْت: "يگِ مَرِدِ دِيگِه اِمِ اَسْتِه كِه مو مِيْتَنِي دَ وَسِيلِه اَزو اَز خُداوندِ مَشَوَرِه بَغِيرِي، مِيكَايَا باچِه اِيْمَلِه؛ لِيكِنِ ما اَزو بَدِ مُوَبْرَمِ، چِراكِه اُو هِرگِزِ دَ بارِه اَزْمِه نُبُوتِ خُوبِ نَمُونِه، بَلَكِه نُبُوتِ بَدِ مُوَكْنِه." يهوشافاط كُفْت: "پادشاهِ نَبَايدِ اِي رَقْمِ بُگِيَه." ^۹ اوخته پادشاهِ اِسْرَائِيلِ يَكِي اَز نَفْرَايِ دَرِبَارِ خُو رِه كُويِ كَدِه كُفْت: "مِيكَايَا باچِه اِيْمَلِه رِه زُودِ گَرِفْتِه بِير." ^{۱۰} پادشاهِ اِسْرَائِيلِ و يهوشافاط پادشاهِ يهودا هِر كُدمِ شِي كَالايِ شَاهانِه خُو رِه پُوشِيدِه دَ تَخْتِ خُو دَ خَرْمُوجُويِ، دَ نَزْدِيكِ دَرِگِه سَامِرِه شِشْتُنْدِ و پَگِ اَنبِيَا دَ حُضُورِ اَزوا نُبُوتِ مُوَكِدِ. ^{۱۱} صِدِقيَا باچِه كِنَعْنِه بَلَدِه خُو شاخايِ اَيْنِي جُورِ كَدِه كُفْت: "خُداوندِ اَيْنِي رَقْمِ مُوَكِيَه، تُو اِرامِيَا رِه قَدِ اَمْزِيَا مِيْزَنِي تا نَابُودِ شَنُه." ^{۱۲} پَگِ اَنبِيَا يگِ رَقْمِ نُبُوتِ مُوَكِدِ و مُوَكُفْت: "دَ بِلَه رَاموتِ جِلْعَادِ حَمَلِه كُو و پِيروزِ شو، چُونِ خُداوندِ اُو رِه دَ دِسْتِ پادشاهِ تَسْلِيمِ مُونِه."

^{۱۳} قاصدی که بلده کوی کدون میکایا رفتد، دزو گُفت: ”اونه، پگ انبیا از یگ دان د خویی پادشاه توره موگیه؛ پس بیل که توره از تو ام رقم توره یکی امزوا بشه و توره خوب بگی.“ ^{۱۴} لیکن میکایا گُفت: ”قسم د زندگی خداوند که هر چیزی که خداوند دز مه بگیه اموره موگیم.“

^{۱۵} وختیکه میکایا د پیش پادشاه آمد، پادشاه دزو گُفت: ”آی میکایا، آیا مو د راموت جلعاد بلده جنگ بوری یا صرف نظر کنی؟“ او د جواب شی گُفت: ”بورو و پیروز شو؛ خداوند او ره د دست پادشاه تسلیم مونه.“ ^{۱۶} پادشاه دزو گُفت: ”چند دفعه باید تو ره قسم بدیم که وختی نام خداوند ره میگیری دز مه هیچ چیز نگی، بغیر از راست.“ ^{۱۷} اوخته میکایا گُفت: ”تمام اسرائیل ره رقم رمه که چوپو ندره د کوه ها تیت پرک دیدم و خداوند گُفت، ’امیا رهبر ندره؛ بیل که هر کس بخیر-و-سلامت پس خانه خو بوره.“ ^{۱۸} پادشاه اسرائیل د یهوشافاط گُفت: ”آیا دز تو نگفتم که او د باره از مه نبوت خوب نمونه، بلکه نبوت بد موکنه؟“

^{۱۹} میکایا گُفت: ”پس کلام خداوند ره بشنو؛ ما خداوند ره دیدم که د تخت خو شسته بود و تمام لشکر آسمانی د پالوی شی د طرف راست و طرف چپ ازو ایسته بود.“ ^{۲۰} و خداوند گُفت، ’کی آخاب ره د دام پورته مونه تا د راموت جلعاد بوره و کشته شده بفته؟‘ اوخته یکی ازوا یگ چیز گُفت و دیگه شی دیگه چیز. ^{۲۱} د امزو غیت یگ روح پیش آمد و د حضور خداوند ایسته شده گُفت، ’ما او ره د دام پورته مونم.‘ ^{۲۲} خداوند ازو پرسید، ’چی رقم؟‘ او گُفت، ’ما برو مورم و د دان پگ انبیای شی دروغ موشم.‘ خداوند گُفت، ’تو او ره د دام پورته مونی و کامیاب موشی. بورو و ای کار ره بگو.‘ ^{۲۳} پس تو مینگری که خداوند روح دروغ ره د دان پگ امزی انبیای تو ایسته؛ چون خداوند بدبختی ره د بله تو حکم کده.“

^{۲۴} اوخته صدقیا باچه کنعنه پیش آمده د روی میکایا قد چپات زد و گُفت: ”روح

خداوند از کُدم راه تیر شد تا قد از تو توره بگيه؟“^{۲۵} میکایا د جواب شی گفت: “توخ کو، د روزی که د اُتاق داخلی در آمده خود ره تاشه کنی، اوخته میدنی.”^{۲۶} پادشاه اسرائیل امر کده گفت: “میکایا ره بگیرید و د آمون قومندان شار و شاهزاده یوآش تسلیم کنید^{۲۷} و بگید که پادشاه اینی رقم موگيه، ای نفر ره د بندی خانه پورته کنید و بغیر از نان خشک و آو دیگه چیز بلده شی ندید تا وختیکه ما صحیح-و-سلامت پس بییم.”^{۲۸} میکایا گفت: “اگه تو صحیح-و-سلامت پس بیی، خداوند د وسیله ازمه توره نگفته.” و ادامه دده گفت: “ای مردم، ای د گوش پگ شمو بشه!”

شکست و مرگ آخاب

^{۲۹} پس پادشاه اسرائیل و یهوشافاط پادشاه یهودا د راموت جلعاد رفت.^{۳۰} پادشاه اسرائیل د یهوشافاط گفت: “ما شکل خو ره تغییر دده د جنگ مورم، لیکن تو کالای شاهانه خو ره بپوش.” پس پادشاه اسرائیل شکل خو ره تغییر دده د جنگ رفت.^{۳۱} د عین حال پادشاه آرام د سی و دو قومندان گاډی های جنگی خو امر کده گفت: “قد هیچ کس جنگ نکنید، نه قد ریزه و نه قد کته، بلکه تنها قد پادشاه اسرائیل.”^{۳۲} وختی قومندانای گاډی های جنگی یهوشافاط ره دید، اونا گفت “حتماً اینمی پادشاه اسرائیل آسته.” و پس تاو خورد که قد ازو جنگ کنه و یهوشافاط ناره زد.^{۳۳} وختی قومندانای گاډی های جنگی دید که او پادشاه اسرائیل نییه، اونا از دُمال کدون ازو دست کشید.^{۳۴} لیکن یگو کس کمون خو ره کش کده بدون هدف تیر ایله کد و تیر د درز زره پادشاه اسرائیل خورد؛ پس او د گاډی وان خو گفت: “تاو بخور و مره از میدان جنگ بر کو، چون زخمی شدیم.”^{۳۵} د امزو روز جنگ شدید شد و پادشاه ره د بله گاډی شی روی د روی ارامیا نفرای شی باله گرفتد، تا ای که او دم دیگر مرد؛ خونی که از زخم ازو رفتد روی گاډی ره پوشندد.^{۳۶} د غیت آفتو ششتو قد آواز بلند د لشکر گفته شد: “هر کس د شار و ملک خو پس بوره!”

^{۳۷} دَمزى رِقْم پادشاه مُرد و دَ سامِرِه اُورده شُد و اُونَا پادشاه رِه دَ سامِرِه دَفن كد.
^{۳۸} اُونَا گاډى رِه دَ نَوُرِ سامِرِه شُشت، دَ جايى كِه خاتُونوى بَدكار حَمام مُوكد، و
سگا خُون اَخاب رِه لِيَسِيد، مُطابِقِ كَلامى كِه خُداوند كُفُتُد. ^{۳۹} باقى كاراى اَخاب
و هر چيزى كِه كد و خانِه كِه از عاج جور كد و شاراي كِه مُستَحكم جور كد،
اُونَا دَ كِتَابِ تَواريخِ پادشايونِ إِسراييلِ نُوشتِه يَه. ^{۴۰} پس اَخاب قَد بابِه كَلونايِ خُو
خاو كد و باچِه شى اَخزِياه دَ جايِ ازو پادشاه شُد.

پادشاهى يهوشافاط دَ يهودا

^{۴۱} يهوشافاط باچِه آسا دَ سالِ چارُمِ پادشاهى اَخاب پادشاهِ إِسراييلِ دَ بَلِه يهودا
پادشاه شُد. ^{۴۲} يهوشافاط سى و پنج سالِه بُوَد كِه پادشاهى شى شُرُوع شُد و بِيست
و پنج سالِ دَ اورشَلِيمِ حُكمرانى كد. نامِ آبه شى عَزُويه دُخترِ شِلحى بُوَد. ^{۴۳} او دَ
تمامِ چيزا دَ مُطابِقِ راهِ هاى آتِه خُو آسا رفتار كد و ازوا تاو نَخورد؛ او چيزى رِه
كِه دَ نَظَرِ خُداوند دُرُست بُوَد، دَ جايِ مِيؤرد. لِيَكِنِ عِبادتِ گاهِ هاى جايِ هاى بلند
از بَيْنِ بُرده نَشُد و مردُمِ هَنوز دَ جايِ هاى بلند قُربانى تَقديمِ مُوكد و بُخورِ
خوشبُوى مُوسوخَتند. ^{۴۴} يهوشافاط دَ دَورونِ پادشاهى خُو قَد پادشاهِ إِسراييلِ
صَلح كد.

^{۴۵} باقى كاراى يهوشافاط و قُدرتِ نُمائى و جنگِ هاى كِه كد دَ كِتَابِ تَواريخِ
پادشايونِ يهودا نُوشتِه يَه. ^{۴۶} او باقى لواطگراى رِه كِه از زمانِ آتِه شى آسا باقى
مَنَدَد، ام از سرزمينِ خُو گُم كد.

^{۴۷} دَ مُلكِ اِدومِ كُدَمِ پادشاه نَبُوَد، لِيَكِنِ نُمائندهِ يهوشافاط پادشاهِ حُكمرانى مُوكد.

^{۴۸} يهوشافاط كِشتى هاى تُجارى جور كد تا بَلدِه اُورِدونِ طِلّا دَ اوفيرِ بورِه، لِيَكِنِ
رفته نَتَنِست، چراكِه كِشتى ها دَ عِصيونِ - جابَرِ مِيده شُد. ^{۴۹} يگِ زمانِ اَخزِياه
باچِه اَخاب دَ يهوشافاط كُفُتُد: ”بيل كِه خِدْمتگاراى مِه قَد خِدْمتگاراى تُو دَ كِشتى

ها بوره. “ لیکن یهوشافاط قبول نکد. ^{۵۰} وختی یهوشافاط فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د مینکل بابه کلونای خو د شار بابه کلون خو داوود دفن شد، باچه شی یهورام د جای ازو پادشاه شد.

آخزیاہ د اسرائیل پادشاه موشه

^{۵۱} آخزیاہ باچه آخاب د سال هفدهم پادشاهی یهوشافاط پادشاه یهودا د بله اسرائیل د سامره پادشاه شد و دو سال د بله اسرائیل حکمرانی کد. ^{۵۲} او چیزی ره که د نظر خداوند بد بود د جای میورد و د مطابق راه-و-طریق آته و آبه خو و د مطابق راه-و-طریق یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، رفتار موكد. ^{۵۳} او بعل ره عبادت و سجده کد و قار خداوند، خدای اسرائیل ره باله آورد، امور رقم که آته شی کد.